

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Beneški sestanek

Preteklo soboto in nedeljo sta imela italijanski zunanji minister grof Ciano in italijanski zunanji minister grof Csaky v Benetkah zelo važne pomemke. Priprava teh posvetov in njihov razvoj sta se v teku dogodkov spreminjala. Sprva je bilo rečeno, da pojde madžarski državnik na novoletni oddih v San Remo. Potem je bilo dodano, da se bo peljal na toplo italijansko obalo skozi Rim, kjer bo morda srečal kakšnega italijanskega državnika. Za tem je prišla novica, da v Rim ne pojde, ampak, da se bo ustavil v Benetkah, kjer ga bo zasebno srečal njegov italijanski tovariš, nakar takoj nadaljuje pot k morju. Končno smo slišali, da so zasebno prihajajočega grofa Csakya v Benetkah uradno pričakovali in mu priredili veličasten sprejem. Posveti med obema državnikoma so se takoj pričeli in se nadaljevali sredi razgibanega ljudskega navdušenja in ob velikanskem navalu zastopnikov tiska, kar je že samo po sebi dokaz za izredno važnost, ki ga mednarodni svet pripisuje tem razgovorom. Na kraju vsega smo izvedeli, da se grof Csaky sploh ne pelje dalje na morje, marveč, da se takoj vrača nazaj v Budimpešto, kjer je bila sklicana seja ministrskega sveta, kateri bo poročal o Benetkah in kjer bodo sprejeti neki sklepi. Kromu vsemu pa je postavil neki angleški časopis, ki je razširil vest, da se bo madžarski državnik sedaj čisto tajno spet odpeljal v inozemstvo, morda skozi Salzburg in Bershtesgaden, proti italijanski rivjeri.

Italijanski in madžarski tisk, ki sta bila o vsebini razgovorov v Benetkah iz prvih virov navdihnena, sta povdarjala, da sta se grofa Ciano in Csaky menila o treh vprašanjih: 1. o sovjetski sosesčini Madžarske ter o posledicah, ki jih je ta sosesčina rodila za madžarsko zunanjo politiko, 2. o madžarsko-romunskih odnosih in o načinu, kako bi se dali urediti, ter 3. o odnosih med Madžarsko in Jugoslavijo, ki so bili označeni kot zelo zadovoljivi in prijateljski in o katerih je bila izražena želja, da bi dobili pogodbeno obliko. Uradno poročilo, ki je bilo na koncu posvetov izdano, pravi, da sta oba državnika z zadovoljnostjo ugotovila trdnost prijateljstva med obema državama kakor tudi tesnost sodelovanja med obema, kar oboje temelji na strogo enakih nazorih obeh vlad.

To je približno vse, kar vemo o vsebini razgovorov in storjenih sklepih in smo glede podrobnosti, ki se v obliki raznih vprašanj same od sebe vsiljujejo, navezani na razna ugibanja in namigovanja po časopisih, ki so beneškemu sestanku dali velik poudarek.

Za Italijo je bila sklenitev nemško-sovjetskega prijateljstva z dne 25. avgusta lanskega leta presenečenje, da ne rečemo — razočaranje. Italijanski zunanji minister grof Ciano tega v svojem govoru dne 16. decembra tudi prikrival ni. V obeh italijanskih politikih je ta dogodek sprožil nevarnost sovjetskega prodiranja v Podonavje in na Balkan, torej na področja, ki jih Italija smatra kot svoje življenjsko zelo vplivno območje, in prisilili italijansko zunanjo politiko, da pravočasno seže po protukrepih, tembolj, ker mora vsak previdni državnik računati tudi z možnostjo, da se nemško-sovjetsko prijateljstvo spremeni v pravo vojaško zvezo, kar bi imelo za posledico, da se pomaknejo bojišča v neposredno sosesčino Podonavja in Balkana. Kakšni naj bi bili ti protukrepi? Teh je lahko več vrst. Italija lahko od svoje nemške zaveznice zahteva zagotovila, da bo ta svoji sovjetski zaveznici naložila dieto v kolikor se tiče Podonavja in Balkana. Toda takšnemu koraku se poleg drugih upira tudi dejstvo, da je Nemčija v vojni, Italija pa v miru in da mora Nemčija glede sovjetske politike poslušati zgolj lastne interese. Italijo — to je druga možnost — lahko prešine misel, kot je to namignil pariški list »Temps«, da bi sama stopila v dogovor s Sovjetsko Rusijo in Nemčijo in da bi si te tri velesile potem v troje sporazumno med seboj porazdelile ves južnovzhodni prostor. To možnost pa je treba izključiti, če pomislimo na kulturno usmerjenost Italije, kakor tudi na brezpomembni delež, ki bi pripadel Italiji, ako bi se izvedla razdelitev v troje v današnjih okoliščinah, ne glede na trenja, ki bi neizbežno nastala na Balkanu samem pri prvem takšnem poskusu. Tretja možnost bi bila, da Italija balkanski in podonavski prostor organizira sama pod svojim vodstvom in ga postavi proti sovjetskim in drugim načrtom. Toda ta zamisel je na hitro neizvedljiva sprčo nekaterih še vedno razbolelih meja na Balkanu, kakor na primer meje med Madžarsko in Romunijo ter med Romunijo in Bolgarijo.

Za to preostaja samo še četrta možnost, namreč da Italija, izkoriščajoč že obstoječe prijateljske zveze, ki jih goji s podonavskimi (Madžarska) in balkanskimi (Jugoslavija), državami, ustanovi neke vrste prvo obrambno črto proti tujim vdorom, ter da pospeši spravo med ostalimi podonavskimi in balkanskimi državami prej, kakor bi na primer sovjetska nevarnost na tem prostoru postala pereča. Oslanjajoč se na to osiše — tako prede to misel dalje pariški »Temps« — bi Madžari s polno diplomatično podporo Italije in s posredovanjem še tretjega sodelavca Romuniji predložila dokončno spravo na podlagi mirne sporazumne spremembe meja v Erdelju (Transilvaniji). Madžarska namreč trdi — in italijanski zunanji minister je temu gotovo pritril — da je to predpogoj za ustvaritev strnjenege, neporušljive obrambne zidu proti sovjetskemu komunističnemu imperializmu. Nemčija bi na tihem soglašala, čeprav bi svoja mnenja iz obzirnosti do prijateljske Sovjetije javno ne izrazila.

Ne vemo, koliko te domneve odgovarjajo resnici. Če pa so resnične, potem puščajo še vedno odprto vprašanje, na kakšen skupni stopopek sta se italijanski in madžarski državnik zedinila za primer, ako bi Romunija z njihovim načinom gradnje protisovjetskega zidu ne soglašala. Vsekakor je beneški sestanek kot nekaj žaromet posvetil po južnovzhodnem prostoru Evrope.

Odmev beneškega posveta po Podonavju in Balkanu

Madžarska bo Romuniji predložila spravo na podlagi poprave medsebojne meje

V Moskvi so razburjeni zaradi sklepov v Benetkah

Benetke, 8. januarja, t. Reuter: Sestanek med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in madžarskim zunanjim ministrom grofom Csakyjem je trajal dva dni. Grof Csaky je prišel v Benetke v petek opoldne in je bil slovesno sprejet od grofa Ciana, od vseh civilnih strank in vojaških oblasti ter od ogromnih množic ljudstva, ki je ves večer manifestiralo pred hotelom Danelli na Riva degli Sciaoni, kjer so bili posveti med obema državnikoma. Obisk madžarskega državnika torej ni bil zasebnega značaja, ampak so hoteli njegov uradni značaj še posebej poudariti. Grof Ciano in grof Csaky sta imela tri sestanke. Na koncu vsakega sta časnikarjem izjavila, da se razgovori razvijajo v ozračju najbolj pristranskega prijateljstva. Na koncu tretjega razgovora pa je bilo prebrano naslednje uradno sporočilo:

Uradno poročilo

Zunanja ministra Madžarske in Italije sta na svojem sestanku izmenjala svoje misli in poglede na politični položaj v Evropi. Zastopnika obeh prijateljskih držav sta tudi tokrat, kakor že ponovno, z zadovoljnostjo ugotovila, da trdno prijateljstvo med obema državama in tesno sodelovanje med njima sloni na enakih nazorih, ki jih imata vladi obeh držav.

Grof Ciano je potem še v nevezanem razgovoru s časnikarji poudaril pristranost razgovorov ter popolno soglasnost v vseh vprašanjih, ki so bila načeta. Ko so časnikarji hoteli prodreti v nekatere podrobnosti razgovorov, se je grof Ciano ljubeznivo izognil njihovim vprašanjem. Grof Ciano se je takoj isti večer odpeljal nazaj proti Rimu. Na veliko presenečenje pa se madžarski zunanji minister ni odpeljal proti San Remu, kjer bi moral po prvotnih načrtih preživeti nekaj dni na oddihu, marveč se je takoj vrnil v Budimpešto, kjer je baje za njegov povratak sklicana seja ministrskega sveta, kateri ima predložiti v pretres nekatera zelo važna vprašanja.

„Temps“ razodeva, da bo Madžarska sprožila spremembo meje z Romunijo

Pariz, 8. januarja, t. Tukajšnji »Temps« objavlja v zvezi s sestankom med italijanskim in madžarskim zunanjim ministrom v Benetkah nekaj zelo zanimivih pripomb, ki mu jih je poslal njegov rimski dopisnik, ki da jih je črpal na poučenih mestih. Rimski dopisnik »Temps« pravi dobesedno:

»Ako pazljivo prebiramo italijanski tisk, posebno pa brzojavna poročila, ki prihajajo iz Budimpešte, dobimo vtis, da smatra Madžarska sedanjih trenutkov kot zelo ugoden, da začne z dokončno ureditvijo svojih odnosov z Romunijo. Po teh poročilih je Madžarska pripravljena da izjavi javno in uradno, da z Romunijo ne liče ureditve odnosov na osnovi podelitve pravic madžarskim narodnim manjšinam na Erdeljskem (Transilvaniji), ampak da hoče priti do mirnega sporazuma na osnovi spremembe meja. Madžarska hoče potemtakem sprožiti eno najbolj bodečih vprašanj, ki delajo težave odnosom med Madžarsko in Romunijo. Vprašati se moramo, čemu hoče Madžarska uprav sedaj, ko leži nad vsem Balkanom tragična nevarnost, sprožiti to bodeče vprašanje? Zakaj smatra, da je sedanjih trenutkov za to najbolj ugoden. Na to je mogoče samo en odgovor. Ako se je madžarska vlada odločila za ta korak, potem je gotovo, da smatra sovjetsko nevarnost toliko bolj perečo, da je neobhodno potrebno, da se napravi konec vsem preprihom na Balkanu in da se med njimi doseže popolna sprava.

va, da bi se potem mogli združiti, da v skupni fronti južnovzhodno Evropo obvarujejo pred sovjetsko nevarnostjo. Madžarska vlada je prepričana, da je mednarodni položaj takšen, da mora vprašanje spremembe madžarsko-romunske meje priti na dnevni red.«

Csaky se vrne danes, nato pa spet v Italijo

Benetke, 8. jan. b. Po končanih dvodnevni posvetovanjih z madžarskim zunanjim ministrom grofom Csakyjem se je grof Ciano snoč ob 11.30 odpeljal v Rim, da poroča Mussoliniju o razgovorih in uspehih tega sestanka.

Grof Csaky ga je spremljal na postajo, kjer se je pristrano poslovil od italijanskega zunanjega

ministra ter se vrnil v svoj hotel. Davi ob 10.40 se je pripeljal na letališče ter je ob 11.30 z letalom »S 38«, ki mu ga je dal na razpolago grof Ciano, odpotoval v smeri Gardskega jezera. Ob 13.30 se je vrnil v Benetke. Nocoj ob 6 je odpotoval iz Benetk.

Budimpešta, 8. januarja, AA. MTI. Zunanji minister grof Csaky se bo vrnil v Budimpešto najbrž v torek zjutraj. O uspehu svojih razgovorov z grofom Ciano bo podal svoje poročilo na seji madžarske vlade. Zato se bo grof Csaky odpeljal v Italijo na teden dni dopusta, kakor je nameraval že prej.

Rim, 8. jan. AA. Stefani. Mussolini je sprejel armadnega generala Caracciolo, ki mu je zaupal vrhovno nadzorstvo nad vsemi vojnomo-tehničnimi strokami artilerije, inženirskimi oddelki in motoriziranimi enotami.

Virginio Gayda razlaga beneški posvet

Namig Romuniji za mirno revizijo meja z Madžarsko — Odpor proti Sovjetiji samo, ako bi hotela na Balkan

Virginio Gayda pravi v »Giornale d'Italia« sledeče:

Na tem sestanku sta grof Ciano in grof Csaky proučila vsa vprašanja splošnega značaja na Podonavju in na Balkanu, kot tudi vsa ostala vprašanja, na katerih sta interesirani neposredno Italija in Madžarska. Namen teh posvetovanj je bil v tem, da se na eni strani ugotovi obseg teh vprašanj, na drugi strani pa, da se določi stališče Italije in Madžarske do morebitnega razvoja položaja v eni ali drugi smeri. Madžarska želi, da znana vprašanja, ki so za nje največjega pomena (namreč revizija meje z Romunijo) reši mirnim potom na ugoden način. Zato je nujno, da ta madžarski predlog ne more naložiti na odpor pri onih, od katerih je odvisna rešitev tega vprašanja. Odnosi Madžarske do Romunije so sicer bolj zamotani, toda v obojestranskem interesu je, da se ti odnosi čimprej uredijo in da se tako razširi sodelovanje med državami v podonavsko-balkanski zemlji.

Kar se pa tiče Sovjetske Rusije, ki je postala danes neposredni sosed Madžarske, nima Italija proti njej nobenih napadalnih načrtov in v tem se razlikuje italijansko stališče od stališča onih velesil, ki danes napadajo Rusijo, medtem ko so se ji poprej laskale. Italija namerava zadržati samo komunistični razmah, ki je nevaren evropski omiki in narodom v Evropi. Sovjetska Rusija se lahko v svojih mejah in na svojem bogatem in prostranem področju, ki ji daje vse možnosti napredka, mirno razvija. Italija nima nič proti temu. Ako bi pa komunizem hotel prodreti v območja, ki so življenjskega pomena za Italijo, potem bo fašizem odgovoril takoj, če bo potrebno.

„Corriere della Sera“ o prijateljstvu med Madžarsko in Jugoslavijo in o politiki Italije

Rim, 8. jan. t. »Corriere della Sera« poveča daljši članek odnosom med Madžarsko in Jugoslavijo ter trdi, da so hrvatski voditelji prinesli v Belgrad nove zunanje-politične vidike. Hrvatski voditelji zagovarjajo politiko tesnega sodelovanja med Madžarsko, Jugoslavijo in Italijo, ter svetujejo, da bi se vezi z Romunijo nekoliko zrahljale. Ako se toraj postavljamo na stališče, ki prihaja iz italijanskega tiska, so v Be-

netkah predvsem razmotrivali vprašanje zgraditve prijateljskih odnosov med Madžarsko in Romunijo, vprašanje prijateljskih odnosov med Madžarsko in Jugoslavijo in končno vprašanje prijateljskih odnosov med Italijo in naštetimi tremi balkanskimi odnosno podonavskimi državami. Podpisali pa v Benetkah niso nobene diplomatske listine.

Vtis v Romuniji:

»Želja po izboljšanju odnosov z Madžarsko«

Bukarešta, 8. januarja, AA. Stefani. Vsi romunski politični krogi naglašajo pomen sestanka Ciano-Csaky in poudarjajo, da je ta sestanek velikega političnega za mednarodni politični položaj in seveda tudi za Romunijo. Ti krogi tudi izjavljajo, da želi Romunija izboljšati svoje razmerje do Madžarske.

Gafencu v Rim

Budimpešta, 8. jan. b. Iz Budimpešte prihajajo italijanskim zunanjim ministrom Ciano in Csaky v kratkem odpotoval v Rim, kjer se bo sestal z italijanskim zunanjim ministrom Ciano in ter se z njim pogajal o raznih vprašanjih.

Neugoden vtis v Moskvi „Prelom z Italijo ...?“

Bern, 8. jan. t. Havas. »Corriere del Ticino« objavlja brzojav, da je tamkaj beneški sestanek napravil najbolj neugoden vtis. Posebno razburjajo v Moskvi članki, ki so izšli v ital. tisku in ki razpravljajo ben. sestanek kot izrecno naperjenega proti Sovjetski Rusiji. V Moskvi govorijo o valiki napetosti, ki da je nastala med Sovjetsko Rusijo in Italijo zaradi etališča, ki je bilo zavzeto na sestanku Ciano - Csaky. Na mnogih mestih namigujejo, da bo sploh prišlo do popolnega preloma med obema državama.

Papež o miru

Vatikan, 8. jan. AA. Havas: Papež Pij XII. je danes sprejel v skupni avdienci člane rimskega plemstva. Pri tej priložnosti je imel papež govor, v katerem je dejal tudi tole:

»Božja previdnost je Italiji prihranila vojno, ki divja v raznih krajih in ki je spremenila mesta in vasi v razvaline. Mir bega plah in osamljen po temnih poteh. Ljudje starega in novega sveta v skrbih iščemo mir in si ga želimo nazaj. Hotel bi v vzajemnim in bratskim prizadevanjem ustvariti vzhajen in pravičen mir.«

Nemški južni Tirolci pridejo v Bele Beskide

Rim, 8. jan. b. Za preselitev 185.365 Nemcev ki so glasovali za Nemčijo, je določen rok dveh let. Večina bo naseljenih na področju bivše Poljske, ki jo je zasedla Nemčija. Južne Tirolce bodo poslali v Bele Beskide, jugovzhodno od Krakova, deloma pa v tjejsko področje. Najprej bodo naselili v teh pokrajinah izobraženstvo, pozneje pa tudi kmete. Izseljenci lahko vzamejo s seboj vse svoje premično premoženje. Dovoljen je celo prenos nagrobnih spomenikov.

Zagrebska vremenska napoved: Nespremenljivo vreme.

Bošnični prasniki v Belgradu — Nj. Vel. kralj Peter, knez-namestnik Pavel in kneginja Olga čakajo na prihod vojaškega spreveda z »badnjakom«

Načrt novega volivnega reda

Besedilo načrta je vlada že odobrila in bo najbrž kmalu uveljavljen

Belgrad, 8. jan. m. Kakor je časopisje že poročalo, se je na zadnji seji dne 4. januarja vlada bavila tudi z vprašanjem novega volivnega zakona ter je sprejela potrebne sklepe za izdelavo končne redakcije za nov volivni red. V smislu sklepov zadnje vladne seje je vlada že izdelala zadnji osnutek novega volivnega reda, ki bo skoraj gotovo v sedanjih stilizacijah postal nov volivni zakon.

Načrt novega volivnega reda ugodoma zopet poudarja, da se volitve v narodno skupščino izvršijo s svobodnim, splošnim, enakim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Skupščina se sestane vsako leto na redno zasedanje 20. oktobra, v drugem mesecu pa samo v primeru vojne ali katerega drugega važnega vzroka. Pred iztekom njenega 4-letnega mandata mora imeti skupščina ukaz za nove volitve, ki se morajo izvršiti najdalje v roku treh mesecev in naredbo za sestavitve nove skupščine v roku štirih mesecev od dne razpisa. Ta določila veljajo tudi za primer izteka 4-letnega skupščinskega mandata. Volitve bodo istočasno v vsej državi. Razpisale se bodo s kraljevim ukazom na predlog notranjega ministra po predhodnem zaslišanju ministrskega sveta. 15 dni pred volitvami in tri mesece po volitvah ne morejo oblasti sklicati volivcev na kakšno skupščino ali vaje, razen v nujnih primerih.

Volivna okrožja v Sloveniji

Volitve se vrše po volivnih okrožjih in v državno listo. Država se razdeli na 55 volivnih okrožij. Slovenija je razdeljena na 6 takih okrožij in to prvo volivno okrožje je Ljubljana z naslednjimi administrativnimi okraji Radovljica, Kranj, Kamnik, Ljubljana-okolica, Skofja Loka. Število prebivalcev teh okrožij je 215.431: — Radovljica ima 36.322 prebivalcev, Kranj 36.487, Kamnik 38.683, Ljubljana-okolica 80.176, Skofja Loka 23.763.

Drugo okrožje je Ljubljana mesto z 59.765 prebivalci (?).

Tretje okrožje je Maribor z okraji Prevalje z 28.500 prebivalci, Konjice z 21.487 prebivalci, Maribor levi breg z 87.446 prebivalci.

Cetirto volivno okrožje je Murska Sobota z 52.597 prebivalci in naslednjimi okraji: Dolnja Lendava z 38.120 prebivalci, Ljutomer 41.381 prebivalci, Ptuj z 75.930 prebivalci, Maribor desni breg z 54.799 prebivalci.

Peto okrožje je Celje z okraji Krško 47.637 prebivalci, Brežice 39.375, Šmarje 41.797, Laško 36.251, Celje 67.379 prebivalci.

Šesto okrožje je Novo mesto z okraji: Logatec 27.439, Kočevje 38.528, Črnomelj 27.277, Novo mesto 51.862, Litija 40.269 prebivalci. Poleg Ljubljane sta še posebni okrožji Zagreb in Belgrad.

Koliko poslancev bo volilo kako volivno okrožje, bo določil državni odbor napram številu prebivalstva v določenem okrožju po podatkih zadnjega ljudskega štetja. Državni odbor bo seveda upošteval poznejše spremembe. Poslanci se bodo volili na vsakih 50.000 prebivalcev. Če bo višek prebivalca večji od 30.000, se bo volil še en poslanec. Na državnih listah se bo volilo skupno 50 poslancev.

Državni odbor in volivni okraji

Državni odbor je osrednji in vrhovni volivni organ. V njem bodo predsednik državnega sveta, predsednik kasacijskega sodišča v Belgradu, predsednik Stola sedmorice iz Zagreba, predsednik vrhovnih sodišč iz Ljubljane, Sarajeva in Podgorice, predsednik kasacijskega sodišča iz Novega Sada. Predsednik državnega odbora bo predsednik državnega sveta, katerega bo zastopal najstarejši član. Potrebno gradivo in osebe bo dal na razpolago državnemu odboru predsednik ministrskega sveta. Državni odbor se bo sešel pet dni od razpisa volitev in bo takoj na podlagi uradnih podatkov določil, koliko poslancev bo volilo kako volivno okrožje. Svoj sklep bo objavil v Službenih novinah. Če bo pa državni odbor ugotovil, da bo kakšno volivno okrožje dobilo več poslancev, kakor je administrativnih okrajev, bo razdelilo istočasno toliko največjih administrativnih okrajev na toliko okrajev, kolikor je potrebno, da bo število volivnih okrajev enako številu poslancev, ki jih vodi določeno okrožje. Če se bo ugotovilo, da ima kakšno volivno okrožje več administrativnih okrajev kakor volti poslancev, državni odbor ne bo okrajev združeval. Vsaka stranka lahko pri sestavljanju svoje okrožne liste označi eno in isto osebo kot kandidata za katerokoli dva okraja. Lahko pa postavi za kak okraj tudi poslanskega kandidata.

Volivna pravica

Volivno pravico ima vsak moški državljan, ki je izpolnil 21. leto. Te pravice nimajo aktivni častniki, podčastniki, kakor tudi ne vojaštvo pod zastavo. To določilo se seveda ne nanaša na civilno uradništvo v vojski. Volivne pravice seveda tudi nimajo osebe, ki so bile kaznovane z izvr-

šilno sodbo na robijo ali zaporom več kot eno leto, in to tako dolgo, dokler se zopet ne povrne v stare pravice; Nadalje osebe, ki so bile obsojene na izgubo častnih pravic, osebe, ki so v konkurzu ali pod nadzorstvom in osebe, ki so volivno pravico izgubile zaradi volivnega prestopka. Za poslanca je lahko izvoljen vsak jugoslovanski državljan po rojstvu, odnosno jugoslovanski državljan po priroditvi, ki živi v kraljevini Jugoslaviji najmanj 10 let od priroditve, in ki dalje uživa volivno pravico ne oziroma se na to, ali je vpisan v volivni imenik ali ne, če je do dneva volitev izpolnil 30 let in če je pismen ter obvlada narodni jezik. Aktivni državni, banovinski, mestni in občinski uradniki ne morejo biti narodni poslanci. Prav tako ne morejo kandidirati policijski, finančni in gozdarski uradniki, razen če niso prenehali biti že leto dni prej. Lahko pa kandidirajo tako aktivni ministri, kakor tudi ministri na razpoloženju in vsi vseučiliški profesorji. Mandat izgubi poslanec, če za časa trajanja mandata stopi z državo v poslovne zveze. V tem primeru, odnosno glede izpolnitve izpraznjenega poslanskega mesta sploh mora verificacijski odbor najkasneje mesec dni od gornjega slučaja podati plenumu skupščine svoje poročilo. Če tega ne stori, bo narodna skupščina na prvi prihodnji seji sporočila, da se je določeno poslansko mesto izpraznilo. Prav tako izgubi poslanec mandat, če sprejme državno, banovinsko, mestno službo. Ta določila se ne nanašajo na ministre in vseučiliške profesorje. Narodni poslanci pa so lahko še nadalje predsedniki občin.

Državne liste

Glasovanje se vrši s kroglicami. Same volitve se bodo vršile potom okrožnih in državne liste. Na državni listi je poleg nosilca te liste še 49 kandidatov. Potrdijo pa lahko samo stranka ali koalicija strank, ki je v najmanj 15 volivnih okrožjih predložila pristojnemu okrožnemu sodišču v potrditev svojo okrožno listo. Stranka ali koalicija strank lahko v volivnem okrožju postavi samo eno listo. Državna lista bo vložena pri kasacijskem sodišču v Belgradu najmanj 15 dni pred volitvami. Listo pa se mora sestaviti takole: na čelo liste se napiše ime, naziv stranke ali koalicije strank, od katere je ta lista, in dan volitev; za tem rodbinsko in krstno ime nosilca državne liste, za njim pa po imenu vsakega kandidata in namestnika. Pod to se mora lastnoročno podpisati najmanj 5 predlagateljev list. Predlagatelji morajo biti vpisani v volivnem imeniku ter morajo biti njihovi podpisni potrditvi od katerega okrajnih sodišč, od katerega morajo imeti potrdilo, da so vpisani v volivni imenik. Državni listi morajo predlagatelji priložiti tudi potrdilo pristojnega okrož. sodišča, iz katerega bo razvidno, da je stranka ali koalicija stranke vložila svojo okrožno listo v najmanj 15 okrajih. Prav tako mora biti priložen tudi pismen pristanelek vsakega kandidata na državni listi. Tudi ta pristanelek mora biti potrjen od katerega koli okrajnih sodišč. Enkrat vložena kandidatna lista se ne more preklicati ali spreminjati. Toda če kateri od predloženih umre, ali izgubi pasivno volivno pravico, lahko predlagatelj pod istimi pogoji predloži novega kandidata.

Kasacijsko sodišče bo listo potrdilo, kakor hitro se bo prepričalo, da je prav sestavljena, da so ji predložena vsa zahtevana potrdila. Sodišče mora listo potrditi ali zavrniti v roku 24 ur od vložitve liste.

Potrjena državna lista pri kasacijskem sodišču s vsemi njenimi okrožnimi listami bo objavljena v Službenih novinah. O potrditvi državne liste bo kasacijsko sodišče v nadaljnjih 24 urah obvestilo vsa okrožna sodišča, katerim so bile predložene okrožne liste določene stranke ter predlagatelji liste.

Okrožne liste

Okrožne liste se vlagajo na okrožnem sodišču v določenem kraju (mestu), kjer je določen za sedež volivnega okrožja in to nadalje 20 dni pred volitvami. Vložijo lahko v vseh volivnih okrožjih. Njihovi podpisni morajo biti potrjeni od katerega koli okrajnih sodišč in mora tudi potrditi, da so predlagatelji v resnici vpisani v volivni imenik. Lista se sestavi tako: na čelo liste se napiše naziv stranke ali koalicije strank, kateri lista pripada, volivno okrožje, datum volitev. Nato se napiše družinsko in krstno ime in poklic kandidata za vsak okraj. Pod kandidata je treba napisati ime njegovega namestnika; pod tem pa se lastnoročno podpisuje predlagatelj; če je nepismen, ga podpisuje sodnik, pred katerim se podpisni overjavi. Listi morajo predlagatelji predložiti tudi pismeni pristanelek vsakega kandidata. Tudi ta mora biti potrjen od okrajnega sodišča. Ena in ista oseba lahko kandidira v dveh okrajih katerega volivnega okrožja. Oseba je lahko označena kot okrajni kandidat ali namestnik na največ treh okrožnih listah kake stranke ali koalicije strank. Stranka, ki je listo postavila, lahko postavi za določeni volivni okraj dva kandidata.

Tako sestavljeno okrožno listo mora predložiti najmanj 5 predlagateljev v dveh izvodih okrožnemu sodišču in jo izročiti predsedniku ali njegovemu namestniku. Sodišče bo najprej ugotovilo, če ima listo kandidata za vsak okraj in če so ji priložena vsa zahtevana potrdila. Če je lista pravilno sestavljena, bo sodišče izdalo potrdilo, s katerim bo lista overovljena in izdalo potrdilo, da je prejelo v potrditev pravilno sestavljeno okrožno listo, ter izpolnjuje vse pogoje za potrditev.

V potrdilu bo tudi prepis list. S potrdilom bo sodišče predlagatelju vrnilo en izvod tako overovljene liste, druge izvode pa bo shranilo na varnem mestu. Poleg originalne liste morajo predlagatelji predložiti toliko izvodov tiskanih izvodov, kolikor je v tistem okrožju volišč in dva izvoda še za sodišče. V mestih, ki so posebna volivna okrožja, se liste sestavljajo na isti način kakor za volivna okrožja. Tudi okrožna lista, enkrat vložena, se ne more več preklicati ali spreminjati, razen v primeru smrti kandidata ali izgube pasivne volivne pravice. Če bo za kako okrožje potrjena samo ena lista, se bo glasovalo samo za to listo. Volivni material bo preskrbel notranji minister. Občine ga bodo prvič dobile na stroške narodne skupščine, vsako obnavljanje bodo morale občine izvršiti na svoje stroške.

Volišča in volivni odbori

V občinah, ki imajo nad 800 volivcev, bo več volišč. Kjer so pa občine majhne, se lahko odredi, da imajo vse te občine skupno volišče, na katerem pa ne sme biti več kot 800 volivcev. Volišča bo določilo okrajno sodišče.

Predsednika voliv. odbora postavi okrožno sodišče in to najdalje 25 dni po razpisu volitev. Za predsednika se bodo prvenstveno postavljali sodniki, sodni uradniki ali absolvirani juristi. Za predsednika volivnega odbora bodo postavljene lahko tudi žene, če so uradnice na sodišču. Vsak kandidat bo najkasneje 8 dni pred volitvami sporočil okrajnemu ali okrožnemu sodišču ime po enega predstavnika in njegovega namestnika za vsako volišče. Volivni odbor se sestane ob treh popoldnih na dan pred volitvami in od občine prevzame volivni material. Na dan volitev se sestane odbor ob 7 zjutraj, da bo ugotovil, da je vse v redu in nato se prične volitve. V volivnem okrožju, odnosno v mestih se bodo liste imenovali po nosilcu državne liste. V volivnem okrožju se bodo volivne skrinjice imenovali po nosilcih državne liste in okrajnega kandidata. Ničče ne sme klicati na odgovor volivca za glas, ki ga je oddal na volišču in tudi ne sme od njega zahtevati, da bi mu povedal, kako je volil. Volitve trajajo čez dan do 18. Potem volivni odbor začne po vrsti seštevati vrste posameznih skrinjic in napravi prepis. Predsednik volivnega odbora za tem pred voliščem javno pove, koliko glasov je dobila vsaka lista. Ko je to delo končano, predsednik volivnega odbora dene ves volivni material v kuverto ter jo naslovi na okrožni volivni odbor. Po najkrajši poti predsednik odnese okrožnemu volivnemu odboru volivni material. Na poti ga lahko spremljajo tudi predstavniki list na določenem volišču. Če predsednik volivnega odbora ne more takoj odgovoriti, se mora volivni material zapečatiti in postaviti v zapečateno sobo. Odnesti ga mora naslednje jutro. Tega dne se ob 9 popoldne se sestane okrožni volivni odbor, v katerem so člani sodnik apelacijskega sodišča, to je predsednik, predsednik okrožnega sodišča in en sodnik tega sodišča. Predsednik in člani tega odbora imenuje državni odbor. V odboru sta tudi dva predstavnika vsake okrožne liste, ki imajo posvetovalni glas. Če se okrožni, volivni odbor iz katerega koli vzroka ne bi mogel sestati, bo okrožno sodišče ves volivni material poslalo državnemu odboru. Če se na dan volitev v kakem okraju zaradi neredov ne bi moglo izvršiti volitev, bo okrožni volivni odbor predpisal volitve za prihodnji teden. Če se pa tudi tedaj ne bi moglo izvršiti volitev, bo volivni odbor pričel z delom, če je spornih manj kot ena tretjina volišč. Če se volitve ne bi moglo izvršiti v več kot eni tretjini volišč, se bo smatralo, da se volitve za določeno volivno okrožje niso mogle izvršiti ter se v tem primeru narodna skupščina odloči, da se bodo volitve spet vršile samo na določenih voliščih ali v vsem volivnem okrožju.

Okrožni volivni odbor takoj prične s štetjem oddanih glasov zaradi ugotovitve števila oddanih glasov v volivnem okrožju zaradi ugotovitve glasov, ki jih je dobila kaka lista, glasov, ki jih je dobil vsak okrajni kandidat.

Število glasov, ki jih je dobila kaka lista, se deli z 1, 2, 3 itd. in končno s številom, ki odgovarja s številom poslancev, ki jih je treba izvoliti v določenem okrožju. Od tega dobljenega števila se vzame toliko največjih kolikor je v tem okrožju treba izvoliti poslancev in na tej podlagi se dele mandati poedinim kandidatnim listam. Glasovi, oddani za katerega kandidata v dveh okrožjih, se seštejejo, če je kandidat, ki je kandidiral v dveh okrajih, dobil v dveh mestih toliko glasov, da bi moral biti izvoljen na dveh mestih se bo proglasil za izvoljenega kandidata in njegov namestnik. Šele nato se bodo prihodnjim kandidatom delila mesta. Če bi katera lista dala v dveh ali več okrajih enako število glasov, se bo s kocko določilo in v onem okraju se bo proglasil kandidat za izvoljenega. To bo izvršil okrožni volivni odbor. V volivnem okrožju je izvoljen poslanec, ki je dobil relativno večino. V slučaju enake razdelitve poslancev, se bo s kocko določilo, kateri kandidat bo izvoljen. Če bo za kateri volivni okraj vložena samo ena kandidatna lista, ko okrožni volivni odbor proglasi njene kandidata za izvoljene. Če bo na listi več kandidatov, kakor pa okrožnih volivnih poslancev, se bodo mandati razdelili po vrsti okrajnim kandidatam po višini dobljenih glasov. Okrožni volivni odbor bo izdal novo izvoljenemu poslancu pooblastilo. Potrebni formulir je podpisal notranji minister. Vse volivni material na delu okrožnega volivnega odbora je predsednik volivnega odbora odnesel državnemu odboru v Belgrad.

Državni odbor je kakor rečeno osrednji vrhovni volivni organ. Sestel se bo drugi dan po izvršenih volitvah zaradi določitve rezultatov volitev in razdelitve mandatov na državni listi. V tem odboru bosta tudi po dva predstavnika vsake državne liste, ki jih določijo nosilci te liste. Državni odbor bo najprej pregledal poslovanje okrožnih volivnih odborov, nato pa bo razdelil 50 mandatov na državni listi. Ugotovil bo število glasov, ki so jih dale vse okrožne liste kake stranke ali koalicije strank,

Razdelitev mandatov po državnem odboru

Državni odbor, ki je, kot rečeno, osrednji vrhovni volivni organ, se bo sestel dva dni po izvršenih volitvah zaradi določitve rezultatov volitev in razdelitve mandatov na državno listo. V tem odboru bosta tudi po dva predstavnika vsake državne liste, ki ju bo določil nosilec te liste. Državni odbor bo najprej pregledal poslovanje okrožnih volivnih odborov, nato bo pa razdelil 50 mandatov za državno listo. Ugotovil bo število glasov, ki so jih dobile vse okrožne liste kake stranke ali koalicije strank. Število glasov, ki jih bo dobila vsaka državna lista, se bo delilo z 1, 2, 3 itd. in končno s 50. Od števila, dobljenega s tako delitvijo, se bo vzelo 50 najvišjih in se bodo razdelili mandati posameznim državnim listam. Mandati za državne liste se delijo po vrstnem redu. Prvi mandat dobi seveda nosilec liste. Izvoljenemu poslancu bo državni odbor izdal pooblastilo. Sestavi bo tudi zapisnik in poročilo za narodno skupščino in za »Službene novine«. Proti volivnim nepravilnostim je dopuščena pritožba naravnost na Narodno skupščino. Kandidat, ki je bil izvoljen na več mestih, bo moral najkasneje tri dni po verifikaciji mandata podati izjavo, za kateri okraj želi zadržati mandat. Ako bi slučajno ostalo kako poslansko mesto prazno, ga bo zasedla oseba, ki je bila označena kot poslanec namestnik. Če bi se izpraznilo tudi novo mesto, bo v skupščino pozvan tisti kandidat, ki je na isti okrožni listi dobil največ glasov med kandidati, ki niso bili izvoljeni. Poslanec bo dobil imuniteto v trenutku, ko ga bo okrožni volivni odbor ali pa državni volivni odbor proglasil za poslanca. Dnevica je določena na 200 din.

Kazni zoper volivno zlorabo

Načrt novega volivnega reda določa tudi zelo stroge kazni za volivne prestopke. Tako je določena kazen za občinske funkcionarje, ki za izvedbo volitev ne bi pravočasno izvršili vseh del, ki jih zanje določa volivni zakon. Zaporna kazen za take funkcionarje znaša od enega do šest mesecev, denarna kazen pa od 300 do 3000 din. Če bi kakšno nerednost izvršil sodnik ali kak drugi državni uradnik, bo kaznovan z zaporom od enega meseca do dveh let. Prav tako bo kaznovan z zaporom od treh mesecev do dveh let vsakdo, ki bi z nasiljem ali grožnjo komu preprečil uporabo njegove volivne pravice. Najmanj enoletni zapor bo dobil vsakdo, kdor bi na kateri koli način preprečil izvrševanje dolžnosti predstavniku kandidatne liste. Kdor volivcu da ali obljubi kako darilo ali mu ponudi mesto v zasebni ali javni službi, da bi ga s tem navedel, da podpisuje ali ne podpisuje kandidatne liste, ali pa da tak podpis preklicuje, ali da za kako listo glasuje ali ne, bo kaznovan z zaporom šestih mesecev do dveh let in z denarno kaznijo od 500 do 50.000 din. Z enako kaznijo bo kaznovan tudi volivec, ki sprejme darilo ali pa samo protidarilo. Razen tega bodo vsi ti kaznovani z izgubo volivne pravice za volitve poslancev za dobo treh do šestih let. Enako bo doletela lista kazni tudi one, ki bi dali na razpolago sredstva za omenjene volivne prestopke. Z zaporom kaznijo do enega leta in z denarno kaznijo 1000 do 10.000 dinarjev bo kaznovan vsak, kdor bi kandidiral na več kot na treh okrožnih listah. Razen tega se takšne volitve ne smatrajo za pravilne. Kdor bi volivca prisilil, da napravi kako volivno nerednost, bo kaznovan z zaporom od šestih mesecev do treh let in z denarno kaznijo od 500 do 50.000 din. Če bi pa to delo napravil državni ali mestni uslužbenec z zlorabo svoje službe ali svojega položaja, bo kaznovan z zaporom najmanj enega leta. Policisti ali finančni organi, ki bi spremljali kandidata in zanj agitirali ali za kako kandidatno listo agitirali, bodo kaznovani z zaporom najmanj šestih mesecev in izgubo službe. Policijski uradniki in častniki v aktivni službi, ki bi predlagali kandidata za narodne poslance ali na kak drug način vplivali na sestavo kandidatnih list, bodo kaznovani z zaporom kaznijo do enega leta ali pa tudi z izgubo službe in čina. Volivec, ki bi večkrat glasoval, bo kaznovan z zaporom dveh mesecev do enega leta in z denarno kaznijo 500 do 2000 din.

Kazniv je tudi že vsak poskus osebe, ki namerno koga drugega voli, in bo zaprta od 3 mesecev do 1 leta. Kdor javno glasuje, bo kaznovan s 500 do 2000 din. Za nedostojno obnašanje na volišču je določena kazen od 1 do 6 mesecev in denarna kazen od 150 do 1050 din. Za žalitev volivnega odbora je določena zaporna kazen od 1 meseca do 1 leta, denarna kazen pa do 10.000 din. Fizični napad na enega izmed članov se kaznuje z zaporom od 3 mesecev do 3 let, če dejanje ne bo tako, da se po kazenskem zakonu kaznuje z višjo kaznijo. Za prihod na volišče z orožjem je določena zaporna kazen od 6 mesecev do 2 let. Za agitacijo na samem volišču se kaznujejo prekrški od 1 do 6 mesecev. Ista kazen bo doletela tistega, ki bi 15 dni pred volitvami ali na sam dan volitev razširjal lažne vesti in bi tako lahko vplival na izid volitev.

Za nepravilnost pri štetju glasov ali slično je določena zaporna kazen enega leta in izguba častnih pravic. Neopravičen izostanek članov volivnega odbora se kaznuje z zaporom 1 meseca do 1 leta in z denarno kaznijo 1000 do 3000 din. Člani volivnega odbora bodo kaznovani z zaporom kaznijo 6 mesecev do 1 leta, če pustijo vede voliti koga, ki ga ni v volivnem imeniku, ali če voli kdo, ki je že glasoval, ali če brez tehtnega razloga predčasno zaključijo volitve, če spreminijo kraj volišča, ki je bilo preje potrjeno.

Tekme v hokeju v Belgradu

Belgrad, 8. januarja, m. Današnje drsne tekme in hokej tekma med Ilirijo in madžarskim klubom BKE so se odigrale pod mnogo lepšimi okolnostmi kot večera. Medtem ko je vladala večera takšna megla, da so morali gledalci z duhovitiimi opazkami iskati posamezne igralce v megli, je bilo nocoj nebo v zvezdah, tako da so se vse tekme igralo ob najlepšem vremenu. Temperatura je znašala — 3° C. Najprej so izvedli drsalci drsne tečke in je ugajala zlasti Palmetova, katere ples »Kresnice« je razveselil gledalce. Gdš. Palmetova je zelo napredovala od lasnega leta. Tudi drugi drsalci, med njima bivša češka prvakinja Gruberjeva, Tuma in Piber so bili dobro razpoloženi in so s svojimi mojstrovinami vzbudili splošno odobravanje.

Nato je bila hokej-tekma, ki je potekla nad vse razveseljivo za Ilirijo. Ilirija je bila denarj enakovreden nasprotnik in gledalci so z navdušenjem motrili slovenske igralce, ki so se borili poirtvovalno, borbeno in žilavo. Izid tekme:

Prva polčas 1 : 0. Drugi polčas 1 : 1. Tretji polčas 1 : 0 za Madžarsko. Končni rezultati 3 : 1 za BKE.

Po končani tekmi se je predsednik belgrajskega športnega kluba, maršal dvora Colak-Antić zahvalil gostom za odlično propagando za zimski šport v Belgradu in izročil pokal. Za Ilirijo je govoril g. Vodišek. Nocoj se vrne ekipa Ilirije v Ljubljano, v petek zvečer pa bodo nastopili Madžari v Ljubljani ob vrnitvi iz Milana.

Svobodno zidarstvo

Na izjavanja g. dr. Korošca v »Slovenčevem« novoletnem voščilu o svobodnih zidarjih, je odgovorila le Velika loža Jugoslavije v »Politiki« z dne 5. januarja t. l. pod naslovom »Izjava svobodno-zidarske velike lože Jugoslavije«. Izjavo zopet ni podpisal imenoma noben funkcionar, temveč stoji pod izjavo »S« eeje upravne sveta velike lože Jugoslavije v Belgradu, dne 3. januarja 1934. Torej dovolj megleno, da bi tudi loža sama mogla zanikati svojo lastno izjavo. Nečedne evobodno-zidarske metode! Zidovska loža Benebarit pa sploh ni odgovorila, v kolikor zasledujemo jugoslovansko čistoč.

Odgovor s »eeje Jugoslovanskega evobodnega zidarstva« se ogiba odkritosrčnega priznanja svojih temnih ciljev in se po etari navadi sklicuje na sladkano limonado, ki se imenuje »Konstitucija velike lože Jugoslavije v Or, Belgradu«. V tej konstituciji je s lepimi frazami prikrivajo pravi cilji in naziranja o svobodi, narodu in državi. Zato tudi nima smisla polemizirati s svobodno-zidarskimi izjavami in ustanovami, ker je vse to megla, ki je ne more prijeti a krepko roko. Svobodno zidarstvo lahko sodimo le po njegovih dejanjih v avetovni zgodovini. Ne govorimo o angleškem in ameriškem zidarstvu, ki ni istovetno z kontinentalno-evropskim zidarstvom.

Končni cilj evobodnega zidarstva je svetovna republika in svetovna vera. Zato morajo izginiti vse monarhične države in vse verske koncesije.

Iz tega je bilo razvidno, zakaj se nobeno zidarstvo v Evropi še ni obdodilo boljšeizvima, čeravno ta mori v strahotnih masah, odvzema človeku vsako svobodo in dostojanstvo ter širi samo bedo in siromaštvio. Toda zidarstvo pričakuje od njega nove republike in uničenje vseh verskih koncesij. Tudi z Balkanom, kjer je še ostalo par monarhij, ima svobodno zidarstvo svoj program, zato tudi noče nastopiti nikjer proti sovjetizmu. Svobodni zidarji nikdar in nikjer javno ne obsojajo komunizma, pač pa ga več ali manj eramežljivo podpirajo.

Jugoslovanski nacionalisti bi morali imeti vedno pred očmi kraljev umor v Marseilleu. Ne-pobitno je, da je svobodno zidarstvo organiziralo in omogočilo kraljev umor. Blagopokojni kralj ni hotel elediti zunanji politik kontinentalnega evobodnega zidarstva, predvsem z ozirom na Rusijo in je moral zato umreti. Nemalo se je trilo denarja, da bi svet. časopisje ne odkrilo zveze umora s evobodnim zidarstvom in se je storilo vse, da marsejski atentat ne pride pred forum A. M. I., ali da vsaj ne pride vsa svetlost na dejanje. Že iz tega se vidi, da je velika neresnica, če svobodni zidarji v svojih konstitucijah in izjavah trdijo, da se ne vmešavajo v politiko. Kdo naj jim verjame, da se pečajo samo s konjerejo in ribarstvom, gozdarstvom in alčimeni, sicer tudi važnimi zadevami, s politiko pa ne. Napram politik so nedolžni otroci! Tudi pri nas silijo, kar je to ugotovil g. dr. Korošec, ki je za tako konstatcijo gotovo kompetenten, na vseh črtah v ospredje.

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije

Danes obhaja v toplem krogu svoje družine in obdana od iskrene ljubezni vseh Jugoslovancev svoj rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije. Rodila se je kot romunska princesinja l. 1899 in je torej izpolnila 41 let. Vsi Jugoslovani brez razlike, Srbi, Hroati in Slovenci, hočejo to priložnost izkoristiti, da ji povedo, koliko je postala last vseh, ker je s svojim življenjem postavila tako svetel, materinski vzor, da se k njemu dvigajo oči in srca vseh naših mater. Kraljica Marija je postala ideal matere in žene posebno od takrat, ko je v veliki nesreči, ki jo je zagnila in z njo vred vso Jugoslavijo, svojo največjo žrtev z junaštvom sprejela in se z vso gorečo ljubeznijo posvetila vzgoji svojih otrok, ki naj bi postali na čelu jugoslovanske domovine verna podoba velikega očeta, ki je za njo dal svojo kri.

Slovenski narod kraljico Marijo obdaja s posebno iskreno ljubeznijo. Kako je ne bi, ko je slovensko deželo izbrala za svoj letni dom, kamor tako rada pride s svojim sinom, ki ga vestno in požrtvovalno pripravljajo na poklic, ki ga čaka. Zato slovenski narod svoji kraljici ob njenem rojstnem dnevu ponaolja svojo vdanost in svojo ljubezen.

Angleški vojni minister je odstopil v burnih okoliščinah

Pravi vzroki sprememb v vladi še niso znani

London, 8. jan. t. Reuter: Listi še vedno objavljajo obširna poročila o nenadni in nepričakovani vladni spremembi, ki se je zgodila na praznik Treh kraljev, ko sta minister za vojno Hore Belish in minister za propagando Mac Millan odstopila ter bila takoj nadomeščena z lordom Oliverjem Stanleyem, ki dobi vojno ministrstvo, s sirom Andrejem Duncanom, ki pride v trgovsko ministrstvo, ter sirom Johnom Reithom, ki je dobil propagandno ministrstvo. Sedanes ni mogoče dobiti točnejših poročil o tem senzacionalnem odstopu vojnega ministra, ki je zaslovel, da je s krepko roko preosnoval vojno ministrstvo in napravil angleško armado sposobno za vojno.

Nekateri listi namigavajo, da je vojni minister Hore Belish hotel mornarici vzeti pravico nad letali, ki so v službi obalne brambe ter jih podrediti suhozemski vojski, drugi pa pravijo, da je prišlo do nasprotij med novoimenovanimi armadnimi poveljniki in nekaterimi drugimi častniki, ki so se čutili zapostavljene.

Med tem ko tretji pravijo, da je hotel generalni štab dobiti bolj proste roke za izvajanje vojnih načrtov, ker jim tega do sedaj Hore Belish s svojo razborito naravo in avtoritarnim nastopom ni pustil. Nekateri listi celo pravijo, da bo generalni štab sedaj prešel v poostreno vojskovanje, ker ni pričakovati, da bi novi vojni minister lord Stanley delal takšne težave, ker je bolj mehke narave.

London, 8. jan. b. »United Press« V široki javnosti, zlasti pa v nacionalnih krogih, postavljajo zahtevo, naj se takoj skliče parlament in naj se ne čaka do drugega torka, ko bi se parlament moral sestati. Trdijo, da je bivši vojni minister sklenil podati izjavo o razlogih njegovega odstopa. Prav tako pričakujejo, da bo prvi minister Chamberlain pojasnil javnosti ozadje

dramatičnega odstopa Hore Belisha. Chamberlain bo jutri govoril na banketu v uradnem stanovanju vrhovnega londonskega župana o vojnem položaju in ni izključeno, da bo omenil tudi vzroke odstopa Hore Belisha.

Kakor poroča »Daily Mail«, je opozicija sklenila, da postavi predlog nezaupnice vladi, če ne bo Chamberlain podal izjave, s katero bi opozicija ne bila zadovoljna. Govorijo tudi o tem, da bo opozicija morda zahtevala tajno sejo parlamenta. O dogodkih, ki so dovedli do odstopa Hore Belisha, je najbolj razširjena verzija, da so nastale razprtije med vojnim vodstvom in vojnimi ministrom Hore Belisho takoj po njegovem obisku na fronti meseca novembra. Namen vojnega ministra, da pritegne tudi mlajše častnike kot svetovalce, je še bolj poostрил odnose. Trdijo, da je Hore Belish nameraval izvesti celo vrsto imenovanj in napredovanj, kar pa je naletelo na hud odpor pri vojnem vodstvu. Tudi govorijo, da bo morda prišlo še do nadaljnjih sprememb v vladi.

Tudi admiral Usborne odstopil

London, 8. jan. t. Reuter: Danes je prišlo do nadaljnjih važnih sprememb v visokih vladnih službah kot posledica odstopa vojnega ministra Hore Belisha. Svoj odstop je prijavil tudi admiral Usborne, ki je bil v propagandnem ministrstvu predstojnik cenzure. Admiral Usborne bo postavljen na čelo neke velike ladjedelnice, ki bo izdelovala posebna naročila admiralitete. On je znan kot iznajditelj protiminskih sredstev v zadnji svetovni vojni in je baje tudi proti magnetičnim minam iznašel učinkovito sredstvo. (Admiral Usborne je lansko leto predeval v Unioinu v Ljubljani o angleškem oboroževanju - op. ur.)

Chamberlain bo danes dal pojasnila Stroge uredbe v Angliji o živilih in obleki

London, 8. jan. t. Reuter: V zvezi z govorom, ki ga bo jutri imel predsednik vlade Chamberlain v mestni hiši, piše dopisnik Reuterja, da bo predsednik omenil tudi to, da je treba pričakovati zelo strogih uredb glede prehrane in obleke. Omejen bo uvoz vseh živil, ki niso nujno potrebna za prehrano. Omejen bo uvoz oblek in je verjetno, da bodo vpeljana enotna oblačila za vse. Vlada bo zasedala vse ladje in bo podvojila gradnjo novih ladij. V Angliji je še vedno poldrug milijon brezposelnih. Ti morajo vsi na delo. Zaposlenih bo tudi mnogo žensk v vojni industriji. Vse to kaže, da se Anglija pripravlja na mnogo strožjo in ostrejšo vojno, kot je bila doslej.

Nemčija potrebuje 150 milijard letno

Kopenhagen, 8. januarja, t. Reuter »Politiken« javlja iz Berlina, da je bilo imenovanje maršala Göringa na čelo vsega nemškega gospodarstva potrebno, ker potrebuje Nemčija denarja za nadaljevanje vojne. V zadnji svetovni vojni je porabila povprečno 30 milijard na leto, med tem ko potrebuje v sedanji vojni povprečno 50 milijard na leto. (750 milijard din). Samo enotno vodstvo vsega gospodarstva za časa vojne je v stanju priskrbeti vladi potrebni denar za uspešno nadaljevanje vojne. Do sedaj so carine vrgle 28 milijard na leto, toda odkar je Nemčija blokirana, se je ta postavka znižala in jo je treba nadomestiti z drugimi sredstvi. (Vojaki dobivajo 170 mark mesečne plače, medtem ko so v zadnji vojni dobivali samo 35 mark.) Potrebno bo treba kriti s taksami in davki.

Povodnji v Bolgariji

Varna, 8. jan. AA. Reuter: V pokrajini okoli Smirne je ljudstvo zadela spet velika nesreča. Voda je preplavila več okrajev mesta Smirna. Električni tok je prekinjen. Voda je vdrla v številne hiše in povzročila znatno škodo. Tri vasi v dolini Bruse so popolnoma odrezane od ostalega sveta. Te vasi štejejo okoli 2000 ljudi. Poslane so bile vojaške čete, razen njih pa še drugi reševalci na pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Nemško svarilo Skandinaviji

»Anglija in Francija bosta baje zahtevali od Švedske in Norveške, da pomagata Finski«

Berlin, 8. januarja, AA. DNB: »Völkischer Beobachter« prinaša danes uvodnik o položaju v Severni Evropi. List prihaja do spoznanja, da skušata zahodnoevropski veseliti izrabiti čl. 16 pakta DN, da bi baje pomagali Finski, dejansko pa zato, da bi potegnili skandinavske države v vojno. Članek pravi, da je znana stvar, da te težnje zahodnoevropskih velesil ogrožajo v prvi vrsti zelo važne nemške interese. Pisec članka misli, da ta trenutek nimata ne Švedska ne Norveška nobenega vzroka, da bi se dali zapeljati na spolska tla. Po njegovi sodbi temelje sklepi DN na premisah, ki jih dejansko že zdavnaj več ni. Vsekakor ni nobene pravne podlage, pravi list, da bi zahodnoevropski velesili mogli apelirati na zvestobo Švedske in Norveške do pakta DN. Če želita zahodnoevropski velesili pomagati Finski, ne pa doseči kakšne druge cilje, pravi pisec, obstoje za to pomoč še druge možnosti in ni treba za to glavno tveganje prevažati z velesil na male države.

Veliki posveti v Berlinu

Berlin, 8. januarja, b. Iz zanesljivega vira poročajo, da bo nocoj veliko posvetovanje političnih in vojaških osebnosti Nemčije, na katerem bodo razpravljali izključno o stališču Nemčije do nevtralnih držav, zlasti do skandinavskih držav zaradi pomoči, ki prihaja čez njihovo področje finski republiki. Znano je, da so vsi koraki, ki jih je doslej nemška vlada storila v teh državah, bili brezuspešni. Zaradi tega bo na današnjem posvetovanju generalov in civilnih predstavnikov tretjega rajha sprejet končen sklep, kakšno stališče naj zavzame

Nemčija napram tem državam. Za te sklepe vlada v diplomatskih in političnih krogih največje zanimanje.

Angleško-skandinavski sporazum že sklenjen?

London, 8. januarja, b. »Daily Telegraph« poroča, da je med severnimi državami in Veliko Britanijo dosežen sporazum glede pomoči Finski, ki bo prihajala čez njihovo ozemlje. V glavnem se bodo transporti municije pošiljali skozi Švedsko in Norveško. Nemške grožnje o protikupeklih niso naletale na nobeno razumevanje skandinavskih držav in Anglije. Prav tako je tudi Švedska izjavila, da je pripravljena pošiljati Finski iz svojih lastnih zalog potrebni vojni material kot predujmu Finski, ki ga bodo naknadno poravnali zavezniki.

Letalstvo v Ameriki

Washington, 8. jan. AA. Havas: Urad za civilno letalstvo je podal kongresu prvo letno poročilo. Po tem poročilu bo število civilnih pilotov znašalo konec avgusta t. l. 40.000 mož. Za gradnjo novih letališč v USA je pa potreben znesek 125 milijonov dolarjev. Število potnikov je letos za 54,9% prekosilo število potnikov leta 1933. Blaga so letala prepeljala za 49,7% več kakor leta 1933, pošte pa za 12,5 več. London, 8. jan. b. Na zahtevo angleškega kralja se bodo tudi v kraljevskem domu morali pokoriti odredbi o nakaznicah za živila, ki je postala danes veljavna.

Finci že na sovjetskem ozemlju

Pri Suomisalmiju so Finci dokončno potolkli Sovjete ter jih vrgli čez mejo

Med prazniki se je položaj na Finskem v toliko spremenil, da so finski smučarski oddelki tudi na srednji vzhodni fronti prodrli že globoko v sovjetsko ozemlje. Sprva so prihajala samo finska poročila o tem prodoru čez mejo proti mурmanskim železnici, na prostoru, kjer so sovjetske čete mislile presekati Finsko v dvoje in kjer so že prodrli 160 km globoko na Finsko ter so bile oddaljene samo še 80 km od Botniškega zaliva. Finska protiofenziva je položaj popolnoma spremenila in sovjetske čete vrgla nazaj čez mejo. Sedaj pa tudi že sovjetska uradna poročila priznavajo položaj takšnega, kakršen je, ko govorijo o »borbah s finskimi četami pri Repoliju in Uhtic. Uhta je zelo važna postojanka, kjer so Sovjeti zgradili veliko odhodno oporišče za svoja letala. Repoli se nahaja sredi potoa od Uhte proti finski meji. Rdeče poročilo je torej priznalo, da so boji sedaj že na sovjetskem ozemlju.

Najnovejša poročila o položaju na Finskem so naslednja:

Proglas finske vlade

Helsinki, 8. jan. AA. Havas: Vlada je nocoj naslovila po radiu poziv na finski narod. V njem med drugim pravi:

Lahko se zgodi, da nas premagajo s silo, toda pred tem nas mora sovražnik uničiti. Vlada poziva vse Fince, naj bodo solidarni in lojalni in naj tudi v bodoče kažejo isti duh vdanosti skupni stvari, kakor so ga kazali do sedaj, ter da podpirajo finske vojske v boju proti osvajevalcu. Popolnoma zaupamo v bodočnost. Vemo, da se bomo za sveto stvar in za svete cilje. Verujemo, da nobena sila na svetu ne more streti duha našega naroda. Naš narod bo izšel iz teh bojev svoboden in močan in naša kultura ter naša civilizacija bosta obvarovani, bodoči pesniki pa bodo opevali današnje čase kot slavne čase.

Finska poročila

Helsinki, 8. januarja, AA. Reuter: Finsko vrhovno poveljstvo poroča:

Na Karelijski ožini je sovražnik po artilerijski pripravi izvedel napad v petek zvečer na področju med jezerom Hatjalahti in Sume. Napad je bil odbit. Naša artilerija je razgnala sovražno kolono v Marsu, prav tako pa tudi neko kolono, ki je imela namen dobavljati hrano. Sovražnik je začel kopati rove in postavljati boječo žico. Sovražni napad je bil odbit in pri Ajtikijoki smo uničili en tank. Na področju Salla se je ponosrečil poskus sovražnih smučarskih oddelkov, da bi pretrgali zvezo med našimi smučarskimi oddelki in drugimi četami. Na bojišču je sovražnik pustil nad 300 mrtvih, 14 strojne in precej ostalega materiala.

Na področju Petsama je sovražnik izvedel napad, z malimi oddelki pa so bili napadi odbiti. Sovražnikovo prizadevanje, da bi preprečil prihod, oziroma odhod naših ladij iz pristanišč, je propadlo zaradi ledu. Sovražna letala so bombardirala Lahti in Kuopis. Eden je bil ubit, dva pa ranjena.

Finsko letalstvo je izvedlo polete z namenom, da bombardira. Naša lovska letala in naše baterije so onemogočile sovražniku napade na mesta. Sestreljeno je bilo eno sovražno letalo.

Za časa napada sovražnih letal na Uhti je bil en vlak zadržan na progi nad 3 ure, potniki pa so se poskrili v bližnjem gozdu. V Helsinki so prispele vesti, da so našli na bojišču smrt slovitih finskih sportnikov Vasentius, ki je padel, ko

Velike množine Nemcev naseljujejo v bivšem poljskem mestu Lodz

Berlin, 8. jan. t. DNB. Uradno sporočajo, da je danes prišlo v Lodz 40.000 Nemcev iz nekdanje vzhodne Poljske, ki je sedaj zasedena od Sovjetske Rusije. Vsi so bili nastanjeni v Lodzu in so tudi že dobili nakazano delo. Včeraj pa je prišla v Lodz velika skupina Nemcev iz nekdanje severne Poljske, ki bodo prav tako nastanjeni v tem mestu, iz katerega se je moralo izseliti poljsko prebivalstvo.

je odhajal na patrolo na področju Ladoškega jezera, dalje Alhasan, Nikanen pa je bil težko ranjen. Vazentius je kot vodnik nekega oddelka dobil povelje, naj hiti na pomoč patroli, ki je bila napadena na nekem otoku na Ladoškem jezeru. Ko je prispel na rob gozda, je Vazentius opazil, da se je sovražnik začel izkrcavati. Takoj je napadel sovražnika ter ga odbil. Pri teh bojih je Vazentius padel na čelu svojega oddelka.

Helsinki, 8. jan. AA. Stefani: Finske čete so prekoračile reko Sallo in Tenio ter preganjajo sovjetske oddelke, ki se umikajo ter puščajo za seboj na bojišču mnogo vojnega materiala.

Končna zmaga pri Suomisalmi

Helsinki, 8. jan. t. Reuter. Uradno poročilo finskega generalnega štaba pravi, da so Finci dokončno uničili sovjetsko divizijo, ki so jo preganjali že od 14. decembra dalje v bitki pri Suomisalmi, odnosno v bitki pri Saliju. Finske čete so dosegle sovjetsko mejo in jo na mnogih mestih že prekoračile, ujele

nad 1000 sovjetskih vojakov in zajele veliko vojnega plena. Sovjetska divizija, ki je bila sedaj popolnoma uničena, je imela število 44. Ozemlje, ki so ga Sovjeti ogrožali in na katerem so prodrli že 160 km globoko v Finsko proti Botniškemu zalivu, je sedaj dokončno osvobojeno in očiščeno. Finci so zajeli 102 topa, 43 tankov, 10 oklopnih avtomobilov, 1 letalo, 20 topovskih motornih vlačilcev, 278 tovornih avtomobilov, nad 1000 konj, 47 poljskih kuhinj.

Rdeča poročila

Moskva, 8. jan. AA. Havas: Poročilo generalnega štaba leningraškega vojnega okrožja pravi: Dne 7. jan. ni bilo važnih dogodkov. Na odseku Petrozavodsk (to je že v Sovjetiji) je nek sovjetski ogledniški oddelk uničil oddelke Fincev. Na Karelijski ožini so se udeleževale patrole in artilerija. Slabo vreme je omejevalo letalske polete.

Vojna na zahodu Dolga vrsta potopljenih ladij

Na suhem

Pariz, 8. jan. t. Havas: Vojno poročilo s fronte se glasi: Noč je bila na splošno mirna. Vzhodno od Vogezev so delovale patrulje.

Berlin, 8. jan. t. Vrhovno vojno poveljstvo poroča: Na zahodni fronti so bile vzhodno od Merziga sovražne izvidniške patrulje z izgubami vržene nazaj.

Na morju

Amsterdam, 8. jan. AA. DNB: Angleška ladja »Tovarek« (2900 ton) je na južnovzhodni obali Anglije trčila ob mino in se potopila.

Oslo, 8. jan. AA. Reuter: Parnik družbe Hamburg America Line »Frankewald« (5000 ton) se je včeraj v bližini vhoda v fjord Sog, 60 km severno od Bergena, potopil. Dva norveška letalca, ki sta bila na ladji »Frankewald«, je prevzela neka druga norveška ladja na krov.

Gibraltar, 8. jan. AA. Reuter: Nosilec min »Kingston Corneliana« (449 ton) se je potopil v petek zvečer v gibraltarskem prelivu zaradi tega, ker je trčil v francoski parnik »Sela« (8920 ton). Vseh 16 članov posadke z angleške ladje je izgubilo življenje. »Sela« je nekoliko poškodovana ob bokih in jo zdaj popravljajo.

Carigrad, 8. jan. AA. Havas: Silen vihar je zajel turško ladjo »Titan«, ki je plula iz Aleksandrette z 200 potniki in velikimi količinami blaga. Valovi so vrgli ladjo na obalo pri Antalaji.

London, 8. jan. AA. Reuter: Parnik »City of Marseille« (8317 ton) je zadel na mino v bližini vzhodne škotske obale. To se je zgodilo včeraj. Ladja je znatno poškodovana v srednjem delu. En mornar je bil ubit, 13 pa ranjenih. Do eksplozije je prišlo takoj, čim je na ladjo stopil pilot. Danes je »City of Marseille« že v pristanišču.

London, 8. jan. t. Reuter: Angleška ladja »Cedrington Court« (8000 ton), ki je imela 44 mož posadke, je zadela na mino na južnovzhodni angleški obali in se v 10 minutah potopila. Posadka je vsa rešena.

Tokio, 8. jan. AA. Havas: Neka japonska ladja, katere ime še ni znano, se je potopila na poti proti Japonski. Plula je iz Koreje. Rešili so samo 14 potnikov, in sicer jih je prevzela na krov neka angleška ribiška ladja. Boje se za usodo 120 Korejcev, o katerih domnevajo, da so morda tudi utonili.

London, 8. jan. AA. Havas: Po uradnem poročilu se je v prvih 7 dneh t. l. potopila samo ena angleška ladja.

Gospodarstvo

Izjava finančnega ministra o trošarini na vino in žganje

Belgrad, 8. jan. AA. Finančni minister Juraj Autej je danes naslovil preko agencije Avale tole sporočilo za našo javnost:

Razni pojavi, ki spremljajo uvedbo novih fiskalnih uredb, me pripravljajo do tega, da proti svoji navadi stopim pred javnost z odkritimi besedami na naslov tistih, ki se jih tiče.

Široki krogi gospodarstvenikov vseh kategorij so sprejeli nove fiskalne ukrepe s tistim razumevanjem in mirom, ki odlikuje resne državljane v teh težkih razmerah in resnih časih. Edino uvedba državne trošarine na pijače, posebno na vino, je zbudila nekoliko vidnejše razburjenje.

Glede obremenitve konsuma vina pa dejansko ni nastala nobena posebna sprememba. Stopnja trošarine je z neznatnimi spremembami ostala ista, sprememba je samo v tem, da te dajatve ne pobirajo več banovine, ampak država, in v tem, da se je namesto raznih sistemov izterjevanja uvedel en sam sistem za vse področje države. To je pa že od nekdaj želja in pridelovalcev i konsumentov vina.

Zoper trošarino na vino so i nekateri vinogradniki i nekateri točilci, češ da se bo trošarina v celoti prevrnila na pridelovalce. Ne vem, zakaj naj bi se to moralo zgoditi z državno trošarino, če se ni zgodilo z banovinsko. Uredba daje pridelovalcem kot takšnim vso zaščito, vlada pa resno proučuje ukrepe, ki naj pridelovalcem zagotovijo primerno ceno.

Dalje trdi, da se bo zaradi uvedbe državne trošarine povečalo tihotapljenje vina. Da potolažim tiste, ki se tega boje, naj izjavim, da sem že izdal primerne ukrepe, takšne, da bo zaradi njih postalo tihotapljenje zelo nerentabilen in nevaren poklic. A tudi ne glede na to že poenotenje trošarinskih določil samo po sebi onemogoča tihotapljenje, ki je bilo doslej možno zaradi raznih sistemov v raznih banovinah.

Nekateri so napovedovali — celo v listih —

da bo popis zalog neizogibno povzročil spopade z organi oblastev. To trditve — ki jo moram sprito današnjih razmer imenovati najmanj, kar lahko rečem, nerazumljivo — je najbolje postavil na laž mirni potek popisovanja zalog v vsej državi. Nekateri točilci so na nekem sestanku izjavili, da ne bodo vodili predpisanih registrov. Prepričan sem, da je bila to trenutna nepremišljenost in da bodo tudi oni v celoti izvršili svojo dolžnost, ne da bi se bilo treba zatekati k prisilnim ukrepom, ki mi jih zakonska določila dajajo na razpolago.

Dalje mislim, da mi ni treba posebej dokazovati, kako nerazumljiva in neumestna je zahteva tistih interesentov, ki trdovratno zahtevajo, da naj se ravno zdaj v teh težkih finančnih razmerah zniža ali celo ukine trošarina, tista trošarina, ki so se proti njej redno že 10 let borili, a so jo ves ta čas tudi plačevali. Da ima vsa ta akcija proti trošarini neko drugo ozadje, takšno, ki ni v direktni zvezi z zainteresiranimi gospodarstvenimi panogami, se vidi najbolje tudi iz tega, kar skušajo izmisliti smisel neke moje nedavne izjave in mi podtakniti namere, ki so mi docela tuje. V celoti vztrajam pri tem, kar sem rekel, da sem dal pridelovalcu-vinogradniku popolno zaščito, poskrbel bom pa — in to dodajam zdaj — da bo ta zaščita tudi popolnoma uspešna. Dalje ostanem pri tem, da se mi zdi potrebno, naj dam še kakšno posebno zaščito razen že dovoljene kletarjem-trgovcem; naposled vztrajam pri tem, da vsa fiskalna reforma upošteva gospodarsko najslabše in terja žrtve od gospodarsko najmočnejših, ki lahko prispevajo večje žrtve za povečanje državne potrebe. Kdor pozna razmere in kdor zasleduje fiskalno politiko v drugih državah, bo moral priznati, da je sedanja fiskalna obremenitev pri nas zdaleč manjša od tiste, ki bi jo država za svoje potrebe imela pravico še danes terjati od svojih državljanov. Zato mislim, da je potrebno, da ima to vsakdo pred očmi.

Za zvišanje minimalnih mezd

Od Delavske zbornice v Ljubljani smo prejeli:

V smislu čl. 1 uredbe o določanju minimalnih mezd, sklepam kolektivnih pogodb, poravnanih in razodnosti v dne 13. februarja 1937 ekliuje ministru za socialno politiko in narodno zdravje za dne 23. januarja t. l. v Belgradu anketo o vprašanju povišanja osnovne mezd, ki služi kot osnova za določitev minimalnih mezd. Ministarstvo za socialno politiko je odredilo to anketo v skladu s čl. 1/3 omenjene uredbe o minimalnih mezdah, ki določa: Če se gospodarske razmere znatno izprememijo, predpiše minister za socialno politiko in narodno zdravje po odobritvi ministrskega sveta z naredbom novo osnovno mezdo.

Primer »znatne spremembe gospodarskih razmer« je nastopil že v sredi novembra preteklega leta. Takrat je draginja na splošno narasla že za okoli 15 odstotkov. Delavska zbornica v Ljubljani je z ozirom na te »znatne spremembe gospodarske razmere« takoj pri banki upravi sprožila postopek za sklicanje splošne ankete o vprašanju prilagoditve delavskih mezd in nameščenih premikov draginji.

Omenjena anketa delodajalcev in delojemalskih predstavnikov je bila 5. decembra. Poleg drugega je anketa osvojila predlog Delavske zbornice, da se z ozirom na »znatno spremembo gospodarskih razmer« osnovna mezda za vso državo poviša od 2 na 3 in da se določijo minimalne mezde tudi za zasebna nameščenja in trgovske sotrudnike.

Delavska zbornica v Ljubljani je to pobudo uveljavljala tudi na konferenci Delavskih zbornic dne 22. decembra 1939 v Belgradu, ki je predlog osvojila.

Ako bo anketa, ki jo je končno sklicalo ministarstvo za socialno politiko, osvojila predlog Delavske zbornice v Ljubljani in konferenca zbornic v Belgradu ter ako bo minister za socialno politiko ta predlog sprejmenil v ministarsko naredbo, potem bi imel po čl. 2/3 omenjene uredbe pravno podlago za zvišanje minimalne mezd za nekvificirane delavce na banovinskem področju do 4.50 din. Čl. 2/3 te uredbe namreč pooblašča bana, da more določiti minimalno mezdo za nekvificirane delavce zaposlene na ozemlju banovine v okviru 10 odstotkov pod in 50 odstotkov nad osnovno mezdo.

Delavska zbornica v Ljubljani bo poleg omenjenega predloga o povišanju osnovne mezd za vso državo na anketi v Beogradu uveljavljala tudi zahtevo, da iz uredbe izpade določba, v smislu katere stopi na novo urejena osnovna mezda v veljavo šele 60 dni po razglasitvi v »Službenih novinah«, kar jemlja novim določbam sleherni prožnost in gospodarsko prilagodljivost.

Končno bo slovenska Delavska zbornica ob tej priliki predlagala tudi spremembo določb iste uredbe o poravnavanju v smislu, da se poravnalni postopek poenotí.

Z novo ureditvijo osnovne mezd bo storjen velik korak dalje v prizadevanjih Delavske zbornice glede prilagoditve mezd in prejemkov nastali draginji.

Davek na poslovni promet in cene

Kakor smo že poročali, je bil s 1. januarjem zvišan davek na poslovni promet pri številnih predmetih. Ko govorimo o zvišanju, mislimo na stopnje, kakor so bile objavljene v tarifni daki. Rekli smo tudi že, da so znatno povišane stopnje za razne tekstilije. Iz belgrajskega tednika »Narodno blagostanje« posnemamo nekaj naslednjih podatkov v davku na poslovni promet in o cenah.

S povišanjem stopnje za izravnanje pri uvozu kolonialnih proizvodov je bil gotovo namen zmanjšati uvoz teh predmetov, ker bo povišanje imelo isti efekt kot povišanje uvozne carine. Pri kavi je zvišana stopnja od 7.5 na 10%, pri kakavu pa celo od 8.7 na 15%.

Pri kmetijskih proizvodih za prehrano so stopnje ostale neizpremenjene. Pri lesni industriji ni izprememb. V industriji hrani so zvišane stopnje za izravnanje na uvoz olj, ki niso posebej označena, od 3.7 na 8.7, pri rastlinskem maslu pa od 4.2 na 7.5%, s čimer se je sigurno hotela dati močnejša zaščita domači industriji. Pri pijačah so ostale stopnje neizpremenjene. Znatne izpremembe so pri kozmetičnih sredstvih. Na večino sredstev, izdelanih doma, se je do sedaj plačeval skupni davek (prav tako pri uvozu) po 7.5%. Pri domačih proizvodih znaša sedaj stopnja 7.5%, pri uvoznih proizvodih pa 10%. Pri tekstilnih pro-

izvodih sta povišani obe stopnji: za domače proizvode in uvozne proizvode, manj pri prvih (za 0.3—0.5%), več pri drugih (za 1 točko). To povišanje je imelo fiksne interese, delno pa okrepjena zaščita proti tuji konkurenci. Stopnje pri domači svili in izdelkih so zvišane od 2.7 na 4.3 odst., pri uvoženih pa od 3.1, oziroma 4.2 na 4.4%. Za pleteno svileni blago, ki se izdeluje v državi, je ukinjen skupni davek, ki je znašal okoli 6%, povišan je pa pri uvoženih izdelkih od 7.2 na 9.2% ali 9.7%. Povišana je stopnja na uvoženo konfekcijo, za domačo pa je ostala neizpremenjena. Pri usnju in usnjenih predmetih, ki se uvažajo, je povišana stopnja za 1—1.5% točke. Pri kavčuku in gumijastih proizvodih, ki se uvažajo, je stopnja povišana za približno 2 točki. Tudi pri papirju so znatne izpremembe. Pri tiskarskem papirju, pivnem papirju, celulozni valti in zavijalnem papirju so zvišane stopnje za uvoženo blago, od 8.2 na 10%. Pri ostalih vrstah papirja je uveden skupni davek na domače proizvode, česar doslej ni bilo, in sicer na 9—11.2%, pri uvoženem papirju pa je bila stopnja zvišana in se giblje med 12—14%. Pri dragocenem kamenu in izdelkih iz finih kamnov sta obe stopnji zelo znatno zvišani. Pri uvozu železa in železnih proizvodov so povišane stopnje brez razlike, povišane pa so tudi stopnje za nekatere predmete, ki se izdelujejo v državi, na pr. žica, cevi, tračnice itd. Take izpremembe so bile storjene tudi pri aluminijevih proizvodih in pri nekaterih svinečnih. Pri strojih in njih delih ni izprememb, zato pa je povišana stopnja pri uvozu elektrotehničnih predmetih.

Največje izpremembe so bile pri dveh predmetih masne porabe, t. j. pri tekstilnih in usnjenih izdelkih. Uredba bo imela fiskalne posledice, ker bo povečala državne dohodke, posledice bo imela na cene ker bo postala nov faktor draginje in tretje: za nekatere industrijske panoge bo imela za posledico isto kot zvišanje carin, torej carinska zaščita.

Prepoved novih veleblagovnic na Hrvaškem

Po uredbi bana banovine Hrvatske je osnovevanje veleblagovnic na Hrvaškem prepovedano. V smislu uredbe so veleblagovnice oni obrati, ki v večjem obsegu prodajajo na licu mesta detajlno blago praviloma več kot od treh strok, na način, običajen v velikih trgovskih, velikih bazarih itd. pa bodisi naj se opravljajo v enem lokalu bodisi v več medseboj zvezanimi ali nezvezanimi lokali, ki so drug poleg drugega ali drug nad drugim. Obstojem veleblagovnicam je prepovedano vsako razširjanje na katero koli novo stroko, razširjanje ali dodajanje lokalov, poslovnih in izloženih prostorov kakor tudi otvarjanje podružnic in pomožnih lokalov. V lokalih takih obratov je prepovedano dajanje glasbenih, kinematografskih in sličnih prireditvev kakor tudi opravljanje gostinskega obrta katere koli vrste. Uredba velja z dnem 5. januarja 1940 kot je bila objavljena.

Sporazum države s Trepčo in Borom

Iz Londona poročajo, da je prišlo med našo vlado in upravo rudnika Treпча do sporazuma, po katerem je pogodba sklenjena julija 1938, razveljavljena za dobo od 1. septembra 1939 do 30. junija 1940. V tej dobi bo produkcija razen pirotov prodana delno jugoslovanskim vladam ali pa njen račun po svetovnih cenah in bo za to dobila družba plačilo v dinarjih. Protivrednost teh dobav se bo lahko porabila za plačilo delavstva in pa za preskrbo družbe s surovinami in drugimi predmeti. S preostalim delom produkcije pa bo družba lahko prosto razpolagala in bo protivrednost lahko porabila v Londonu.

Iz Pariza poročajo o sličnem sporazumu med našo vlado in borskim rudnikom bakra. Pogodba je sklenjena do 1. septembra 1940. Po tej pogodbi bo del proizvodnje kupila jugoslovanska država in jo plačala v dinarjih, del proizvodnje pa bo družba lahko sama prodala izven naše države in bo zato dobila zase devize, katere si bo lahko obdržala. V zvezi s tem poročajo, da družba ne bo dala akcije na vidvidendo, pa pa je pričakovati, da bo dividendo doletel občni zbor družbe, ki je bil doslej običajno meseca maja. Upravni svet družbe je razmišljal tudi o zvišanju glavne družbe s pritegnitvijo rezerv. To zvišanje glavne bi se izvedlo z zvišanjem imenske vrednosti delnic. — Glavnica družbe znaša sedaj 60 milij. fran-

coskih frankov, imenska vrednost ene delnice 100 frankov, tečajna vrednost dne 3. januarja 1938 1615 frankov. Rezerve so znašale na koncu leta 1938 30.05 milij. frankov.

Dovozi surovin

Velik del industrije v naši državi, pa tudi v Sloveniji, je zgrajen na surovinah, katere si moramo nabavljati iz prekomorskih držav. To velja zlasti za našo tekstilno industrijo, ki temelji na bombažu in volni in ki zaposluje ogromno število delavstva.

V naši državi je sicer še možna znatno večja proizvodnja surovin za tekstilno industrijo, toda to se da doseči le polagoma in zahteva marsikaj časa in organizacijske sposobnosti, tako da pride ta rešitev v poštev šele v drugi vrsti, zlasti tedaj, če se izkaže, da na normalen način ni mogoče več priti do potrebnih surovin bodisi s tega ali drugega razloga.

Trenutno imamo še teoretično možnost, da si nabavljamo surovine v prekomorskih državah, češar se skušamo v obilni meri posluževati, čeprav so težave velike. Vendar se v zadnjem času javljajo velike praktične težave z dovozi surovin. Poleg drugih vzrokov naštetega je enega izmed važnejših, to je angleško-francoska blokada morja. Sicer smo nevtralna država, mejitno pa na eno izmed vojvočih se velesil, ki je v nasprotju z Anglijo, ki ima na razpolago največ surovin, obenem pa obvlada morje, po katerem se dovažajo za nas surovine. To seveda povzroča tudi našim dovozom nevarnosti, ki lahko v veliki meri ogroze našo preskrbo s surovinami. Poleg tega so za nas nastale težave zlasti v tekstilni stroki, ker smo doslej mnogo polizdelkov, ki so služili kot surovine naši predelovalni industriji, dobivali iz držav, katere same nimajo dovolj surovin za svojo tekstilno industrijo. To velja n. pr. za bombažno predvilo, katerega smo do leta 1938. dobivali v veliki meri iz Avstrije in Češkoslovaške. Od tam nam ni mogoče računati na preskrbo, tako da nam je kot dobavitelja ostala le še Italija. Grška bombažna industrija je premajhna, da bi mogla zadovoljiti naše potrebe, kar velja tudi za turško proizvodnjo surovega bombaža. Nismo pa edina država na teh trgih, ki kupuje, ker so tudi drugi, ki potrebujejo mnogo teh proizvodov. To povzroča predvsem veliko zvišanje cen in druge praktične težave z nabavami v teh dveh državah.

Vprašanje dovozov surovin postaja že aktualno in predvsem bo morala naša uradna politika stremeti, da čimprej pospeši dovoze s pogostimi z onimi državami, ki nam te dovoze zadržujejo. Mislimi pa bo treba tudi na povečanje domače proizvodnje surovin, za kar so dani pogoji, ki se dajo izvesti s trdno voljo in organizacijskimi ukrepi.

Posesne spremembe v Ljubljani in okolici

Zemljiška knjiga zaznamuje od 25. decembra do 5. januarja naslednje kupne pogodbe:

Marija Debeljakova roj. Goljarjeva, Zgornja Siska, Vodnikovca c. št. 240 je prodala Avgustu Osredkarju in ženi Franciški, Ljubljana, Tržna ulica št. 6 hišo št. 79 v Dravljah z vrtom, spadajočo pod vlož. št. 312 k. o. Dravlje za 170.000 dinarjev.

Ing. Marovič Ivan, posestnik, Ljubljana, Vidovdanška cesta št. 24 je prodal Janezu Kozinu, posestniku Kot št. 13, pošta Studenec-Ig parcelo št. 516 travnik, k. o. Korlovskega predmestja v izmeri 6.029 kv. m za 30.000 din.

Japelj Josip, posestnik Kozarje, Tržaška cesta št. 11 in njegova žena Franciška, sta prodala Karolini Kvarthovi, zasebnici, Ljubljana, Predškofijo št. 18, posestvo vl. št. 945 k. o. Dobrova, obstoječe iz hiše in travnika v izmeri 608 kv. m za 101.000 din.

Jelenič Jernej, tovarnar, Ljubljana, Slajmerjeva ulica št. 1 je prodal Marti Mulejevi, soprogi lesnega trgovca na Bledu 2 hišo št. 14 Cesta XV v Rožni dolini, spadajočo pod vl. št. 1228 k. o. Vič za 457.000 din.

Porent Andrej in žena Margareta iz Zgor. Siske, sedaj v South Chicago USA, sta prodala Juliju Slapšaku, Zgor. Siska, Scopoljeva ulica št. 12 (Scopoli je bil znameniti botanik, ki je iznašel posebno zdravilo proti živčnim boleznim in se zdravilo imenovalo po njem »skopolamin« ter je živel dolga leta v Idriji) hišo št. 84 v Zgornji Siski z drugimi parcelami za 1.500 dolarjev.

Podreberšek Terezija, soproga poštnega uradnika, Ljubljana, Resljeva cesta št. 15 je prodala Albini Hiti, Ljubljana, Kongresni trg št. 13 parcelo št. 1162-5 k. o. Vič v izmeri 1259 kv. m in parc. št. 179-16 k. o. Gradiško predmestje v izmeri 156 kv. m za 80.000 din.

Kongregacija usmiljenih sester sv. Vincencije Pavlanskega — hiša Zavišetove sv. Jožefa v Ljubljani je prodala: Alojziju Mikužu, čevljarju na Brezovici 66 del gozdne parcele 1193-1 k. o. Log v izmeri 3.498 kv. m za 7000 din. — Antonu Seliskarju, posestniku v Dragomeru št. 10 hišo št. 34 v Logu z vrtom in gospodarskim poslopjem, spadajočo pod vl. št. 84 k. o. Log za 29.1000 din. — Jakobu Smrtniku, posestniku sinu od tam št. 17 del gozdne parcele 1193-1 k. o. Log v izmeri 3498 kv. m za 5000 din. — Stefanu Slabetu, posestniku, Dragomer št. 14 tudi del gozdne parcele št. 1193-3 iste k. o. v izmeri 3498 kv. m za 4900 din in Josipu Remškarju, posestniku, Dragomer št. 34 pašnik, parc. št. 1096 k. o. Log v izmeri 4953 kv. m za 4000 din.

Državne finance v novembru. V novembru lani so znašali državni dohodki 1.242.8 milij. din (oktobra 1.005, novembra 1939 1.36 milij. din). Veliko povečanje v primeri z lanskim letom je pripisovati predvsem znatnemu povečanju donosa neposrednih davkov, ki so dali 378.9 (novembra 1938 307.0) milij. din. Višji so bili tudi dohodki od take, monopolov in trošarin ter železnice. Državni izdatki so znašali v novembru 1939 936.9 (oktobra 1.058, novembra 1938 993) milij. din. Skupno so znašali državni dohodki v prvih 8 mesecih proračunskega leta 1939—1940 8.235.4 (proračun za to dobo 8.631.3) milij. din, izdatki pa (preračun 8.547.4) milij. din.

Plačilo kmetijskih dolgov. Do dne 2. decembra 1939 je bilo plačnih na račun kmetijskih dolgov 327.6 milij. din, od tega v letu 1937 143.5, leta 1938 130.4 in lani 53.7 milij. din. Lani je bilo največ plačil na področju centrale 26.4, v Sloveniji 15.94, na področju zagrebske podružnice 7.26 in saračevske podružnice 4.15 milij. din.

Nova delniška družba. V Zagrebu je bila osnovana in registrirana delniška družba privreda za trgovino in proizvodnjo. Glavnica znaša 5 milijonov din, zaenkrat so izdani 3 milij. din. Družba se bo bavila s trgovskim prometom vsakovrstnega blaga in s proizvodnjo tekstilnega blaga. Člani ravnateljstva so: Čuk Pavle, Jirošek Vene in Katarina Jamnik (iz Zagreba), Hanuš Krolar (Ljubljana) in Artur Heller (Kranj), slednji je tudi poslovni ravnatelj.

Borze

8. januar.

Denar

Nemška marka 14.70—14.90

Ameriški dolar 55.—

Ljubljana — uradni tečaj	
London 1 funt	173.65—176.85
Pariz 100 frankov	98.15—100.45
Newyork 100 dolarjev	4423.75—4483.75
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.00
Amsterdam 100 goldinarjev	2356.00—2394.00
Bruselj 100 belg	740.20—752.20

Ljubljana — svobodno tržišče	
London 1 funt	214.57—217.77
Pariz 100 frankov	121.33—123.63
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.00
Zeneva 100 frankov	1228.52—1238.52
Amsterdam 100 goldinarjev	2910.61—2948.61
Bruselj 100 belg	914.45—926.45

Ljubljana — zasebni kliring	
Berlin 1 marka	14.70—14.90

Zagreb — zasebni kliring	
Solun 100 drahem	31.65—32.25

Curli. Belgrad 10, Pariz 9.98, London 17.525, Newyork 445.9875, Bruselj 74.62, Milan 22.50, Amsterdam 237.45, Berlin 178.62, Stockholm 106.175, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.10, Sofija 530, Budimpešta 79, Atene 3.35, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.30, Buenos Aires 100.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 424—428

v Zagrebu 422—425

Ljubljana: Državni papirji: 7% inv. pos. 97 do 99, agrarij 52—54, vojna škoda promptna 424 do 428, begl. obv. 74—76, dalm. agrarij 69—71, 8% Bler. pos. 96.50—97.50, 7% Bler. pos. 86—88, 7% pos. DHB 98—100 7% stab. pos. 97—99, — Delnice: Narodna banka 7.700—7.800, Trboveljska 225—235.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 98 den., vojna škoda promptna 422—425, begl. obv. 75.50 do 77, dalm. agrarij 68—70, 4% severni agrarij 51 do 52, 8% Bler. pos. 97 bl., 7% Bler. pos. 87 bl., Delnice: Narodna banka 7.800 den., Priv. agrarna banka 198 bl., Trboveljska 232 bl., Sladk. tovarna Osijek 110 den., Osj. livarna 162.50 bl.

Gene živine in kmetijskih pridelkov

V ločnem okraju dne 1. januarja: Voli I. 5 do 6, II. 4—5.50, III. 3—5; telice I. 4.50—6, II. 3.50 do 5, III. 3—4.50; krave I. 4—5, II. 3.450, III. 2.50 do 3.50; teleta I. 5—7, II. 5—6; prašiči špeharji 9—10, pršutarji 6—9 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 10, II. 8, evinjina 12—16, svinjska mast 20—22, čisti med 16—20; surove goveje 12—16, telečje 14—15, svinjske 6—8 din za 1 kg. Pšenica 1.80—2.50, ječmen 1.60—2, rž 2 oves 1.75 do 2, koruza 1.75—2, fižol 5, krompir 1.25—1.50, lucerna 0.80, seno 0.50—1, slama 0.25—0.50; jabolka I. 5, II. 2—3, III. 1, hruške I. 4, II. 3, suhe češnje 4—7; moka pšenična 3—4, koruzna 2 do 2.50 din za 1 kg. — Bukova drva 75 din za 1 m³, jacea 1—1.25 din komad, mleko 1—2 din liter, surovo maslo 25 din kg. — Vino, navadno mešano pri vinogradnikih 3.50—4.50, finejše sortirano 4 do 5 din liter.

Cene živin v kmetijskim pridelkom v Brezicah dne 1. januarja 1940. Voli I. vrste 5.50 din, voli II. vrste 4.50 din, voli III. vrste 3.50 din, telice I. vrste 5.50 din, telice II. vrste 4.50 din, telice III. vrste 3.50 din, krave I. vrste 5.50 din, krave II. vrste 4.50 din, krave III. vrste 3.50 din, teleta I. vrste 6—7 din, teleta II. vrste 5 din, prašiči špeharji 11 din, prašiči pršutarji 9 din za kilogram žive teže. — Goveje meso I. vrste 12 din, goveje meso II. vrste 10 din, evinjina 16 din, slanina 18 din, svinjska mast 22 din, čisti med 18 din, goveje surove kože 15—16 din, telečje surove kože 18 din, svinjske surove kože 5 din za kilogram. — Pšenica 210 din, ječmen 180 din, rž 180 din, oves 180 din, koruza 190 din, fižol 750—800 din, krompir 150 din, seno 75 din, slama 35 din, jabolka I. vrste 400 din, II. vrste 300 din, III. vrste 200 dinarjev, hruške I. vrste 500 din, II. vrste 400 din, III. vrste 300 din za 100 kg. — Drva 80 din za kubični meter, jacea 1.50 din za komad, mleko 2 din za liter, surovo maslo 40 din za kilogram. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—4.50 din za liter, finejše novo sortirano vino 5—6 din za liter, finejše staro sortirano vino 6 do 7 din za liter.

V Litiji dne 2. januarja: Voli I. 5—6, II. 5, III. 4.50; telice I. 5.50, II. 4.50, III. 4; krave I. 4.50, II. 3, III. 2.50; teleta I. 6, II. 5; prašiči špeharji 10—11, pršutarji 8—9 din za 1 kg žive teže. Goveje meso 12, evinjina 16, slanina 17, svinjska mast 20 din za 1 kg. — Pšenica 2—2.50, ječmen 2, oves 1.75, koruza 2, fižol 5—7, krompir 1.50—2, slama 0.50; jabolka I. 4, II. 3, III. 2.50, hruške I. 6, II. 5, III. 3; moka pšenična 4, koruzna 2.25, ajdova 5—6 din 1 kg. — Bukova drva 75 din 1 m³, jacea 1—1.50 din komad, mleko 1.25—2 din liter, surovo maslo 30 din kg. — Vino, navadno mešano pri vinogradnikih 4—5, finejše sortirano 6 din za 1 liter.

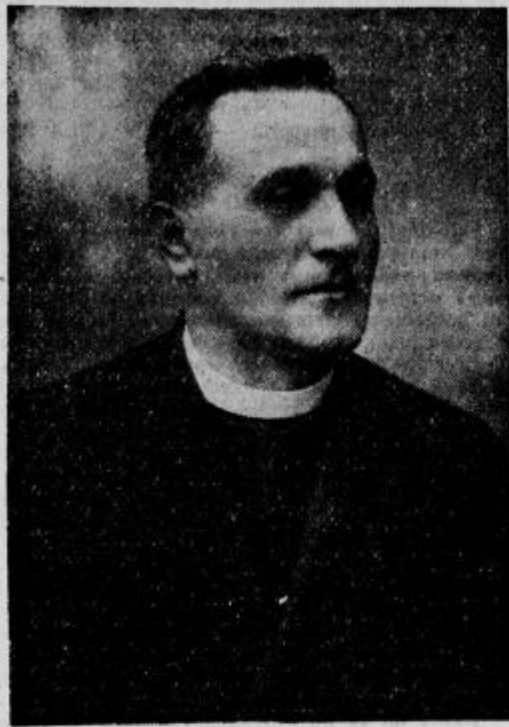
V Ptuj dne 2. januarja: Dogon: 90 volov, 217 krav, 14 bikov, 14 juncev, 51 telic, 1 tele, 34 konj, 2 žrebeti, 24 prascev in 136 svinj. Prodanih je bilo: 60 volov 109 krav, 11 bikov, 2 junca, 13 telic, 1 tele, 11 konj, 1 žrebe in 23 prašičev. Cene naslednje: voli 3—5.25, krave 2—4, bik 4—5.40, junci 3—4, telice 3—5, pršutarji 7—7.75, svinje debele 8—9, plemenske 6—6.50 za 1 kg žive teže. Konji 300—500 din in žrebeta po 900 din za glavo.

Slinavka in parkljevka v Sloveniji

Po največjem 14 dnevnem izkazu živalskih kužnih bolezni posnemamo da obstoja slinavka in parkljevka le še v naslednjih ok

† Dekan Anton Skubic

Na predvečer praznika sv. Treh kraljev je doželo srce nadvse delavnega in priljubljene gospoda dekana v Ribnici Antona Skubice, ki ga je poznala gotovo vsa Dolenjska kot svojega velikega dobrotnika, zastopnika pri naših političnih oblasteh — oblastnega poslanca; Ribnica sama pa tudi kot nad vse poštovane duhovnega pastirja in enega naših najboljših cerkvenih govornikov sploh. Mnogo je bilo odklik, ki so krasile pokojnika, nad vse pa poštovanost svoji fari in svojemu okraju, za katera je posvečeval vso svojo moško dobo in svoje življenje. Kako je bil pri-

Bil je predsednik Prosvetne zveze za svoj okraj. Pokojni dekan je bil zadnjih 20 let tudi odbornik »Katol. tisk. društva«² in član družbe »Jugoslovanska tiskarna in knjigarna«² — kot zastopnik za ribniško dolino. Njegova beseda v tej važni korporaciji je bila vsekdar vplivna in uvaževanja vredna. Posebno pa ga bodo pogrešali katoliški dijaki, ki jim je bil zvest podpornik ter pobornik njihovega dela. Pod njegovim vodstvom so se marsikateri uvajali v narodno ljudsko prosvetno delo in so se zdaj odlični delavci po njegovem zgledu. Tako so ga ti dijaki imenovali za starejšo slov. kat. akad. društva »Skrabec«² v Ribnici. Kakor na splošno na kulturnem in gospodarskem polju, prav tako se je udeleževal tudi na političnem. L. 1926. ga je poslala Ribniška dolina v oblastno skupščino v Ljubljani, v kateri se je uspešno boril za koristi kočevskega okraja. Bil je predsednik kluba SLS poslancev v oblastni skupščini ter predsednik finančnega odbora. Njegovo dolgoletno delovanje v ribniškem občinskem zastopstvu je bilo vedno zelo upoštevano in plodno.

Ne smemo pa mimo njega, da se ne bi spomnili Antona Skubice kot — zgodovinarja. Z neizmerno marljivostjo je poleg poklicnega dela zbiral gradivo za zgodovinske podobe velikana iz svojega kraja ter jih skušal oživiti v zgled sedanemu rodu. Odkril nam je Prešernovo mladost v Ribnici ob priliki 125 letnice pesnikovega rojstva. Zanimiva odkritja o rojstvu skladatelja Gallusa-Petelina je priložil v našem listu. Prav tako pa je razprava o Holzapflu, dobrotniku ribniške gluhošemnice, novejšega datuma. Posegal je polemiki tudi v imenovanje naših krajev ter branil stara slovenska imena proti novim popačevalcem. Znana je njegova razprava o naseljevanju kočevskih Nemcev. Toda 700 pol rokopisa Zgodovine ribniške fare čaka še založnika. Tisoče in tisoče ur brskanja po arhivih in starih urbarjih je skrito

Veličasten pogreb gospoda dekana

Ribnica, 8. januarja.

Ljudstvo Ribniške doline, ki šteje veliko starih očetov in mater, ki imajo že skoraj en vek za seboj, ne pomeni takega pogreba, kakor ga je imel danes »gospod dekan«, kakor je sleherni domačin rekel pokojnemu gospodu Antonu Skubicu. Število onih, ki so izkazali zadnjo čast njegovemu truplu, se je gibalo med tri in štirimi tisoči — da bi jih štel, ni padlo nikomur v glavo, ker so bile misli vseh osredotočene okoli rajnika, ki za njim žaluje danes vse, pa naj bodo njemu globoko vdani farani in prijatelji, ali ta in oni čigar nazori so se križali z njegovimi v borbi duhov: »takega dekana Ribnica ni imela in ne vemo, kdaj ga bo,« si slišal, ko je njegovo truplo ležalo na mrtvaškem odru tudi od teh, izrečene v najglobljem spoštovanju. Že v nedeljo se je bilo prišlo v Ribnico z dolenjskim vlakom veliko število njegovih prijateljev, ki jih je imel širom Slovenije. V ponedeljek zjutraj pa so bile vse poti, ki vedejo iz meja kočevske dežele pa z obronkov bloških in turških hribov in sosedne Suhe Kraljeve, polne ljudstva, ki je vrel v Ribnico, da se v njenem močnem svetilu udeležijo sv. maše zadušnice ter na njegovo krsto na hrovaškem pokopališču vrže grudo prsti. Slovesno turoben je bil pogled na te grude, od katerih je večina bila v praznih črnih oblačilih, pa tudi dolenjski vlak in avtobusi so pripeljali na stotine pogrebcev, vse pa je očarovalo kristalno čisto nebo v polnem sijaju zimskega solnca.

Cerkev je bila že natlačena polna, ko so prinesli vanjo krsto pokojnega g. dekana. Ko je množica zagledala tesno zadnje bivališče zemskih ostankov svojega neizrečno ljubljenega dušnega pastirja, nad njimi njegov mašniški biret, so vsa očesa orosila solze in tiho ihtenje se je dvigalo iz vseh prsi. Duhovni sobratje, ki so mu prišli izkazati poslednjo čast — peldesetorica — so zbrani pred oltarjem s prevzeto srčnostjo in rožmarinom sredi njih, opravili slovesne žalnice, na kar je bral slovesno sv. mašo zadušnico ob spremljevanju orgel in pevskega zbora g. kanonik Volc. Po sveti maši je imel na prižnici govor o rajniku škof dr. Gregor Rožman, čigar lepe besede o osebnih vrlinah in zaslugah ter delu dekana Skubice za čast božjo, za dušni blagor in napredek ljudstva Ribniške doline ter za prosveto našega slovenskega ljudstva sploh so vse globoko ganile. — Nato se je razvil iz cerkve veličasten žalni sprevod, ki je obkrožil ves trg, iz čigar hiš so visele žalne zastave, ter krenil na pokopališče v bližnjo Hrovačo. Zvonovi vseh cerkva prelepe Ribniške doline pa so turobno zvonili mrtvemu prijatelju v slovo. V sprevodu sta bili vojaška godba pešpolka, ki je v Ribnici v garniziji, ter godba gasilstva Ribniške doline.

Nepregledna je bila množica, na čelu katere smo videli za sorodniki rajnega dekana g. bana dravske banovine dr. Marka Natlačenca z banskim inšpektorjem g. dr. Francem Logarjem, ljubljanskega župana dr. Juro Adlešiča, poslanca ribniško-

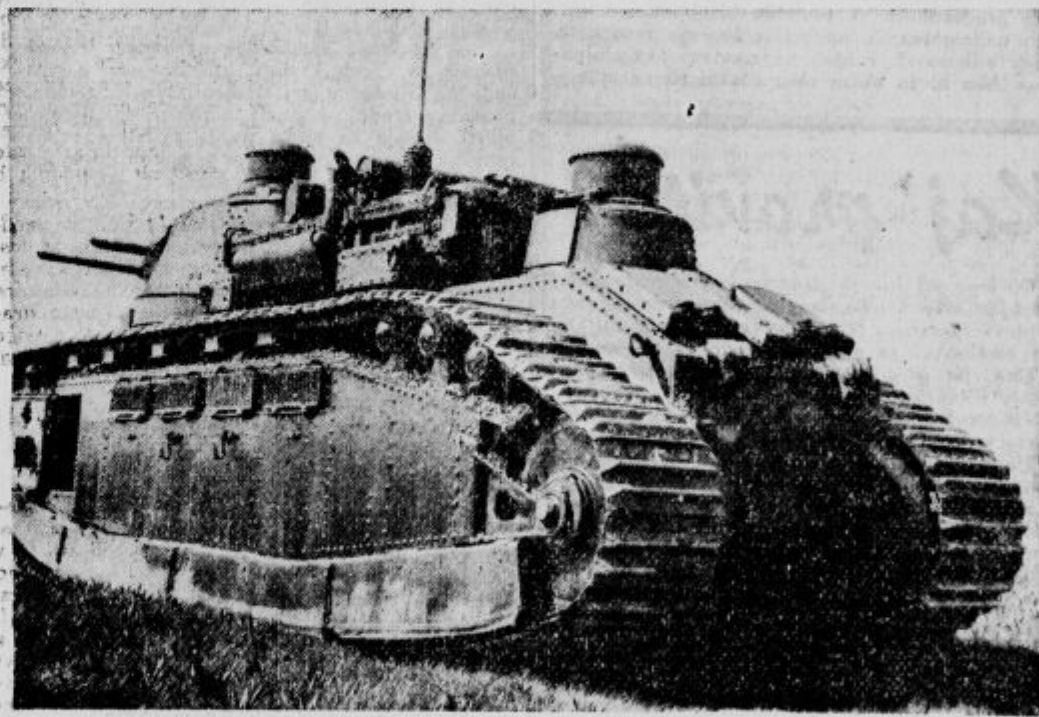
v teh papirjih, ki bi zaslužili, da bi jih izdala kaka naša knjižna založba ali kaka ustanova. Saj bi bilo škoda, da bi obležali kot nov arhiv med arhivalijami. Delo obsega svetno in cerkveno zgodovino, zgodovino gradov, turških pohodov in francoske okupacije, solstvo, trgovino in obrt itd. Tudi študija o Novi Štiti čaka v rokopisu. Našel je namreč svoj čas v jabolku zvonika preperel pergament, ki ga je potem dneve in dneve sušil ter ure in ure prebiral s povečalnim steklom, da je odkril njega smisel. Tako marljiv zgodovinar je bil pokojni gospod dekan in le škoda, da mu ni bilo dano razviti ta svoj talent.

Toda nad vse pa je bil gospod dekan — duhovnik, farni pastir. Vedno in vsekdar je bil na razpolago bolniku in duhovne pomoči potrebnemu faranu. Dokaz njegove duhovne vneme in vztrajnosti je bil, da je za časa vojne govoril poleg v domačem jeziku tudi v nemščini, češčini, poljsčini in madžarsčini. Vestno in natančno se je pripravljaj na svoje cerkvene govore, katerih veliko je obelodanjenih v Duhovnem pastirju kot zgled dobrih slovenskih pridig. Cerkevni govornik je bil, kot jih ni veliko. Nastopil je kot slavnostni govornik na evharističnem kongresu, na Marijanskem kongresu na Brezjah ter številnih drugih cerkvenih slavnostih. Lani je dal kljub težkim razmeram prenoviti župno cerkev v Ribnici. Bil je vester veroučitelj mladine in skrben vodnik duhovščine ribniške dekanije. Vsako nedeljo in praznik je prišel že zgodaj v spovednico, tudi še nekaj dni pred smrtjo. Z njim smo izgubili zglednega duhovnika.

Kot človek je bil blagopokojni g. dekan mož širokega obzora, izredne inteligence in globoke srčne kulture. Znana je njegova duhovita šegavost, ki je s srečnimi domislicami zadela večkrat tudi njegovo lastno osebo. Bil je odličen družabnik, ki je s svojo iznajdljivo besedo često zabaval svo družbo. Ne bila bi pa njegova slika popolna, če ne bi omenili tudi njegove očetske tolažeče besede, kadar se je kdo zatekel k njemu v težkih trenutkih. Težave, ki so ga zadevale v življenju, je prenašal moško. Sploh je močnatost osnovna črta njegovega značaja: odtod načelnost v politiki, neizprosost in poštenost v boju, molk o lastnem trpljenju ter vzvišenost nad osebnostno nesrečo.

Naj počiva v miru!

kočevskega okraja g. dr. A. Riglerja, kočevskega okrajnega glavarja Brezgarja, poveljnika ribniške garnizije g. polkovnika Pajo na čelu delegacije častnikov, ribniškega župana g. Oniča, načelnike vseh ribniških uradov in institucij in druge odlične zastopnike in javne ter zasebne funkcionarje trga in okraja ter predsednika Prosvetne zveze, vseučiliškega profesorja g. dr. Franca Lukmana, saj je rajni dekan Anton Skubic bil eden najbolj delavnih in duhovitih ter za slovensko ljudsko omiko zaslužnih javnih delavcev. V sprevodu so korakala vsa gasilska društva velikega ribniškega okraja, vsa nabožna in prosvetna društva s člani Zveze fantovskih odsekov in deklinskih odsekov na čelu ter vsi šolarji z učiteljsvom, ki so imeli v rajniku srčnega prijatelja in sodelavca. Kondukt sam je vodil prevzvišeni g. škof ljubljanski, ki je opravil tudi obredne molitve na grobu, ob katerem so se farani poslovili od svojega nepozabnega dušnega pastirja z nepopisno žalostjo. Na grobu sta spregovorila pokojniku v slovo ribniški župan g. Onič in advokat g. dr. Lavrič, ki sta dala izražati nenadomestljivi izgubi, ki je zadela ljudstvo Ribniške doline s smrtjo vzornega dušnega pastirja in njegovega prijatelja in pomočnika na vseh področjih javnega življenja,

Najnovejši francoski tank, ki tehta 70 ton in je oborožen z 2 topovima in mnogimi strojnimi.

Božičnica v deškem vzgojevališču

Deško vzgojevališče na Selu je imelo na praznik sv. Treh kraljev božičnico. Prireditelj z nastopi gojencev je bila zelo prisrčna; zlasti je imela prva igra »Svetonočne pravljice«² nekaj finega in ljubekega na sebi. Slovesno razpoloženje je še povzdignil ban dr. M. Natlačen, ki je prihitel v vzgojni zavod, da napravi vzgojiteljem in gojencem veselje. V pozdravnem govoru je domači ravnatelj dr. Volčič poudaril veliko poštovanost banske uprave za dobrodelne naprave v slovenski banovini, zlasti še za Deski vzgojni zavod na Selu. Zahvalil se je g. banu za ljubezen, katero pokaže ob vsaki priliki do tega zavoda, ki ga je poveril Salezijanski družbi, da upravlja in vzgaja nad 100 vzgoje potrebnih dečkov. Izrazil je željo, naj se razširijo zavodovi prostori, da bo mogoče ugoditi številnim prošnjam za sprejem in se bo število gojencev lahko pomnožilo na 300. Potem bo mogoče še uspešneje delovati za zapuščeno mladino v naši banovini.

Trije najmanjši gojenci, oblečeni v slovenske narodne noše, so nato deklamirali kratko pesmico, v kateri pozdravljajo bana kot našega slovenskega bana. Izročili so mu lep šopek iz nageljnov in vrtnic, povit s trakom v narodnih barvah.

Veebinsko lepa je bila tudi druga deklamacija, s katero so nastopili večji dečki in zahvalili dobrotnike Deškega vzgojevališča.

Ob tej priliki moramo čestitati na lepih uspehih godbenih točk Glasbene instrumente je za zavod kupila banska uprava.

Pomemben je bil govor bana dr. Natlačenca ob zaključku prireditve. Ko je gojencem razložil pomen praznika in božičnega obdarovanja, jim je naročal, naj hišni red natančno izpolnjujejo. Naj radi napravijo male žrtve, katere zahteva red, iz ljubezni do Boga in svoje lastne vzgoje. Nič ni težavnega onemu, ki hoče nekaj dobrega doseči. Gojenci so v zavodu zato, da bodo kdaj iz njih posteni možje, ki bodo delali čast slovenskemu narodu. Naj se zavedajo, da so Slovenci in naj bodo ponosni na to. Naj čez dan pri delu in učenju radi ubogajo vzgojitelje in učitelje. Pokorščina je potrebna vsakomur. Mora biti nekdo, ki vodi in kateremu se morajo podložni pokoravati, drugače ni reda. »Ako boste izvrševali te moje želje« — je zaključil — »boste pokazali, da ljubite slovensko domovino«.

Z dolгим aplavzom so gojenci pokazali, da so jim šle besede gospoda bana k srcu.

Sledilo je obdarovanje gojencev. Vsak je dobil iz rok gospoda bana svoj zavož z obleko, perilom, obuvalom ter s slaščicami.

Občinstvo je odhajalo iz dvorane s prijetnim vtisom v prepričanju, da take prireditve blagodejno vplivajo na ovesežitev verskega duha; kažejo pa tudi, kaj in koliko dobrega za mladino lahko stori vzgojitelj, ki se svoje naloge prav zaveda.

Žaluje pa za njim tudi vsa Slovenija, ki ji je pokojnik žrtvoval veliko truda na kulturnem polju.

Dekana Antona Skubice ni več na zemlji. Spomin nanj in na njegovo delo pa bo živel na naši zemlji iz roda v rod in njegova oseba bo vzor in vzpodbuda vsem, ki se trudijo za naš narod na podlagi njegovega verskega izročila in dednih kreposti. Dokler bodo rasti taki možje iz naših korenin, kakor je bil rajni Anton Skubic, ne bodo našega naroda podrl nobeni viharji.

CISTEK

Pariz danes

Vsako potovanje v Francijo je danes v zvezi z velikimi težavami in neprilikami. Predvsem je vsakemu tujcu potrebno posebno dovoljenje francoske policijske uprave. Na tako dovoljenje pa lahko čakaš po več tednov, ali pa če nimas sreče, celo še več časa. Sploh pa je dovoljeno potovanje oziroma bivanje v Franciji samo onim osebam, ki svojo prošnjo podkrepijo s tehtnim razlogom. V poštev pridejo v glavnem le oni, ki imajo v Franciji rodbino ali druge svoje in žele tja zaradi slučajne bolezni, smrti ali kakega drugega važnega vzroka. Dalje je dovoljeno prestopiti francoska tla študentom, predvsem štipendistom. Kajpak da se Čehom in Poljakom, ki prihajajo kot begunci v njihovo zavezniško državo in se tam javljajo v njihovo delo, ne dela težav.

Če si torej imel srečo in je bila tvoja prošnja ugodno rešena, odpravi se kar hitro na pot. V današnjem vojnem razpoloženju, ki vlada tudi izven vojujujočih se dežel, ni nič sigurnega, zato ne odlašaj. Edina možna in najugodnejša zveza s Francijo in našo državo je danes vojnja čez Italijo. Tu gre vse gladko, neprijetno je le, da ni zdaj več v obratu direktnih vlakov ali vozov iz Ljubljane do Pariza, kot je to bilo v normalnih prilikah, temveč moraš v Milano in tudi še v Torino preseliti na drugi vlak, kar je zlasti nepri-

jetno, če imaš mnogo prtljage. Toda le potrpežljivo poberi svoje kovčke in si hitro poišči proktor v novem vozu, kajti sicer se ti lahko zgodi, da boš stal zunaj na hodniku vse pot do Modane ali še dalje. Promet na tej progi v Italiji je namreč zelo močan, zlasti sedaj, ko je skoraj na vsaki postaji vse polno vojaštva, ki vstopa in izstopa v vlak.

Tudi v Italiji, kot povsod drugod, je vojna psihoza zajela vse sloje ljudi in kjerkoli si že, povsod eliši razpravljanja in uganjanja o vojni, vojskujočih se silah, o nevtralskih, pomorskih bitkah. Če omeniš, da je tudi njihov duce zavzel nezavaranost Abesinijo, ti odgovore, da so Abesinci nekulturen narod, da o njih ni vredno govoriti in da se torej njihov slučaj ne da primerjati.

Toda tako ali tako, vse italijanski narod je najodločneje proti vojni in ponekod zdaj že kar javno protestirajo proti odločbam.

Zanimivo je, da še vedno, ob vsej vojni po Italiji, torej od Postojne že, pa vse do francoske meje čitaš po strehah ali zidovih v mestih in vaseh, kjer katere te pelje železnica, napise z velikanskimi črkami, da jih ne moreš prezreti in ki poveljujejo Mussoliniju, vodjo italijanskega naroda. Tako n. pr. poleg najobičnejših, ki nikjer ne manjka: »Viva il duce«, (živel vodja), čitaš še: »Il duce ha sempre ragione«² (vodja ima vedno prav), dalje: »Il duce a noi«² (vodja nam) itd., poleg teh različnih napisov na čast duceja pa še marejke njegove geslo: »Credere, ubbidire, combattere«² (verovati, ubogati, vojskovati se) ter še mnogi drugi njegovi izreki, kot je že pač Museo-lijeva navada.

Prva postaja na francoskih tleh je v lepi gorški pokrajini ležeče manjše mesto Modane, s približno tri tisoč prebivalci.

Tu je, ki se je pripeljal v ta kraj ob večerni uri, prav gotovo ne bo dolgo mogel pozabiti vtičja, ki ga napravi nanj pogled na to popolnoma zatemnjeno mesto. V prvem trenutku se niti ne zave, čemu naenkrat ta sprememba, toda kmalu mu postane jasno, da je prestopil na ozemlje, v katerem je vojna in da so torej varnostni ukrepi potrebni.

Tudi kolodvor je zavil v ekoraj popoln mrak. Maloštevilne svetilke, ki vise od stropa, so vse prepletkane ali vsaj ovite v modro ali temno rdečo barvo. Kljub temu pa je tema tako gosta, da ne vidiš dva koraka pred seboj in da ti je nujno potrebna žepna svetilka, kot jo imajo vsi prebivalci kraja in če hoče ostati »nepoškodovan«. Kajti pri prehodu na drugi tir ekoci podzemski hodnik obstoja velika nevarnost, da se v gosti temi, ki tam vlada, zadeneš z nosom v barikade vrč, napolnjenih s peskom in ki stoji tam v pripravljenosti »za vsak slučaj«.

V Modani se moraš podvreči zelo strogi carinski kontroli. Natančno ti preiščejo kovčke, točno ti pregledajo potni list in vse ostale dokumente, povprašajo te po denarni vrednosti, ki jo nosiš s seboj, in vzmajo ti, če imaš več kot je po zakonu predpisano. Sele po vseh teh končanih formalnostih smeš s svojo prtljago vred nazaj na vlak, ki je tudi v skoraj popolni temi, tako da komaj razločiš svoje sopotnike in svojo prostor v kupeju.

Vožnja iz Modane proti oerču Francije je tudi vse v znamenju teme. Mesta in vase ob železniški progi so zavita v isto gosto temo kot ob-

mejno mesto in povsod srečaš le kakšno rdečo ali modro lučko, ki ti pove, da si se vozil mimo obljudenega kraja. Nikjer življenja, vse je mirno, kot izumrlo. Ljudje, ki jih je videti na raznih postajah, so kot brez življenja, čisto mehnično opravljajo svoj posel in ravnotako tudi potniki apatično vstopajo in izstopajo v krajih, kjer se vlak ustavlja. Skoraj na vsaki taki postaji vetovi v vlak v vojaško suknjo oblečeni možje s polno opremo, ki se gre javit svoji pristojni vojaški oblasti, da ga ta pošlje dalje proti vzhodu države, kjer divja vojna vihra. Naiveč je med temi uniformiranci mladih ljudi. Po zunanosti sodeč bi jim prisojili komaj 20 do 22 let in erce te zaboli, ko pomisliš, da morajo tudi ta mlada bitja, ki prav za prav še v življenje niso vstopila, na fronto, da branijo svojo domovino.

Na licu vseh teh ljudi je čitati popoln mir, po polna udanost in usodo in resigniranost. Veakdo se zaveda resnosti položaja, v katerem je zdaj domovina in udano in popolnoma se prepustuje njeni službi, kajti domovini mora vsakdo zaupati, služiti ji in jo braniti do skrajnih sil, česar se dobro zaveda vsak francoski državljani.

Po približno 12 urah vožnje iz Modane, zavozil vlak na pariški kolodvor.

Pariz, mesto življenja, veselja, zabave in nebroj luči! Vesoljni Pariz, mesto svobode in razkošja!

Da, res, toda nekdanj prej, v času miru in reda.

Danes, ko je Francija postala po krivdi drugih vojujučih se držav, se je tudi znanje lice in življenje njene prestolnice popolnoma spremenilo.

(Dalje.)

Droblne novice

Koledar

Torek, 9. jan.: Julijan in Basillia, mučenca; Peter, škof. Mlaj ob 14.53. Herschel napoveduje lepo in prijetno vreme.
Sreda, 10. jan.: Viljem, škof; Agaton, papež.

Novi grobovi

† Dr. Fran Mayer

V Šoštanju je na praznik sv. Treh kraljev po dolgi in zelo mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal gospod dr. Fran Mayer, odvetnik. S pokojnim lega v grob markantna osebnost Šaleške doline. Nad štirideset let je bil odvetnik v Šoštanju in ves čas v ospredju javnega življenja. Vedno se je trudil za napredek svojega okraja. Bil je tudi župan v Šoštanju in po njegovi zaslugi je bil zgrajen vodovod, ki je napeljan z Belih vod. Med šoštanjskimi meščani, pa tudi okolici, je bil zelo priljubljen in je užival velik ugled. Rajni zapušča vdovo gospo Riči, hčerko Majdo in sina kapetana Dušana. Pogreb blagodej pokojnika bo danes ob 3 popoldne iz hiše žalosti na župnijsko pokopališče sv. Mihaela. Naj mu sveti večna luč! Žalujemo naše globoko sožalje!

† Na Vrhnikih je v 83. letu starosti umrla gospa Marija Pleško nadsvetnikova vdova in posestnica. Pokopali jo bodo danes ob 4 popoldne.

† V Ljubljani je v 89. letu starosti mirno v Gospodu zaspal gospa Franciška Ivančič, roj. Sirk. Pogreb bo danes ob 2 popoldne.

† V Planini pri Rakeku je umrl gospod Anton Rovar, posestnik in kovač. Pokopali ga bodo v sredo ob 3 popoldne na župnijskem pokopališču v Planini.

† V Ljubljani je umrla ga. Milica Pavlič roj. Feigel. Pogreb bo danes ob 2 izpred mrtvašnice Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanci cesti 9. — Na Zabjaku štev. 6 je umrla gospa Marija Dermota roj. Milavec. Pogreb bo danes ob 2 popoldne. — Na Tržaški cesti št. 1 je mirno v Gospodu zaspal gospod Viktor Jaklič, prof. v pokopju. Pokopali ga bodo v sredo, ob 2 popoldne. Naj jim sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. V župni cerkvi na Viču sta se poročila g. inž. Vladimir Hribar, upravnik rudnika v Mostarju, in gđc. Vanda Malenšek z Glinc. Mladima novoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

— Minister dr. Miha Krek na Bledu. V poneledek popoldne je prišel na Bled gradbeni minister dr. Miha Krek z gospo. Prebiti namerava nekaj dni na Bledu in se nastani v Park-hotelu. — Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije ima v sredo, 10. januarja 1934 pop. ob 3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo blaginjaka; 4. poročilo nadzorstva; 5. odobritev letnega računa; 6. volitev odbora; 7. volitev nadzorstva; 8. slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor zaradi nezadostnega

Kaj pravite?

Ob lepo asfaltirani Aškercovi cesti raste sedaj po dvajsetih letih od ustanovitve univerze sodoben kompleks zgradb za tehnično fakulteto v Ljubljani. Prva stavba, ki je v zadnjih letih zrastle na teh parcelah, pa je bila dvonadstropna šolska poliklinika. Kakor večina stavb, je tudi šolska poliklinika začela rasti v letu 1936, ki je brez dvoma pomemben mejnik v zgodovini javnih investicij v Ljubljani. V letu 1937 je bila šolska poliklinika v glavnem zgrajena, v letu 1938 pa je že odprla svoja vrata učencem ljubljanskih šol. Dotedanja šolska poliklinika je gostovala na učiteljsku v Ljubljani, ali točneje v zasilni baraki na dvorišču učiteljskega, kasneje pa v zasebni hiši. Tako je svoje prostore končno dobil zavod, ki je za zdravje šolske mladine in s tem za zdravje vsega naroda izrednega pomena.

Vaak, ki hodi danes mimo lepe dvonadstropne stavbe, ki je pomaknjena nekoliko od ceste, je prepetan, da bi našel v vseh nadstropjih polno dela in polno obiskovalcev. Pa temu ni tako... Zunanji lepi videz vara in oster opazovalec bi utegnil celo videti, da imajo široka in svetla okna zavese le v prtiljcu. Če bi ga radovednost peljala celo v stavbo, bi ob vstopu v vežo najprej s priznanjem pohvalil lično urejene stene in z gumijem obložene hodnike. Na vratih bi tudi videl napise, kdaj so ordinacije za učence za te bolezni, kdaj za druge itd. Če bi pa v svoji radovednosti slučajno šli iz naprej, bi pa doživel presenečenje, kakršnega si človek komaj nadeja za 1. aprila. Po stopnicah brez ograje bi šel v prvo nadstropje, kjer bi videl, da na hodnikih tlak še ni položen, da v sobah še ni parketov, da zidovi še niso poslikani in vrata še ne popleskane. Nenadno bi se mu odprlo, da je prav za prav vsa stavba v resnici bridka prvoaprilska šala. Razen prilljiza čaka vse poslopje na ureditev, toda ne zato, ker bi institucija šolske poliklinike ne potrebovala še preveč in drugega nadstropja. Sicer pa moramo priznati, da prav vse sobe v prejem nadstropju niso ostale neizkoriščene. Prva nosi napis: »Gradbeno nadzorstvo strojne zavoda«, druga pa: »Gradbeno nadzorstvo kemične instituta«. Zlobneži bi morda trdili, da bodo polikliniko dokončno šele takrat, kadar oba vseh učilskih instituta ne bosta več potrebovala gradbenega nadzorstva. Varčen človek pa bi se morda jezil, zakaj kurijo centralno kurjavo v vseh nadstropjih. To pa je nujno potrebno, ker je treba kuriti v prtiljcu. Da pa voda ne zmrzne v radiatorjih v prvem in drugem nadstropju, to je treba segrevati še tam, čeprav to ni najbolj ekonomično. Pravi vzrok za to, da še sedaj čakata prvo in drugo nadstropje šolske poliklinike za dokončno ureditev pa je menda v tem, ker ni kreditov. Zanimiva nas le, če je tudi res ta čas, odkar šolska poliklinika še deluje v novi stavbi, še na delu gradbeno nadzorstvo za šolsko polikliniko in kaj dela. Morda je celo honorirano? — Kaj pravite gospod urednik?

števila navzoči članov ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil vršil pol ure pozneje v istem prostoru in s istim dnevnim redom nov občni zbor, ki more veljavno sklopiti brez ozira na število navzočih članov. Odbor.

— Zborovanje Skal-kluba. V nedeljo popoldne je imel na Bledu zborovanje pred nedavnim ustanovljeni jugoslovanski Skal-klub. Takih klubov je bilo v zadnjih letih ustanovljenih več po vseh kulturnih državah. Njegova naloga pa je, da pospešuje mednarodno sodelovanje turističnih podjetij in organizacij. Člani klubov so turistični strokovnjaki in lani je pokrenil akcijo za ustanovitev jugoslovanskega Skal-kluba v Jugoslaviji znani turistični delavci in Slovenci g. Vladimir Perše. Klub je bil ustanovljen in je o lanskem delu kluba poročal njegov tajnik dr. Josip Stofla, kakor tudi predsednik kluba dr. Andro Mitrovič in podpredsednik g. Vladimir Perše. Zanimivo sliko o našem turizmu pa je prikazal v izčrpnem referatu ravnatelj ljubljanskega putnika g. dr. Ciril Žižek. Na obnem zboru je zastopal g. bana dr. M. Natlačen načelnik g. Terstenjak, ljubljanski mestni turistični odbor in zvezo Planinskih društev Jugoslavije, g. dr. Brilej, Zbornico za TOI pa dr. Koce. Pri volitvah so bili v upravni odbor izvoljeni g. dr. Todorovič, šef oddelka za turizem pri trgovinskem ministru, Kamilo Simič, generalni ravnatelj Putnika, Božo Steinfeld, šef oddelka za rečno plovbo pri prometnem ministru, dr. Andro Mitrovič, generalni ravnatelj Aeroputa in Slovenca Vladimir Perše in dr. Josip Stofla, ki vodi belgajski Putnik. Gostom, ki so se udeležili zborovanja, so pokazali barvni film iz raznih krajev Jugoslavije, ki ga je izdelal dr. Kostič. Popoldne pa so gostje odšli do Kranjske gore, nato pa so jim v hotelu Ko-op v Martuljku pokazali še turistične propagandne filme, ki jih je izdelal g. Metod Badjura.

SAMO SE DANES

Ob 16. 19. in 21. uri

Kino Matica tel. 21-24

Večni zakon

Našnje dobe, porazne posledice ločitve zakoncev.

— Vremensko stanje v Sloveniji. V nedeljo popoldni in večeraj jutraj je vdrl z ograde nižine mrzel val, prihajajoči iz Sibirie, v Slovenijo ter je najprej zajel kraje od Ljutomerja do Brezice ter dalje v smeri proti Novemu mestu in Kočevju. Zanimivo je bilo, da je zaznamoval Maribor, ki ima drugače prav nizko jutranjo temperaturo, v nedeljo samo —2° C, ko je Ljubljana imela —6° C. Tudi Dravograd je bil prav topel, tako tudi kraji na Gorenjskem in Notranjskem. Brezice so v nedeljo jutraj zaznamovale v Sloveniji najnižjo temperaturo —15° Celzija, Ljutomer —10° in Novo mesto s Kočevjem —13° C. Večeraj jutraj je mraz za nekaj stopinj huje pritisnil v naših krajih. Splošno je bilo drugače povsod lepo jasno vreme, le v Ljubljani, Brezicah, Bohinjski Bistrici in Gravogradu je jutraj vladala megla. Splošno je bila jutranja temperatura v Sloveniji med —7 do —14 stopinj Celzija. Gorenjska: Boh. Bistrica —11, Bled (jezero) —13, Jesenice —8, Kranjska gora —10, Trzin —7 in Kamnik —11 stopinj Celzija. — Štajerska: Maribor (glavni kolodvor) —10, Celje —10, Dravograd —8, Ljutomer —12 in Brezice —7 stopinj Celzija. Dolenjska: Notranjska: Novo mesto —13, Kočevje —13, St. Janž na Dolenjskem —14 ter Rakek —8 stopinj Celzija. Ljubljana (glavni kolodvor) —12° C.

— Aretacija sumljivega neznanca. Večeraj, na praznik sv. Treh kraljev, sta dospela v gostilno Šega na Studencu pri Krškem dva lepo oblečena neznanca srednje starosti in precej sumljive zunanosti. Kmalu za njima pa je prihitela orožniška patrulja z Rake. Zajela ju je v gostilniški sobi in ju takoj pozvala k legitimiranju. Pri enem izmed nezancev so varnostni organi našli kar dve delavski knjigi glaseči se na ime Pečnik, dočim je imel drugi svoje listine v redu. Dozvednega Pečnika je patrulja aretirala in ga odvedla v sodne zapore v Krško. Njegovo pravo ime bo ugotovila šele preiskava, kajti sumi se, da je bil soudeležjen pri nekem roparskem napadu.

— Pri zaprtju, mojnji v prebavi. Vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Fran-Josete« grenčice.

— Čigavi sta vijolini? Dne 22. decembra 1939 je neki potnik, ki se je vozil z avtotaksijem iz Novega mesta proti Brezicam, opazil že doma na svojem stanovanju zavitek, v katerem sta se nahajali dve vijolini. — Verjetno je, da je šofer pomotoma s potnikovo prtljago, ki je bila zložena pred gostilno Windišer v Kandiji, vzel tudi zavitek z vijolinama, v dobri veri, da spada ta k potnikovi prtljagi. — Lastnik tega zavitka naj se obrne na uredništvo »Slovenca« ali pa na župni urad v Kostanjevici, kjer bo zvedel, kje lahko dobi svoji vijolini.

Najdba starokrščanskega spomenika v Ptuj

Tik pred božičem je mestni muzej v Ptuj pridobil po posredovanju predsednika g. dr. J. Komljanca zelo zanimiv rimski kamen-eteber, ki je nekdo spadal k starokrščanskim oltarnim pregrajam. Višina stebra znaša 115 m, širina 0,48 in debelina 0,28 m. Na vseh štirih straneh je okrašen s preprostim dvojno profiliranim okvirjem, a na obeh ožjih, nasproti si stoječih straneh ima še 10 cm širok in 5 cm globok žleb za korno pregrado. Mogoče spada tudi odlomek bele, gladke marmornate plošče, ki so jo letočasno našli, k etebru. Ker ima novi starokrščanski pilaster dva žleba, ni bil postavljen po mnenju ravnatelja arheološkega muzeja v Splitu g. dr. M. Abramčič ob vratih pregraje, ampak na sredini te ograje med dvema drugima stebroma, ali spada celo k takozvani pregraji »schola cantorum«. Potrebno bo pa še prav natanko proučiti ali je novi eteber v neposredni zvezi z dvema drugima stebroma, ki sta v lapidariju ptuškega muzeja in ki spadata tudi k starokrščanskim oltarnim pregrajam. Oba sta le deloma ohranjena, da ni bilo mogoče določiti njune točne vrste in oblike.

Prvi je zelo podoben novoodkritemu, le povzraje je nekoliko drugače oblikovan ter nima razen preprostih okvirjev nobene druge ornametike, pač pa isto žlabovje.

Drugi ima pa na sprednji strani izklesan vrh z dvema ročajema (spodnji del je okrušan), iz katerega raste vinaka trta; nad grozdom, obdanim od dveh manjših listov, se vije tre ornametno navzgor v krogih, katere polnijo trtni listi. Na etrtnji vrhni vejici sedi golob; perut in rep sta z ostrimi rezi krepko oblikovana, le glava je odbita. Preko golobovih prei je položen križ z nekoliko razširjenimi konci krakov, z globokim razorom, takozvanim reliefnim križem, ki je značilen za 5. in 6. stol. po Kr. Ožja sprednja str

nica je profilirana s preprostim robom, v okviru je vklesana oblika romba; na zadnji strani se nahaja žleb, s katerim je bil eteber zvezan s korno pregrado. Ohranjena sta nam še celo dva odlomka korne pregraje, na katerih sprednji strani vidimo delne polkroge, na zadnji pa v okvirjih rozete.

Poleg teh najdb s Tyrševega trga in Miklošičeve ulice je opisal dr. V. Schmid v »Casopisu za zgodovino in narodopisje« 1936. XXXI. letnik, tudi vse ostale zanimive starokrščanske spomenike starega Ptujčevja. Omeniti moramo še pred vsem del starokrščanske oltarne mize s podstavkom, ki so ga žal docela razbili.

Če pogledamo vse tri pilastre, ni izključeno, da spadajo k isti ograji, lahko pa je eden od oltarne, druga pa od »schola cantorum« iste cerkve ali morda izvira novi pilaster od neke druge starokrščanske cerkve. Vsekakor stavlja nova najdba celo vrsto zanimivih vprašanj.

Se z drugega vidika je ta najdba važna in sicer za lokaliziranje starokrščanske bazilike, škofijskega sedeža cerkvenega pisatelja in mučenika sv. Viktorina, ki ga že mnogo let zamaščejo arheologi. Če upoštevamo še najdišča do sedaj odkritih starokrščanskih spomenikov z Miklošičeve ulice, Tyrševega in sedaj Slovenskega trga, ki spadajo vsi k baziliki, spoznamo, da je stala le na prostoru ali v neposredni bližini sedanje mestne župnijske cerkve sv. Jurija. Ptuska starokrščanska bazilika je propadla v viharnih dobah preseljevanja narodov, njene ruševine in težke kamne so pozneji rodovi uporabljali deloma za zasipavanje ali pri gradnji novih stavb. To nam po vsem potrjuje najdba novega starokrščanskega etebra.

A. S.

Zahteve poklicnih šoferjev

Ljubljana, 8. januarja.

V dvorani restavracije pri »Lloyd« je bil v nedeljo, 7. t. m. popoldne sestanek poklicnih šoferjev in avtomobilistov ter sorodnih obrtov pod predsedstvom g. Ivana Janca, predsednika društva »Volan«. Na sestanku so bila razmotirana in pretehtana vsa aktualna vprašanja, ki posegajo v splošno naše gospodarstvo, kakor tudi v

življenjski obstanek poklicnih šoferjev. Debatirali so bile mirne in stvarne. V prvi vrsti so bile oredotocene na vprašanje uporabe bencina in na ublažitev uredbe o omejitvi bencina v Sloveniji. Sestanek je bil prav dobro obiskan ter je soglasno sprejel več točk vsebujočo resolucijo, v kateri zahtevajo šoferji in avtomobilisti: priznanje šoferstva kot poklica, ukrepe proti nadprodukciji neučinkovitih šoferjev, oseb, ki niso izučene nobene kovinarske obrti, ukinitve šoferjskih izpitov za tri leta, dalje uvedbo posebnih legitimacij za poklicne šoferje, odpravo posebnih take za poklicne šoferje, odpravo vseh nekoncesioniranih šoferjskih šol, 10 unih delavnic za poklicne šoferje (nekateri so zaposleni nepretrgoma po 16 in 18 ur), plačilo nadur in nedeljski počitek, strožjo kontrolo nad prevoznimi podjetji, odpravo avtomobilskega paragrafa v kaz. zakonu, modernizacijo cestnih predpisov, revizijo starostnega zavarovanja poklicnih šoferjev, tako naj bi se starostna meja onemoglosti pri šoferjih znižala od 70 vsaj na 55 let, Tarifna tabela pokojninskega zavarovanja naj se sorazmerno zviša. V nadaljevali točki resolucije so zahtevali: »Zaradi uredbe o uporabi bencina grozi mnogim poklicnim šoferjem odpust iz službe s tem brezposelnost in gladovanje. Zato zahtevajo od merodajnih činiteljev, da se reši bencinsko vprašanje bodisi z dodelitvijo dovoljenih množin bencina podjetjem, ki zaposlujejo poklicne šoferje, ali naj se po onim, ki bi radi pomanjkanja bencina ostali brez dela, dodeli redna in zadostna brezposelnostna podpora.

Vsi na sestanku navzoči so se odločno pridružili akciji za pobijanje brezvestne špekulacije, kakor ostali poklici in etanovi, ter so zahtevali sorazmerno povišanje prejemkov glede na naraščanje dragotin. Govorniki so na sestanku navajali, da je bilo proti koncu decembra lani odjavljenih do 80% avtomobilov v Sloveniji.

Otvoritev razstave K. Bulovčeve

Na praznik je bila v Jakopičevem paviljonu otvorena razstava umetnice Karle Bulovčeve. Razstavo je otvoril umetnični moj dramatik Ivan Mrak pred izredno številnim občinstvom in pred zastopniki oblasti. Mrak je v kratkem govoru označil življenjsko pot umetnice ter naznačil v glavnem vse njeno dosedanje umetniško delo.

Nato so si številni obiskovalci ogledali razstavljena dela, ki so na vse napravila izredno globok vtis. Razstavljanih je čez petdeset del in sicer vse, kar je najbolj karakterističnega za dosedanje Bulovčino delo.

Vsekakor razstava v polni meri zasluži, da si jo vsak s pridom ogleda. Opozarjamo tudi, da so vsi prostori tople zakurjeni. Dnevno je odprta od 9 do 18 in sicer samo do 17. t. m.

Povodenj na Portugalskem

Reka Tejo stoji za 21 m nad normalo. Iz Lizbone poročajo: Od novega leta divjajo viharji in se trgajo oblaki na Portugalskem. To neurje povzroča neizmerno škodo. Reka Tejo je te dni tako narasla, kakor že ni 20 let in je narasla za 21 m nad normalo. Skoraj vsa pokrajina Alentejo je pod vodo. Vse poštno in železniške zveze so prenehale.

Po državi

* Železniška nezgoda v Karlovcu. V nedeljo ob 1. jutraj se je na kolodvoru v Karlovcu pripetila neprijetna železniška nezgoda. Lokomotiva za premikanje je z nekaj vagoni vozila po vzporednem tiru, nato pa zavila na tir, ki je določen za osebne vlake. V tem pa je privozil iz Zagreba osebni vlak št. 316. Ker je bila gosta megla, strojevodji obeh vlakov nista videla več kakor nekaj metrov pred seboj in tako je neizbežno prišlo do trka. Pri trku je bila lokomotiva za premikanje vržena s tira in pri tem precej razbita. Poškodovana je tudi lokomotiva osebnega vlaka. Razen tega se je pri trku zdrobilo pet vagonov osebnega in premikalnega vlaka. Hujše je bil poškodovan kurjač premikalne lokomotive, ki se zmerom leži brez zavesti v bolnišnici. Lažje pa sta bila ranjena oba strojevodja. Od potnikov ni bil nihče poškodovan. Takoj po trku so pričeli čistiti progo ruševin, tako da je osebni vlak po trirurnem odmoru nadaljeval svojo pot proti Sušaku. Iz Zagreba je prispela komisija, ki vodi preiskavo, kdo je za-

Ljubljana, 9. januarja

Gledališče

Drama: Torek, 9. jan.: Zaprt. — Sreda, 10. jan.: »Tri komedije«. Red Sreda. — Četrtek, 11. jan.: »George Dandin«. Red B.
Opera: Torek, 9. jan.: Zaprt. — Sreda, 10. jan.: »Nižave«. Red A. — Četrtek, 11. januarja: »Werther«. Red Četrtek. Gostuje J. Gostič.

Radio Ljubljana

Torek, 9. jan.: 7 jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Mojstri harmonike (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radij. orkestra — 14 Poročila — 18 Vesele češke popevke (plošče) — 18.40 Poslanstvo mladine v našem času (dr. St. Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura — 19.40 Objave — 19.50 Deset minut zabave — 20 A. Dvorak: Rusalka, fantazija po operi (plošče) — 20.20 F. S. Finžgar: Dekla Ančka, zvočna igra (izvajajo člani radij. igr. družine) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V odih igra Radijski orkester.

Prireditve in zabave

Solistični koncert tenorista Antona Dermote, člana dunajske drž. dvorne opere, bo v Ljubljani prihodnji ponedeljek v veliki dvorani Filharmonije. V prvem delu svojega koncerta bo zapel odlični naš rojak sedem samospevov, ki jih je uglasbil prezaslužni urednik »Novih akordov«, skladatelj in član Akademije dr. Gajmir Krek. Skladatelj Krek pravkar izdaja svoje samospeve, katerih ima za približno 20 zvezkov v tisku, in občinstvo bo imelo prav za prav prvič priliko slišati večje število Krekovih umotvorov na javnem koncertu. Ostali Dermotov spored bo obsegal dela iz svetovne literature. Na klavirju spremlja pevec pianistinja ga. Hilda Dermota. Sedeži se bodo dobili od jutri dalje v knjigarni GM.

Za veseloigro »Gugulnic«, ki jo uprizorje igralci Stolne prosvete v nedeljo, 14. jan. ob osmih zvečer v frančiškanski dvorani, se že prodajajo vstopnice po 10, 8, 6 in 4 din v trafikih Soukal pred škofijo. Ker je zanimanje za to predstavo zelo veliko, je treba pravočasno preskrbeti si vstopnico.

Danes ob 20 bo »Gledališče mladih« ponovilo v frančiškanski dvorani Büchnerjevo tragedijo »Vojček« v režiji Zv. Sintiča. Predprodaja vstopnic je v frančiškanski pasaji od 10 do 12.30 in od 15 do 18.

Mrakovo gledališče priredi jutri ob 20 v frančiškanski dvorani zadnji tragediji »Gohare«. Isto tam ob isti uri pa popjutrišnjem tragedijo »Stari Rimljani«. Ker sta obe predstavi pri kritiki kot pri publiki navede dobro uspele, opozarjamo, da sta obe predstavi enkratni in se v letošnji sezoni ne bosta več ponavljali. Predprodaja vstopnic je dnevno od 10—13 in od 15—17.

Predavanja

Sadarska podružnica Šiška priredi svoje predavanje: »Zimska dela na sadnem vrtu« namesto v torek v četrtek, 11. t. m. ob pol osmih zvečer v učilnici deške ljudske šole v Sp. Šiški. Predaval bo g. Brečeljnik.

Rezervni podoficerji vseh strok orožja se pozivajo, da se zanesljivo udeležijo predavanja »Ohramba zaledja v moderni vojni«, ki bo v petek, 12.-t. m. v predavalnici Zdrženja jugosl. inž. in arh. (Kazina II. nadst.). Predaval bo g. inž. St. Dimnik. Začetek predavanja ob 20. — Združenje rez. podofic. — pododbor Ljubljana.

Prosvetno društvo Trnovo: Na šestem prosvetnem večeru v sredo 10. jan. ob 8 bo v društvenem domu bo imel predavanje dr. Valter Bohinc pod naslovom: »Lega Slovenije in njen svetovni pomen v Evropi. Predavanje bodo pojasnile številne skioptične slike.

Kolo žen zadržark priredi 10. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice skioptično predavanje o »rakus«. Predaval bo univ. profesor in šef. primarij dr. Zalokar. Predavanje je namenjeno širši javnosti, zato vsi vljudno vabljeni.

Sestanki

FO Moste priredi v sredo, 10. t. m. ob osmih zvečer v dvorani Prosvetnega doma v Mostah: »Farni sestanek«. Predaval bo g. Križman, urednik »Slovenskega delavca«, o komunizmu.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočevar, Celovška 62; dr. Gartus, Moste.

krivil nesrečo, ki je povzročila veliko materialno škodo.

* Prva muslimanka — sodna uradnica. Muslimanka Šefika Hadžiismailović je te dni nastopila službo kot uradnica pri sarajevskem sodišču. To je prvi primer v državi, da je muslimanska žena stopila v takšno službo.

* Cenen hotel za državne uradnike v Zagrebu. Mnogi državni uradniki, ki so prihajali po službenih opravilih v Zagreb, so se pritoževali nad visokimi cenami po zagrebških hotelih. Zaradi tega je zadržni dom državnih uradnikov uredil v svoji zgradbi na Tomislavovem trgu 11 penzionista za državne uradnike. V sobah, ki so odrejene v ta namen, je ves hotelski komfort, kljub temu pa so cene zelo nizke. Cene znašajo za eno posteljo od 12 do 25 din, v čemer je višeto prav vse.

* 200 juter plodne zemlje sta odnesli Drava in Mura. Iz Medmura poročajo, da sta Drava in Mura ob priliki zadnjih povodnjih odnesli okrog 200 juter plodne zemlje in s tem spravili več kmečkih družin na beraško palico. Nujno je zaradi tega, pišejo zagrebški listi, da se čimprej zgradi na bregovih teh dveh rek obrambni nasipi proti povodnjem.

Če trobentača vrat boli

LJUBLJANA

Praznik obrtne mladine v Rokodelskem domu

Sv. Treh kraljev dan je bila v Rokodelskem domu prav prisrčna mladinska slovesnost. »Društvo za varstvo vajencev« je pod vodstvom trgovca Fr. Pavlina zbralo 288 zavojev razne obleke in drugih koristnih predmetov za obrtno mladino in povabilo k javni razdelitvi poštvalne darovalce in prijatelje društva. V imenu društva so goste v Rokodelskem domu sprejeli načelnik Združenja krojačev Fr. Može in ugledni obrtniki Josip Olup, Frane Pavlin, Martin Peterka, Jakob Vilhar in Frane Zupančič. Slovesnosti so se udeležili: načelnik banske uprave Anton Kosi kot zastopnik gospoda bana, načelnik banske uprave dr. Trstenjak, predsednik obrtne odseka Zbornice za TOI Ivan Ogrin, mestni svetnik Ivan Pavlin kot zastopnik g. župana, Anton Verbič kot zastopnik Združenja trgovcev, predsednik Dobrodelnosti Valentin Tome, ki je z višjim inšpektorjem N. Battelstijem zastopal Vajeniški dom, itd. Vsa darila je mladini razdelil načelnik banske uprave Anton Kosi in pokazal s tem veliko ljubezen in naklonjenost, ki jo ima višja oblast do mladine. Predsednik društva kanonik Alojzij Stroj se je zahvalil vsem darovalcem, ki so prispevali za božičnico, obdarovanje pa je opozoril, da bodo najbolje pokazali svojo hvaležnost z vdanostjo in ljubeznijo do Cerkve in države. Prav v Jugoslaviji mora biti obrtna mladina državi posebno hvaležna, ker je vzorno poskrbela za vsestransko delavsko zaščito in za lepo urejeno zavarovanje za bolezni, nezgode, brezposelnost, onemoglost in starost. Posebno ljubezen pa moramo Slovenci izkazovati sv. Cerkvi. Le pristeljstvo zgodovino od slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, ki sta nam prinesla blagovest, pa do danes, in našli bomo nešteto dokazov, da nikjer drugje slovanski rod ni našel obrambe, ki ga je reševala in dvigala, kot le v krščanstvu. Naša ljubezen do Cerkve pa se mora kazati v dejanju. Kardinal državni tajnik Maglione kliče vse katoliške mladine: »V teh zgodovinskih trenutkih, ko napadajo Cerkve nevarni sovražniki silneje kot kdaj koli, moramo bojevati nepretrgan boj za sv. Cerkve. Sinovi Cerkve morajo poznati bistvo Cerkve, njen izvor in namen, njen ustroj in njeno življenje, njene preiskuje in njena zmagovalstva.« Da bi lažje izvršili obdarovanje v Rokodelskem domu naročil kardinala državnega tajnika Maglione, so dobili poleg božičnih daril tudi učeniki cerkvene zgodovine z 20 slikami. In da bi se navdušili za delovanje za sv. Cerkve, so imeli priliko videti v igri »Življenje za Kristusa kralja« vzvišen zgled apostola delavske mladine o. Michaela Proja, ki je s svojimi tovariši umrl mučeniške smrti za Kristusa. Igra je dosegla lep uspeh, saj je ob koncu vsa dvorana vzklikala: Živel Kristus kralj.

— Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne dijetne. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

I Z Nemčijo, Italijo ali Francijo? S kom pojde slovensko ljudstvo? Ne s tanki, topovi in letali, marveč s svojo notranjo življenjsko silo. O tem bomo slišali na predavanju dr. Iva Pirca »Narodna rast — zdravje družine« dne 12. t. m. ob 20 na XI. prosvetnem večeru v frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta, in v trgovini Sililjo.

I Pravoslavni božič praznujejo te dni naši bratje Srbi in tudi pravoslavni v Ljubljani. V Ljubljani smo na praznik sv. Treh kraljev videli tudi začetek praznovanja, ko so iz vojašnice kralja Petra ob 2 popoldne odšli po »badnjake«. Sprevod je bil zelo lep in ga je vodil častnik na konju, za tem je korakala vojaška godba, nakar so na okrašenih konjih in vozovih sledili častniki, podčastniki in vojak. Povsod je spreved opazovalo veliko število občinstva.

I Upravni odbor Oficirskega doma v Ljubljani priredi danes, dne 9. t. m. ob 21 v prostorih »Zvezde« svečani družabni večer v čast rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije. Vljudo vabljeni vsi, ki imajo stalne pozivnice za prireditve Oficirskega doma. Posebna vabila se ne bodo razpisovala. Prihod do 20.50. Obleka večerna, praznična.

I Stolna Vincencijeva konferenca s sedežem pri Križankah je na praznik sv. Treh kraljev po vsakoletni navadi povabila na skupen zajtrk družine stalnih podpirancev, skupno 60 oseb. Po sveti maši ob 7 so bili povabljeni v kongregacijski dvorani pogoščeni s kavo in pecivom, nato se obdarovali. Vodstvo konference se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem cenjenim dobrotnikom, ki so omogočili to obdaritev. Bog bodi plačnik!

I Strokovni sestanek Jugoslovanskega kirurškega društva, sekcija Ljubljana, bo danes ob 18 v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani. Spored: dr. Kunc: Ulcera cruris in simpatetomija; dr. Janež: Ileus; dr. Bajc: Kontrerna reakcija simpatetomije. — Vabljeni vsi zdravniki.

Most St. Louis v Parizu, ki spaja otok de la Cité z otokom St. Louis, se je porušil, ker se je vanj sadel tovarni čoln. Na sliki je čoln, ki so na njem podrtine mostu.

I Ljubljana v ivju. Ze v nedeljo je megla v Ljubljani zavila drevje in žice v dolgo in blesteče ivje, v noči od nedelje na ponedeljek pa je ivje še bolj naraslo. Vse drevje je spominjalo na okrašena božična drevesca, v parku Tivoli pa so se sprehajalci v zadnjih predpoldanskih urah kazala kar pravljica nastojanja. Sonce je namreč sem in tja pokukalo skozi okna na meglenem nebu in obsijalo bizarne oblike zaledenelega drevja. Pač nikomur ni bilo žal, kdor si je večeraj privoščil sprehod po zimskem Tivoliju.

I Umetniška šola »Probuda« opozarja javnost na večerni pouk iz figuralne risanja in modeliranja s predavanji iz anatomije, perspektive in oblikoslovja. Ta pouk lahko obiskuje vsakdo, ki si želi nadaljnje izobrazbe v tej stroki. Pouk je vsak dan od 18 do 20 na Tehniški srednji šoli. Zaradi velikega povpraševanja javlja vodstvo šole, da bo naknadno vpisovanje 10., 11. in 12. januarja v sobi št. 6, pritličje. Podrobnosti so razvidne z razglasne deske »Probuda« na Tehniški srednji šoli v Ljubljani.

I Velik promet ob zadnjih praznikih. Kljub temu, da smo dobili še nekaj snega v Ljubljani, so za oba zadnja praznika pravi smučarji odhiteli na Gorenjsko. Zato je imela železniška postaja v Ljubljani oba dneva obilo posla in so vlaki na Gorenjsko bili močno ojačani. V obeh dnevih je na ljubljanski postaji vstopilo in izstopilo nad 20.000 oseb.

I Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se v polnem številu udeleži pogreba pokojne Dr. mrt. Marije, bivše dolgoletne gostilničarke in redne članice naše bolniške blaginje. Pogreb pokojne bo danes, v torek, dne 9. januarja 1939 ob pol 4 popoldne v Žabjaka šte. 6.

I Pogreb Frančiške Zargijeve. V petek popoldne je bil pogreb Frančiške Zargijeve, ki so se ga udeležili v velikem številu mnogi Trnovčani in Trnovčanke, da tako izkažejo zadnjo čast ženi, ki je ob bencinski eksploziji l. 1919, na glavnem kolodvoru izgubila moža Jerneja Zargija, ko je kot gasilec postal žrtev hudega požara. Trnovski pevci so ji pred domom žalosti zapeli žalostinko in jo nato spremili do groba. Stara je bila 49 let. Zapušča dva, še nepreskrbljena otroka. Njen mož se je udeležil gašenja požara, ko je 4. maja 1919 ponoči eksplodiral cisterna bencina. Debel kos železa ga je zadel in je na mestu obležal mrtve. Takrat je bila velika nevarnost, da bi se bil silen požar razširil še na druge tovarne vozove, polne raznega blaga. Prva leta po vojni zaznamuje kronika dve eksploziji bencina. Prva se je primerila konec decembra 1918, ko je šla v zrak stara, mala smodnišnica na Grajski planoti. Poslopje je prvot-

Romantična ljubezenska zgodba lepe stewardke in mladega princa v filmu

Ljubezen mladega princa

V gl. vl. priljubljena Jenny Jugo in Gustav Fröhlich — Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri
KINO SLOGA, tel. 27-30

no bilo določeno za skladišče streliva. Pozneje, takoj po prevaru so pa smodnišnico porabili za skladišče bencina. Na nepojasnen način je ponoči konec decembra eksplodiral sed bencina. Eksplozija je bila silna in je smodnišnico skoraj do tal porušila. Druga eksplozija je bila gori omenjena na glavnem kolodvoru.

I V Ljubljani umrl ob 29. decembra 1939 do 4. januarja 1940. Krašovic Antonija, roj. Breskvar, 66 let, zasebnica, Trnovski pristan 24, Smogavec Katarina roj. Gabrsek, 66 let, zasebnica, Tovarniška ulica 25, Košir Marjeta, 77 let, služkinja, Križevniška ul. 2, Hirsch Marija, roj. Blamor, 78 let, vdova nadspreved. drž. žel., Šmartinska c. 16, Knez Marija Ana roj. Jankovič, 64 let, vpokojenka tob. tov., Knezov stradan 10, Urh Marija roj. Semraj, 72 let, vdova železničarja, Jegličeva c. 10, Kováč Matvez, 77 let, delavec, Sv. Petra nasip 57, Zargi Frančiška, 48 let, tobačna delavka v p., Svabičeva ulica 15. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Hešik Alojzija rojena Seljak, 48 let, žena brivca, Stari trg šte. 26, Jeraša Anton, 56 let, zvanik-drž. žel. v p., Celje, Krekova ul., Kapelj Terezija, 50 let, posestnica, Javornik 8, Oblak Alojzija, 27 let, Zlaklan 14, obč. Horjul, König Franc, 32 let, sin posestnika, Klec 12, Stari log pri Kočevju, Grandovec Ana, 68 let, previtkarica, Blagovca 22, Pezdik Rozalija, 75 let, zasebnica, Verovškova ulica 15, Kelo Ludvik, 18 let, jetnik, Rogovnica, srez Ptuj, Dečman Jožef, 72 let, orožnik v p., Gledališka ul. 8, Zalar Franc, 28 let, delavec drž. žel., Vrhnika, Na Klancu 22, Gobec Amalija, 14 let, hči hišnice, Novi trg 3, Znidaršič Janez, 74 let, tesarski pomočnik, Cerknica 23.

I Vikreč pod Šmarno goro so nedvomno ena najslavnejših vasic ljubljanske okolice. Ni čuda, da jih je odlična bolgarska pesnica ovekovečila v navdušenem sonetu. Gotovo ni nikogar med ljubljanskimi izletniki, ki bi ga že ne zaneslo v to prelepo zatišje, zlasti odkar nam je Prometno društvo Medno-Tacen postavilo mostič čez Savo. Prijetno presenečenje pa nam je to društvo pripravilo tudi potem, ko je poskrbelo na mostiču in poti do postaje potrebnem električno razsvetljavo, kar je zlasti z zimskemu času velike vrednosti. Nujno potrebno bi bilo oskrbeti še par luči od Vikreč do mostiča, morda eno v vasi na cestnem križišču, drugo pa na zaraščenem ovinku nad mlinom. Prometnemu društvu bi bil gotovo marsikdo hvaležen, če bi odpravilo še ta nedostatek. — Izletnik.

I Stroj je zmečkal roko 30 letnemu ključavničarju Alojziju Mikliču v Kamniku. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

MARIBOR

† Anton Šparl

Maribor, 8. januarja. Po dolgem in težkem trpljenju je v Mariboru izdihnil svojo plemenito dušo kaplan pri Sv. Petru pod Svetimi Gorami g. Anton Šparl. Pokojnikovo truplo bo prepeljano v Jarenino, kjer bo pogreb v sredo, 10. januarja na domače pokopališče, kjer počivajo njegovi starši.

Pokojni gospod kaplan se je rodil 12. decembra 1878 v Jarenini kot sin kmečkih staršev. Gimnazijo je študiral v Mariboru, kjer je tudi vstopil v bogoslovje in bil 1904 posvečen v duhovnika. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Zavrču, potem pa je kot kaplan služboval v St. Vidu na Planini, v Pišcah, v St. Juriju ob juž. ž., na Muti, v St. Ilju pod Turjakom, v Ljubnem in Gornjem gradu in nazadnje v St. Petru pod Sv. gorami od l. 1932, kjer ga je tudi napadla huda bolezen, kateri je sedaj vdan v božjo voljo podlegel.

Pokojni gospod je bil priljubljen, kjerkoli je služboval. Njegov blag, odkrit in vever značaj mu je povsod pridobil nešteto prijateljev. V izvrševanju svojih poklicnih dolžnosti je bil nad vse vester in poštreden. Najljubše mu je bilo delo v šoli, zato pa je tam želel tudi toliko lepih uspehov, ki so mu prinesli sloves izbornega katehete. Čeprav ga je v zadnjih letih bolezen močno ovirala, je rad pohitel na Svete gore in tam številnim romarjem opravljal sv. maše in jim delil duhovne dobrate.

Naj mu ljuba Mati Svetogorska, h kateri je tako rad zahajal, izprosi pri svojem ljubem Sinu milostno sodbu!

Naj v miru počiva, sorodnikom, zlasti bratu duhovniku Avgustu, naše tople sočutje!

Posestne spremembe

Kupčije z nepremičninami so zadnje čase v Mariboru izredno živahne. Sklenjenih je bilo posebno zadnje dni pred zaključkom leta večje število večjih takšnih transakcij. Največje tako kupčijo sta sklenila trgovec Alojz Sprager in Karl Speglič s trgovcem in medijarjem Ernestom Ger-

tom za polovico njegove hiše v Gosposki ulici 13, za katero sta dala 540.000 Din. Viš. žel. kontrolor Jakob Lobnik v Belgradu je kupil od trgovca Teodorja Lesjaka vilo v Askerčevi ulici 13 za 420.000 dinarjev; gostilničarka Mara in Pepca Gobec, ki gospodinjata na Mariborski koči, sta kupili od posestnika in gostilničarja Gaubeja hišo v Linhartovi ulici 13 z gostilniškim inventarjem za 250 tisoč din. Strojvodja Alojz Kljun je kupil hišo od posestnika Jožefa Beranica v Koseskega 34 za 120.000 din. Pekovski mojster Hubert Auer iz Pobrežja je kupil od Avgusta Mešička stanovanjsko hišo na Tržaški cesti 46 za 365.000 din. Posestnica in gostilničarka v Slovenjgradu Karolina Eichholzer je kupila od trgovčeve soproge Helene Schreiber hišo v Cankarjevi ulici 24 z gospodarskim poslopjem za 380.000 din. — Prav tako živahne, kakor s hišami, so bile tudi kupčije s parcelami. Uradnikova soproga Natalija Malek iz Nove Gradišče je kupila od Karoline Ogrinc 538 kv. metrov veliko parcelo v Gregorčičevi ulici za 112.000 din. Oton in Adela Schaller ter Gabrijela Mišling so prodali Zadrugi drž. udeležencev za nabavo stanovanj r. z. z. o. z. parcele Grajski marof v izmeri 848 kv. metrov za 80.000 din; isti so prodali Ivanu Svetecu iz Novega mesta na istem prostoru parcelo 981 kv. metrov za 98.000 din ter zasebni uradnik Alojziji Kokovnik parcelo za 94.000 din. Vinarska in sadjarska šola je prodala na Prištavi trgovcu Maku Kendi iz Selnice o. D. 919 kv. metrov parcelo za 91.900 din; magistrat. tajniku dr. Milanu Senkoviču parcelo 717 kv. m. za 46.605 din; zasebnemu uradniku Janku Pongracu iz Gaberja pri Celju 800 kv. m. parcelo za 60.000 din in senatorju dr. Francu Schaubachu parcelo 1024 kv. m. za 76.800 din. Delavec Franc Berglez je kupil od posestnika Franca Ranftl iz Nove vasi 786 kv. m. parcelo v Magdalenskem predmestju za 22.794 din.

Poleg posestnih sprememb so zadnje čase prijavljene še številne nove zgradbe oziroma adaptacije, ki se nameravajo s pričetkom gradbene sezone izvršiti. Podporno društvo železniških delavcev in udeležencev, ki ima v Mariboru večje število stanovanjskih hiš, bo zgradilo dvonadstropno stanovanjsko hišo v Kraljevičeva Marka ulici 3 v Melju za 618.200 din. Posestnica Marija Bevk iz Studencev bo zidala visokoprstično stanovanjsko hišo v se neimenovani ulici na Rosenbergovem posestvu za 125.000 din; mestna občina bo preuredila stanovanjsko hišo na Tržaški cesti 39 ter bivšo predmestno tovarno Zelenka Co. v avto garaže, delavnice, pisarne in skladišča; gradbena vrednost projektiranih naprav je ugotovljena na 1 milijon dinarjev. Tiskarna sv. Cirila bo zgradila rotacijsko dvorano, preuredila klet in zgradila prizidek za knjigovodstvo in delno preuredila poslopje v Splanarskem poslopju 8 za 180.000 din; Miloša Rodman bo gradila enonadstropno stanovanjsko hišo z avto garažo v Dalmatinski ulici 19 za 250.000 dinarjev; zasebni uradnik Edvard Muršec bo zidal enonadstropno stanovanjsko hišo v Bernekerjevi ulici 4 za 210.000 din. Marija Frangž, soproga čevljarskega mojstra bo zidala na Rosenbergovem posestvu enonadstropno stanovanjsko hišo za 200 tisoč dinarjev.

Iz orožniške službe. »Žandarmerijski Vestnik« prinaša v svoji zadnji številki pohvale orožniških podčastnikov in orožnikov. Poveljnik orožniškega polka v Ljubljani je javno pohvalil za vestno in uspešno vršenje službe narednika Gvidona Zorenča iz štaba mariborske orožniške čete in narednika Jožefa Toplaka. Pohvaljeni so nadalje kaplarji Podlogar Franc, Hočevar Alojz, Smrla Julijan, Šureva Ivan in Popovič Milorad.

Iz Radvanja. S pomočjo mladarov naših dobrih Radvančanov, ki jim je na novo uvedeno bogoslužje v radvanjski kapeli zelo pri srcu, se je nabavil nov lep harmonij za 6000 din, ki je prvič zapel na božični večer pri polnočnici.

Vsem darovalcem tudi na tem mestu iskrena zahvala, prav posebno še gospodu in gospej Serbaum, ki sta darovala v to svrhu velikodušen dar 1000 dinarjev!

m Žetev smrti. V Smoletovi ulici 8, je umrla v starosti 51 let soproga višjega sodnega oficijala Bianka Makuc. — V Kneza Kocija ulici 18, je ugrabila smrt 68 letno soprogo vpo-kojenega davčnega kontrolorja Hledvigo Rojko. Naj počiva v miru.

m Tečaj za vaditelje mladenk na Betnavi, napovedan za dneve 11. do 13. t. m. je preložen ter se vrši od 25. do 30. januarja. ZDK Maribor.

m Koncert Glasbene Matice. Orkestralni odsek Glasbene Matice v Mariboru priredi dne 17. t. m. v unionski dvorani koncert, na katerem izvajajo veliko Smetanovo glasbeno delo »Moja domovina«. Koncert bo vodil kapelnik vojaške godbe kapetan Jiranek, sodelovali pa bodo orkester Glasbene Matice, vojaška godba in harfist Lukeš.

m Albatrosa je ustrelil. Pri Gor. Radgoni je ustrelil lovski lovski paznik Ferš čudnega ptica, kakor ga v teh krajih še nihče ni videl. Je to ogromna ptica zajetega trupa s kratkim debelim vratom, bele barve ter dolgih, ozkih perutnic. Lovci so mnenja, da bi bil to »albatros«, ki živi sicer le v južnih morjih pa zaide tudi na sever ter se je sedaj morda nahajal na potovanju proti jugu. Ob Muri se sedaj selijo ogromne jate najraznovrstnejših vodnih ptic, katere preganja zima s severa v južno kraje.

m Iz Maribora na dvor povabljen artist. V kavarni Grajskega kina v Mariboru nastopa s svojo hčerko črni artist Joe Johnson iz Librije. V nedeljo je artista pozval telefonično maršalat dvora iz Belgrada s pozivom, naj se pripelje v Belgrad, da bo nastopil na dvoru.

m Ukradeni fazani, ukradena puška in ukraden kolo. Svetle mesečne zimске noči izrabljajo divji lovci za lov na fazane, katere streljajo kar na drevsih. V Ročici pri Ščavnici so orožniki ustavili takega divjega lovca ter so dobili v roke zanimivega in nevarnega ptica. Kmečki fant, ki se je peljal po cesti, je imel na kolesu privezanih nič manj kot 11 ustrljenih fazanov, katere je nalovil v gozdovih okrog Sv. Lenarta v Slov. goricah. Ko je videl orožnika, je skočil s kolesa ter pobegnil v gozd, kolo in fazane pa je pustil na cesti. Orožniki so ga vseeno izsledili. Je to Alojz Geček iz Ščavnice, ki se že dolgo bavi z divjim lovom. Izkazalo se je, da sta tudi puška in kolo ukradena.

m Neznanci ukradli 400 kg katrana. Z dvo-rišča novozgrajene hiše železničarske nabav-ljalne zadruge v Cafovi ulici so odpeljali neznanici dva sode katrana v skupni teži 400 kg. Katran je bil last podjetja Mavrič, ki to stavbo gradi ter je bil namenjen za izolacijo kleti v novi zgradbi.

m Na divjem lovu našel smrt. Poročali smo že, da so pri Negovi našli v gozdu mrtvega 18 letnega posestniškega sina Konrada Kešica, katerega so pogrešali že teden dni. Ustreljen je bil iz lovske puške v vrat in glavo. Njegova smrt pa še vedno ni pojasnjena. Vse kaže, da je postal Kešič žrtev svoje lovske strasti. Šel je v družbi nekega svojega prijatelja, ki mu je posodil tudi puško, na divji lov na fazane. Pri tem se mu je po nesreči sprožila puška ter ga je naboj zadel v glavo in v vrat. Prijatelj ga je našel mrtvega, iz strahu pred posledicami pa je o dogodku molčal ter je mrtvemu celo vzel svojo puško. Orožništvo slučaj še preiskuje.

Gledališče

Torek, 9. januarja ob 20: »Konto X«. Red A.

Trbovlje

Plazovje zasipa premog. V noči od četrtka na petek se je na dnevnem kopu Neža začela premikati gornja plast gramoza v širini 100 m in na dolžino 400 m. Vse je drselo počasi v okrogel globok izkop, kjer se na dnevu odkopava premog. Vse to je zasulo več sto tisoč kub. metrov gramoza. Obenem je bil tudi zasut roj k podzemlj-skemu izkopu premoga. Plaz je odnesel s seboj lopatilo, to je mogočen stroj za odkopavanje in nakladanje gramoza. Ljudje so se rešili vsi iz sedaj podstutih rovov, kakor oni, ki so bili zunaj zaposleni, ker se je plaz vlekel počasi, deloma so bili že pripravljeni nanj. Dnevni kop, ki ga je plaz podul, je dalj dnevno 500 vozikov premoga. Preteklo bo vsaj pol leta, da bodo ta prostor očistili in zopet prišli do premoga. Zaradi plazu bo onemogočeno delo 60 ljudem, katere pa bo TPD zaposlila na drugih obratih, kjer pa bodo precej manj zaslužili, ker tam ne bo akorda, so pa to večinoma mladi fantje iz nižje plačanih kategorij. TPD bo na zgubi, ker ji bo manjkal premog, je pa toliko na dobrem, ker bi snov, ki je v plazu, itak moral odvoziti in bo to sedaj olajšano in mogoče brez razstreljevanja.

Z dinamitom se je razstrelil. — Na praznik sv. Treh kraljev popoldne je odšel na delo k rudniku Franc Alič. Bil je obratni mojster in je vzel dinamitne patrone in vžgalnike. Namesto naprej v rov razstreljevat, je odšel ven na dan in domov. Povedal je, da se bo ubil. Imel je že privezane okoli pasu dinamitne patrone. Znanec so mu pri-govarjali, naj ne stori tega, naj misli nase in na družino in otroke. A je bilo zastonj. Približati pa se mu nihče ni upal, ker je grozil, da bo v tistem trenutku vžgal. Nazadnje je svoj namen izvršil. Dinamit mu je raznesril ves trup, le glava in noge so ostale cele. Bil je samosvojen človek. Dva dni je prejel popaval in ga ni bilo na delo. Pravega vzroka za svoje grozno dejanje ni povedal. Zaslužil je dobro. Vsem, ki so zadnji čas z njim govorili, se je zdel čudaki in da z njim nekaj ni v redu. Nihče pa ni mislil na tako žalosten konec.

Sodnijski uradni dnevi bodo v Trbovlju v letu 1940: na 20. in 27. I., 10. in 24. II., 9. in 30. III., in 13. in 27. IV. v občinski pisarni od pol 9 do 12 in od 14 do 16.

Cestna razsvetljava je zadnje dni, oziroma noči sploh prenehala v zgornjem delu Trbovelj. Prosimo, da se ta malomarnost odpravi in da bi zjutraj v zimskih mesecih vsaj do pol sedmih bila cesta razsvetljena.

Jesenice

Gibanje prebivalstva. V mestni župniji Jesenice je bilo v preteklem letu rojenih 109 otrok. Umrla je 70 oseb. Oklicanih je bilo 125 parov, poročenih doma 53, izven Jesenice 14 parov.

Nesreča. Te dni je šla po opravih ga. Smolej iz Lampetove ulice tudi v Krekov dom, kjer ji je na stopnicah spodrsnilo in je tako nesrečno padla, da si je zlomila nogo.

KULTURNI OBZORNIK

Izseljensko vprašanje in zgodovina

Prepričan sem, da bi za pretežno večino tiste naše inteligence, ki celo pazljivo motri razvoj našega javnega in kulturnega življenja, bilo čisto v redu, če bi v svoji Zgodovini slovenskega naroda vprašanja naših izseljencev sploh ne bil obravnaval. Zgodovine drugih narodov, ki pošiljajo prav tako velik delež svoje krvi v tujino za zaslugom, se na to svojo diasporo po večini niti ne ozirajo ne. Clankar v predzadnji številki »Slovenec«, iz osebnih odnosov ta vprašanja enostransko pretrava, če trdi, da je »izseljenstvo gotovo največji in najznačilnejši pojav sedanje naše dobe«.

Važen gospodarski pojav vsekakor, zato sem ga tudi obravnaval obenem in v zvezi z gospodarskimi razmerami. Aktivnost našega cerkvenega življenja je dala Slovincem vrsto misijonarjev, kar sem v Zgodovini omenil (str. 268 sl.). Toda delo in žrtve Barage pa spadajo nedvomno v njegovo biografijo, oziroma v opis kolonizacije in civilizacije indijanskih pokrajin, nikakor pa ne v Zgodovino slovenskega naroda. Prav tako sodijo podrobnosti v »Delavski žiljavi roki«, ki je pomagala ustvarjati in polagati temelje gospodarski stavbi ameriških Združenih držav, v zgodovino rasti dotičnih podjetij, odnosno v specialno zgodovino naših izseljencev, v občno narodno zgodovino pa pač v glavnem le ugotovitve dejstva, da domovina nima dovolj kruha za svoje sinove. To pa sem konstatiral na str. 1200 in nsl. svoje Zgodovine kakor tudi dejstvo, da so ameriški izse-

ljenci po namenih Jugoslov. odbora organizirali prostovoljne čete in skrbeli za potrebna gnotna sredstva (str. 1155).

Člani naše medvojne politične emigracije so do največjih podrobnosti in ob vseh mogočih prilikah pripovedovali o svojem delu in zaslugah, zato bi bilo vsako obnavljanje res že odveč. Dela Čehinje Pavlove pa med viri ne najdeš iz razloga, ki sem ga navedel na str. 1200, 4. vrsta od spodaj: obe citirani mlajši študiji prof. Kranjca (Kako smo se zedinili? in v Spominskem zborniku Slovenije) navajata to in še več, kar želi g. kritik. Ponavljanje virov sem moral omejiti na ta način, saj sem že itak moral od Mohorjeve družbe izmoledovati za vire in kazalo nove pol pole (78.) ter oboje tiskati v petitu.

Slovenskemu izseljenskem muzeju, ki ga je po kritiki vse hvale vredni iniciativi sprožila Rafaelova družba, mora vsak Slovenec želeči največ sreče. Naj bi se ne ponovile napake, ki jih je sedanji ministrski predsek za socialno politiko očital Slovincem, češ: v ministrstvu za socialno politiko ste imeli v prejšnjih letih monopol, pa vaše ustanove izgledajo tako bedno. Želim, da bi izseljenski muzej dobeše banovine Slovincije ne bil zastavljen zaradi kranjske Ljubljane; ljubljanski Narodni muzej namreč ne more nikamor naprej, pa čeprav opozarja vse veličnosti, da je zadnja ura, da rešimo našo kulturno dediščino, ki edina nas more pred svetom afirmirati kot narodno samobitnost.

J. Mal.

Še Machov »Maj«

Oblikovna in ilustrativna stran te dragocene knjige, ki je izšla proti koncu preteklega leta v prevodu T. Debeljaka in v opremi Mihe Maleša, je bila na tem mestu že ocenjena. Prav je, da si vsaj na kratko ogledamo še njeno vsebinsko vrednost. Debeljakov prevod Máchovega Maja je že drugi slovenski prevod celotnega dela v teku zadnjih 20 let. Prvi, Lahov je izšel tudi l. 1922 v češki antologiji. Tam je podana tudi dobra oznaka pesnika in njegovega dela.

Mácha se je rodil leta 1810 v Prahi. Njegov oče je bil mlinar ob Vltavi. Hynek je obiskoval gimnazijo, nato poslušal pravo, ves čas pa živel vase zaprt, skoraj čudsko življenje: ves je bil predan literaturi, zlasti se je poglobljal v sodobno nemško, poljsko in angleško romantiko. Cenil je domačo zemljo, obiskoval zlasti zgodovinsko važne gradove in njih podrtje, ljubil je noč, nevihto, boj, vihar, razvaline, grobove, propast. Zapletel se je v ljubezen, ki mu ni prinesla sreče. Da bi si ustanovil dom, je kot absolviran pravnik stopil v službo v Litoměřicah. Sredi priprav za poroko je zbolel: prehladil se je bil pri gašenju nekega požara, dobil pljučnico in umrl 8. novembra 1826. Le nekaj malega ljudi ga je spremlilo k večnemu počitku. Nihče ni tedaj slutil, da zagrebajo največjega češkega pesnika.

Vse Máchovo delo je v ostrem nasprotju z onodobnim literarnim okusom. V idilične podobe, ki so jih slikali tedanji rodoljubni pesniki, je prinesel Mácha osebno občutenje ljubezensko strast, grizot življenjski dvom in obup, jekel skepticizem in kruto življenjsko resničnost. Zaradi tega so ga vodilni književniki dobe zavrgli. Šele dve desetletji po njegovi smrti ga je pravilno ocenila mladina. Novi generaciji je postal vzornik in vodnik.

Máchova drobna lirika, njegova proza in njegovi dramatični poskusi niso odločilne važnosti. Vsa cena pesnika K. H. Mácha je v njegovi pesnitvi Maj, največji mojstrovini v češkem jeziku.

Ce bi ne bilo v dobi toliko prizadevanja za ustvaritev narodnega epa, bi K. H. Mácha bržkone ne pisal epske pesnitve Maj, temveč bi bil izlil vse svoje močno doživetje v lirsko obliko. Epska snov Maja je sama dokaj roparsko romantična in neizvirna: Oče je zapeljal sinu deklet; sin, poglavar roparske tolpe in strah okolice, ki ga je bil oče že v mladih letih pognal iz hiše, se je maščeval in ubil lastnega očeta-zapeljivca; zato je bil obsojen na smrt in obglavljen. Njegovo dekle pa se je v obupu pognalo v jezero. Ta epska vsebina je v delu le medlo nakazana. Prevajadje opis prirodnih lepot in globoka filozofska razmišljanja o minljivosti, mladosti, sreče, življenja, o poslednjem smislu vsega dogajanja na svetu. Ob koncu pesnitve stopi pesnik sam v ospredje in se nekako izenači z Viljemom in Jarnilo, ki jima — kot njemu — ni bilo dano, da bi brezskrbno uživala mladost, lepoto življenja in stvarstva. Maj je pravi zgled romantične umetnine: tudi v čisto objektivni epski snovi mogočno prodre na dan silno osebno pesnikovo doživetje, se razlije preko vsega dejanja in ga končno nekam spodrine.

K. H. Mácha spada med one postave v svetovni literaturi, iz katerih bo večno dehtel nežni dihl mladosti, med one, ki so, kot da bi slutili kratkost svojega življenja, globoko občutili in polnovečjavno izrazili bolnočino ob zavesti minljivosti vsega mladega, čutnega, lepega. Kot da bi vedeli, da jim bo kmalu zapustiti ta lep svet, to težko, a vendar tako ljubljeno življenje, se ga oklepajo z vso mlado strastjo, hite živeti in hite registrirati svoje občutke in svoja doživanja za bodočo generacijo. Tak pesnik je pri Srbih B. Radičević, pri Slovincih Jenko, v novi dobi pri Čehih še n. pr. J. Wolker, pri nas Kosovel.

K. H. Mácha je kot malokateri češki pesnik navezan na lepoto češke zemlje in prirode sploh. Njo prav za prav v prvi vrsti opeva v »Maj«, njo, v vseh menah in osvetojavah vedno se izpreminjajočo, a vendarle v primeri s Slovencem — vedno stalno in neizpremenjeno. Pri tem prihaja do čudovitih izrazov bridko doživljeni kontrast — človeška častnost, ki ujame s svojimi bitjem le bežen trenutek in je daleč od vsake stalnosti.

Ni tedaj nič čudnega, če je K. H. Mácha v l. 1930. ob svojem drugem pogrebu, ko so ga ob globokem molku vsega češkega naroda položili med kneze češke zemlje na staroslavnem Vyšehradu, doživel novo vstajenje. Ležeč v srcu svoje tako ljubljene zemlje bo tolažil narod v stiski in mu dajal opore s svojo močno ljubeznijo do zemlje in življenja.

Debeljakov prevod »Maja« je prišel prav tudi nam. Ponovno ga bomo v teh dneh jemali v roke. Uživali bomo ob njem, kot da beremo izvirnik. Tine Debeljak se je namreč vse bolj približal prvotni vsebinski in oblikovni lepoti pesnitve kot nje prvi slovenski prevajalec. Skušal je kar moč dobesedno podajati vsebino, obenem pa prenesti v slovensčino tudi melodiozno in barvitost Máchovega pesniškega izraza. In to se mu je v glavnem posrečilo. Zaradi tega in pa zaradi posebne opreme, ki jo je knjigi dal Miha Maleš,

spada prevod Máchovega »Maja« med najdragocenejše prevedene knjige preteklega leta.

Logar Janez.

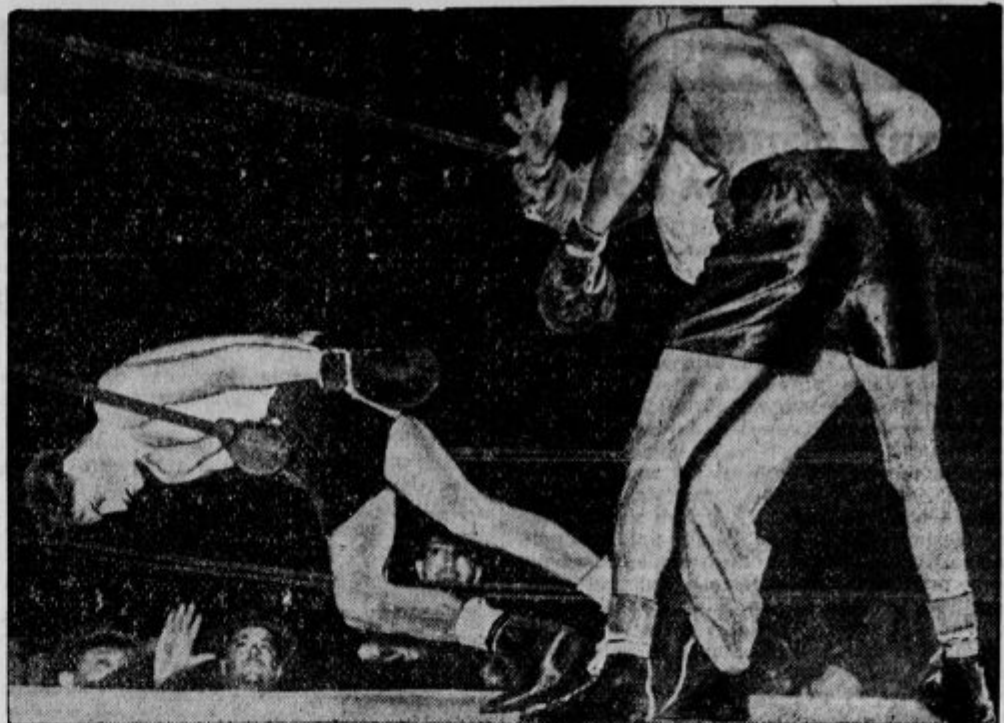
Počastitev prof. dr. A. Gavazzija

Za 75 letnico prof. dr. Arturja Gavazzija, profesorja geografije na hrvatskem vseučilišču v Zagrebu, ki je znana ne samo po svojih znanstvenih delih pri nas, ampak tudi po tem, da je bil nekaj let po vojni profesor geografije na slovenskem vseučilišču v Ljubljani, je izdal Hrvatski geografski glasnik posebno številko v obliki spomenice. Za to posebno številko so prispevali svoje razprave številni južnoslovenski geografi: Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari. Vse razprave so objavljene v originalnem jeziku s kratko vsebino v nemščini ali francoščini. Spomenico krasi najprej slika prof. dr. Gavazzija, nato njegov življenjski pismenik in hrvaščini in francoščini, pregled njegovih del, nato pa slede strokovne razprave. Slovenski avtorji so prispevali te-le razprave, ki so objavljene v slovenski: (S. Horvatič in) G. Tomažič: Donos k poznavanju flore Slovenije; A. Melik: O kesnodiluvialnih jezerih v Bohinju; I. Rakovec: H geologiji in geomorfologiji Tuhinjske doline; O. Reva: Neobičajno močna toča v dravski banovini. Važne so razprave tudi drugih piscev, med katerimi omenjamo S. P. Boškočiča: Značaj aerometrije za naučno geografsko proučevanje i za kartografijo. Na 260 straneh je zbrano odlično gradivo, ki dela čast urednikom spomenice dr. Opitzu in dr. Ivi Rubčiću.

O Mádachovi »Tragediji človeka« v Ljubljani. Ravnatelj budimpeštanskega Narodnega gledališča o svojem bivanju v Ljubljani. — »Pester Lloyd« z dne 5. januarja prinaša intervju z ravnateljem Narodnega gledališča v Budimpešti g. dr. Antonom Nemethom, ki se je v prazniških mudil v Ljubljani, kakor smo pri nas že poročali, in se je udeležil tudi slavnostne predstave ob 150 letnici »Znanovce Micke« v Narodnem gledališču. Ob tej priliki je prišel tudi v stik s slovenskimi gledališkimi ljudmi. O svojem obisku v Ljubljani pravi med drugim: »Čilj mojega obiska je bil, da razgovorim s slovenskimi gledališkimi ljudmi o uprizoritvi Mádachove »Tragedije človeka« ter z njenimi prevajalci. Dva navdušena slovenska profesorja gospod Niko Kuret in gospod Vilko Novak, ki govori tudi dobro madžarski, sta se že pred letom odločila, da prevedeta našo tragedijo.« Nato govori o pismu, ki ga je dobil od prof. Kureta; ta pa je dobil njegov naslov iz spomenice ob priliki gledališkega kongresa v Rimu, kjer je imel on predavanje. O prevodu je rekel: »Prevod je že končan. Revija »Dom in Svet« je za božič prinesla odlomek prevoda s študijo prof. Novaka, kjer govori tudi o inozemskih uspehih igre. Celoten prevod pa bo v kratkem sledil v podobni zunanji opremi kakor Antonia Widmarja italijanska izdaja, ki bo imela tiste dele, ki so neobhodno potrebni za oder, tiskane debeleje, druge pa majhno. Tudi natančne režijske opombe bodo knjigi pridejane.« Določneje govori tudi o pripravah za ljubljansko uprizoritev, ki naj bi bila že za veliko noč, na vsak način pa še v prihodnji sezoni, toda še v letošnjem letu. Potem govori, da je obiskal Narodno gledališče v Ljubljani prav ob predstavi 150 letnice Znanovce Micke ter je ob tej priliki lahko pregledal odrske možnosti. Na podlagi teh dogovorjenih ljubljanskih gledaliških uprizoritev v smislu komornih iger, končuje pa: »Ljubezen in zanimanje ljubljanskih gledališčnih ljudi je naravnost gniljiva in jaz bi jim gotovo storil najboljšo, če to simpatijo in to toplo ustrežljivost moremo vračati s istimi občutki.«

Odkrivanje dežel. Med znanstvenimi deli za splošno izobrazbo je izdala v največjem času Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu tudi delo svojega člana prof. dr. Gavazzija pod naslovom »Odkrivanje zemalja«. Na 326 straneh nam daje avtor, ki je profesor geografije na zagrebški univerzi, zgodovino odkritij. Popisuje nam odkritja v starem veku, nato v srednjem veku, posebno obširno pa popisuje junaško dobo odkritij ob prehodu iz srednjega v nov vek. Žal ne segajo njegova izvajanja tudi še nadalje, ker so zaključena s potovanji slavnega mornarja Cooka, torej so 18. stoletja, čeprav sega doba odkritij še daleč v 19. stoletje, ki tudi še spada v stoletja odkritij na zemljepisnem polju. Knjiga je pisana poljudno. Med kritičnimi pripombami bi bilo navesti, da je Franciji ostalo pet mest v Prednji Indiji ne samo dve, kot jih navaja avtor na str. 251. Moti tudi doslovno ponavljanje, kakor ga vidima na str. 222, kjer so ponatisnjeni kar celi stavki s strani 213. Delo krasi tudi veliko število slik in kart.

Znani verski pisatelj, italijanski akademik Giovanni Papini je prišel izdati zbirko »I libri della fede« (Verske knjige). Prvo izdaje te zbirke predstavlja sr. Pismo v petih zvezkih. Prvi štirje obsegajo staro zavezo, zadnji pa novo.

Tu ni bilo treba razsodniku nič več šteti, tako do dna je bil lahkoatlet Mike Evans že v prvi točki pobit po Bobu Montgomeryju na boksarski tekmi v Filadelfiji

Novoletne čestitke v starih časih

Čestitke za novo leto, ki so se te dni oglašale po vseh delih sveta v vseh jezikih, so bile v navadi že v pradavnih časih. V starobabilonski dobi je bilo obhajanje novega leta največji praznik v čiščenje boga Marduka. Prav tako so si za novo leto čestitali v starem Egiptu in si dajali tudi darila. Med izkopanimi so našli prekrasne vaze, na katerih so napisali s čestitkami za novo leto. Ena takih čestitk, ki so jih bile deležne zlasti ženske, se glasi: »Listje mine in pride, leta minejo in pridejo, a danes pride novo leto.« Ali »Cvetka dnevo se je zaprla, in glej, nastalo je novo leto.«

Pri starih Rimljanih je sploščka otvoril novo leto mesec marec, mesec bojnega boga Marsa. A od leta 152 pr. Kr. dalje je bil 1. januar prvi dan v letu, zakaj, januar je bil posvečen bogu Janusu, varuhu vrat in vhodov. Njemu so žrtvovali in ga obdarovali z različnimi predmeti. Znanci so drug drugemu vzklikali: »Naj ti bo novo leto srečno in blagoslovljeno!« Nižji so prinašali svojim gospodarjem darove, Cesarji so dobivali darila, in medtem ko so sploščka darovali za novo leto drug drugemu le sladkarije, so kasneje dajali za novo leto zlate in srebrne novce ali dragocene umetnine. Latinska beseda za novoletna darila »strenae« živi še v francoski »étrennes«, in tudi šega novoletnega obdarovanja je pri Francozih in Valonih še v navadi, medtem ko se je navada obdarovanja drugod udomačila o priliki božičnih praznikov.

Prve čestitke za novo leto, ki jih poznamo iz leposlovja, izvirajo iz 14. stoletja. Pisma s čestitko so se začela ali nehala z željo »Bog daj tebi in vsem tvojim dobro, blagoslovljeno novo leto in

po tem življenju večno življenje.« Za znak novega leta so dodali podobno levo. V simbolu kralja živali je bila moč, zdravje in hrabrost. V 15. in 16. stoletju so se zmeraj večkrat pojavljale pesniško izražene novoletne čestitke, ki so v vznesenih besedah želele srečo, zdravje in mir za novo leto. — Vse to želimo tudi pri nas drug drugemu za novo leto, torej je človeštvo tozadevno že od nekdaj isto.

Na Španskem so povodnji

Iz Madrida poročajo 4. januarja: Zaradi večnih deževnih nalivov so reke v vsej južni in srednji Španiji prestopile begovne in so preplavile pokrajine. Tako je v Sevillji ves mestni del Triana pod vodo naraslega Guadalquivra. V Madridu je celo rečica Manzanares, ki je polni vsa izsušena, podrla most, ki so ga postavili šele lani po vojni, in je preplavila širne dele okrog mesta.

Tramvajska nesreča zaradi megle

Iz Stettina: V Stettinu v Nemčiji sta dva tramvaja trčila, ker je bila tako huda megla. Zaradi silnega sanka sta se vozova razsula in je bilo 5 oseb hudo, 16 pa manj ranjenih.

Skala se je utrgala

Blizu Cividala v provinci Udine v Italiji se je nad dvema delavskima hišama utrgala skala in je zasula obe hiši. V njih je bilo 11 oseb. Ko se je zgodila nesreča, so takoj začeli razvaline razpavati, vendar nihče več ne upa, da bi bil pod prtijami še kdo živ.

ŠPORT

Šport čez praznike

Na sv. Tri kralje in v nedeljo so se že v precejšnjem številu pojavili zimski športniki, ki so merili svoje sposobnosti, ki so si jih pridobili tekom kratkih priprav zadnjih zimskih dni. Nastopili so smučarji, hokej-igralci in drsalcji. Pa tudi nogometaši niso popolnoma počivali. Poglejmo, kako so izpadle zadnje športne tekme.

Smučarske tekme SK Ilirija

Na klubskem dnevu, ki ga je priredila SK Ilirija v Planici, so smučarji dosegli naslednje rezultate:

Tek seniorjev na 13 km
1. Petrič Anton 49:04, 2. Mrak Franc 50:26, 3. Kopravnik Lojz 51:45, 4. Glonar Jože 56:19, 5. Stopar 58:51, 6. Dežman 1:10:41. Izven konkurence je progo prevozil Franc Smolej (Bratstvo) v času 48:51.

Tek juniorjev na 9 km
1. Oswald Lojz 34:54, 2. Rožič Janez 35:16, 3. Kajžar Franc 38:13, 4. Hrovat Janez 38:40, 5. Magister Rado 42:11, 6. Vole 43:05, 7. Čof 44:51.

Tek naraščaja na 5 km
1. Makovec Janez 21:49, 2. Rožič Jože 22:47.

Tek mladine na 3 km
1. Makovec Jože 14:13, 2. Petrič Janez 14:54.

Seniorji

SKOKI

1. Kavalar Vinko 217.7 točk (21, 22½, 20 m).
2. Petrič 170.8 (21, 21, 18 m).
3. Dežman 165.4 točk (16, 16, 16).

Juniorji

1. Mežek Janko 221.3 (23.5, 24.5, 24); 2. Ropret Milan 208.7 (21.5, 23, 22); 3. Jeklič 203.7 (21.5, 20.5, 21.5); 4. Rožič Janez 200.1; 5. Gregorij 191.3; 6. Hrovat 179.7; 7. Oswald 179.7; 8. Ažman 175.9; 9. Černe 175.4; 10. Kelih 169.2; 11. Kajžar 163.2; 12. Koblar 158.1; 13. Klinar 153; 14. Batieta 141.9.

Naraščaj

1. Rožič Jože 209.5 (17, 16.5, 17); 2. Dolienar 207.6; 3. Lakota 205; 4. Mežek Jože 204.1; 5. Langus 202.9; 6. Praprotnik 185.7.

Mladina

1. Petrič Janez 205.8 (16.5, 16.5, 15); 2. Mežek Lovro 204.1; 3. Makovec Jože 190.8.

Klubski dan Smučarskega kluba Ljubljane

Po treh lepo uspeših tečajih je priredil smučarski klub Ljubljana klubski dan, pri katerem so tekmovali v teku na 16 km ter v skokih. Posamezniki so dosegli naslednje rezultate:

1. Starman 59 min. 45 sek., 2. Rus J. 1:01.32, 3. Svigelj Joža 1:02.12, 4. Korenec 1:02.20, 5. Kapus Joža 1:04.05, 6. Štrukelj 1:06.35, 7. Drovenc Branko 1:10.15.

Rezultati skoka

Rezultati so sledeči:
1. Bevc Edo 218.8 točke s skoki 32, 34 in 35 m;
2. Palme Franc 217.3 t. s skoki 31, 34.5, 45.5 m;
3. Florjancič Peter 205.4 t. s skoki 30, 34, 33 m;
4. dr. Baebler Leo 203.8 t. s skoki 30, 35.5, 32 m;
5. Nedog Joža 195.9 t. s skoki 26.5, 31, 33.5 m;
6. Javornik Ivo 181.3 t. s skoki 26, 28, 30 m;
7. Hrastnik Sr. 163.3 t. s skoki 24.5, 27.5, 31.5 m;

8. Molnar Sanka 158.6 t. s skoki 25, 27.5, 27 m;
9. Rus Janko 153.0 t. s skoki 23, 27.5, 23 m; 10. Božič Branko 135.5 t. s skoki 27 p., 27 m.

Ilirijani so podlegli BKE iz Budimpešte 8:1

V Belgradu je nastopilo ilirijansko hokejmoštvo napram najboljšemu madžarskemu klubu BKE iz Budimpešte, kateremu je podleglo z rezultatom 8:1. Gosta megla je zelo ovirala tekmo. Gostje so bili domačim precej nadmočni, katerim se je zelo poznalo pomanjkanje rutine. O priliki te tekme so v propančne svrhe nastopili naši odlični mojstri na ledu: gđ. Palmetova, Thuma in Biber iz Ljubljane ter Čehinja gđ. Gruberjeva.

ZDK : Maraton 6:2

ZDK : Varaždinski športni klub 6:6

Nogomet: Concordia : Hašk 1:0

Sankaške tekme na Črnem vrhu

Študentovsko društvo »Razor« na Jesenicah je priredilo izlet združen s sankaškimi tekmi na Črnem vrhu. Kljub slabemu jutranjemu vremenu in delavniki se je udeležilo tekom mnogo dijakov. Skozi cilj jih je srečno privzelo dvanajst in so radi trde proge dosegli večinoma zelo dobre rezultate. Kot prvi se je plasiral Klinar Blaž v 2 min. 15. sek. pol deset., drugi Markež Ivan 2 min. 19 sek. 9 desetink, tretji Čop Tone 2 min. 21 sek. 2 deset., na četrtem mestu je Zvan Beno 2 min. 23 sek. 5 in pol deset., peti Markež Tine z 2 min. 31 sek. 1 desetinko.

Pozdravljamo udeleževanje jeseniškega dijaškega kluba »Razor« na športnem polju in želimo še mnogo lepih uspehov.

Fred Apostoli premagal Mellija Bettino po točkah

V Newyorku sta se v srednji kategoriji sprijela boksarja Fred Apostoli in Melli Bettine za naslov svetovnega prvaka v srednji kategoriji. Za borbo je vladalo med ameriški športniki krogi izredno veliko zanimanje. Zmagal je po točkah Fred Apostoli.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

DKSK Edinstvo ima svoj II. redni občni zbor v soboto dne 18. januarja ob 10 v prostorih gostilne »Stara solca« na Celovski cesti 101 z običajnim dnevnim redom. V slučaju neaklepnosti se vrši pol ure pozneje z istim dnevnim redom. — Odbor.

DKSK Edinstvo ima širšo sejo v sredo 16. t. m. ob 19 v gostilni pri Franceljnu, Celovška cesta 111. Vsi odborniki obvezno.

Kolesarska podzveza v Ljubljani vabi vse svoje odbornike na sejo, katere se vrši danes ob 19 v prostorih kavarnе Vospornik. — Predsednik.

LZSP. Trening v skokih na skakalnici v Mostcu prične danes v torek ob 14.30. Trening vodi gospod Sramelj.

Smučarski klub Ljubljana. Vse skakaše tudi začetnike, obveščamo, da prične trening na Mostcu danes v torek ob 14.30. Trening vodi gospod Sramelj. Neorganizirane smučarje iz Ljubljane in okolice, ki se zanimajo za tekmovalno smučanje v smuku in slalomu, vabimo, da se prijavijo Smučarskemu klubu Ljubljana. V slučaju zadostne udeležbe, prične se tečajem v okolici Ljubljane; za velike noč pa je predviden tečaj na Lipanci.

Očividci o potresnih grozotah v Turčiji

Hude povodnji - Več tisoč utopljenecv

V Istanbulu, 5. januarja.

Sele zdaj, ko so prispeli prvi vlaki z ranjenci iz vzhodnih pokrajin Turčije v Ankaru, je moči iz poročil očividcev presoditi, kakšna neizmerna katastrofa se je razvila krog Erzeruma in Erzindjana. Niti približno ni moči kaj povedati, koliko je bilo žrtev, kolikoli je bilo stvarne škode, zakaj se zmeraj izklopajo izpod razvalin porušeni mest in vasi mrliče, in mraz, ki je hkrati pritisnil, in povodenj, zahlevata zmeraj več žrtev.

Prav z gotovostjo smemo reči, da prvotno omenjeno število 40.000 do 50.000 mrtvih v vzhodnih pokrajinah ni pretirano, ampak je število mrtvih še mnogo večje.

Hkrati s potresno grozoto je zapadel sneg in je debel tudi po 4 metre. Mraza je do 20 stopinj pod ničlo. Vse brzojavne in telefonske zveze in tudi edina železniška proga, ki vodi v te pokrajine, so večidel porušene, tako da so reševalna dela jako otežena. Sele čez 3 dni po prvem in najhujšem potresu so prišli reševalni vlaki. Takoj po prihodu reševalnega osebja so v Erzindjanu na stotine ljudi izgrebli, ki so ležali pod razvalinami podrlih hiš.

Številni častniki in vojniki ondotne garnizije, kakor tudi poveljujoči general v Erzindjanu so postali žrtve potresa. V mestu je bilo veliko ljudi, ki so zaradi potresa zmrli.

Otroke do 12 let, kar je še ostalo živih, a so ostali brez staršev, je turška vlada dala odvesti v sirotišnice različnih turških pokrajin.

Potres je izbruhnil ponoči. Hiše so se sesule, tračnice železniških prog so se skrivile in vlaki so se iztirili. Prebivalstvo je v ponočnih obledah planilo iz postelj na ceste.

V strahotni gneti, ki je tako nastala, so padali otroci in stari ljudje na tla. Drugi so jih pomandrali in jih do smrti smečkali.

Prebivalstvo ogroženih krajev je zbežalo na polja in travnike, toda nenadoma se je s strašnim hrumom in pa oglušajočim grmenjem odprla zemlja, zaradi česar so se podrla drevesa, se utrgale skale in kar griči in holmi so se pogrezli v brezdanje prepade. Na tisoče ljudi je izgubilo tako življenje. Nekatere reže v zemlji so bile do 3 m široke in 10 km dolge. Zaradi teh razpok niso mogli pomožni vlaki več voziti. Iz zemeljskih odprtin je na več krajih pridrla vroča voda in je uničila vse, kar je le dosegla.

V mestu Tokatu, 300 km vzhodno od Ankare, se je naredil gejzir, vroč vrelc. Mesto nujna strahotna pogled, zakaj po cestah ni videti niti za spoznanje prejšnjih hiš. Veliko okoliških vasi se je izenačilo z zemljo. Po drugih krajih pa so usahnili pravadno znani in slavni vrelci, tako na primer davni vrelc Corum.

Očividci pripovedujejo, da je bilo že čez nekaj sekund po prvih potresnih sunkih mesto Erzerum takšno, kakor bi ga še več dni obstreljevali s največjimi topovi. Medtem pa, kakor poročajo, še zdaj ni konec potresa, tako da so vsa reševalna dela zaradi nevarnosti, da se sesuje še ostalo zidovje in se porušijo še stoječe hiše, zmeraj ogrožena.

Mimo usodnega potresa pa je prišla v zahodni Anatoliji nova nesreča: takšne povodnji — zlasti pri Izmiru in Brusi ob Marmarskem morju — kakršnih v teh krajih še nikoli ni bilo. Središče poplavljenih pokrajin sta mesti Mustafa-Kemal paša in Karadžabej.

Reka Nilifer je po deževju, ki je v tisti pokrajini trajalo 58 ur, prestopila bregove, je podrla jez in je odnesla hiše s ljudmi in živino vred.

Mesto Brusa in mesto Balicezir sta zaradi povodnji popolnoma porušena. Vsa bogata pokrajina je podobna puščavi. Brusa je bila središče sviloprejetstva in tvornice za svilo. Večino murvinih dreves je vodovje izruvalo iz zemlje, in vse zaloge kokonov v skladiščih so uničene.

Reka Sakarija je prestopila bregove in je preplavila vso pokrajino okrog jezera Sapandza. Vse prometne zveze so tu uničene, tako da je bilo moči šele zdaj zvedeti, da je bilo v mestu Mustafa Kemal paša pet mestnih delov po vodi porušeni in da je hkrati nastal požar, ki je uničil še ostali del mesta.

Povodenj je nastala tako nenadoma, da se niso mogli rešiti ne ljudje ne živali.

Tisti, ki niso pomrli, so zbežali na strehe hiš, a doslej jim ni mogel priti še nihče na pomoč. Od Črnega morja je poslala vlada 50 dobro opremljenih rešilnih čolnov na tovrstnih avtomobilih v poplavljenih pokrajine, vendar je v tistih krajih tak hudi vihar, da čolnov zaradi divjanja vode in burje ni bilo moči odpraviti dalje. Neki čoln s dvema inženirjema in enim uradnikom, ki so hoteli na pomoč potapljalci se družini, se je prevrnil in vsi so utonili.

Kakor je moči svedeti šele zdaj, je sprememba struge reke Sime povzročila novo nevarnost. Reka se izliva zdaj v jezero Apolonia, prej pa se je v Marmarsko morje, in ogroža vso okolico.

Semkaj so pravkar odposlali reševalne skupine. Tudi o žrtvah, ki jih zahteva povodenj, je težko kaj določnega povedati, a pravijo, da je utonilo več tisoč ljudi, samo v Mustafi — 5000!

V Brusi in Adapazarju je bilo porušeni 340 hiš, a 620 jih je pod vodo. Tu se ni zgodila še hujša nesreča, ker je jez, ki je prečnan, da zdrži vodni tlak 1000 metrov, prenesel pritisk 6000 m. Nesreča zaradi povodnji v zahodni Anatoliji je pa nastala tudi zato, ker se je zaradi južnega vetra (lodos) začel tajati sneg na vsem ondotnem gorovju.

Po vsej Turčiji so začeli zbirati prostovoljne prispevke za pomoč. Zasebno so zbrali pol milijona turških funtov, turška narodna zbirka je dala 200 tisoč turških funtov, uradništvo je dalo 10 odst. od svojih plač.

Min. predsednik Izmet Ineni, ki se je bil odpeljal v potresne pokrajine, se je spet vrnil v Ankaru, kjer ga je pričakovalo več tisoč ljudi na kolodvoru. Izjavil je, da mora biti v tej nesreči ves turški narod kakor ena sama družina, ki mora skrbeti za ponesrečene svojece.

Medtem so spet prišla poročila o novih potresnih sunkih v Samzunu, Kerozuntu in Amasiji. Pomoči so se potresni sunki ponavljali tudi krog Smirne in zlasti pri Dikiliju.

Spet 10 vasi razdrtih — Anatolijo je zadel nov udarec — Povsod huda zima

Iz Istanbula poročajo: Po poročilih, ki so 4. januarja došle semkaj, so zadel kraje južno od Erzindjana novi, hudi potresni sunki, ki so podrli 10 vasi.

Reševanje je zaradi silnega mraza v vseh anatolskih pokrajinah jako oteženo. Vse turške državne oblasti se udeležujejo reševanja.

500 let stare kitajsko obzidje sedaj raspada spržo japonske armade: Japonski vojaki podirajo (v ozadju) 500 let staro pekingsko obzidje, ki je 15 m debelo, 12 m visoko in je sezidano iz debelih kvadrov, da bi zgradili novo cesto za v mesto, kjer bodo Japonci naselili 1 milijon svojih ljudi

»Troški koricek«

SLON SAMBO

(223) Slednjič sta sklenila, da se bosta splazila v sobo. Previdno sta razgrnila zaveso, ki je za njo ležal sultan. Zdal sta se upala, da sta ga pozorno opazovala in začela sta se smejati, tak je bil. »Kdo ve, ali se zaveda, da razume živalsko govorico?« je vprašal Jan in začel brenčati kakor komar. Sultan je mahnil z roko, kakor da bi hotel spoditi muho.

(224) Tedajci pa se je sultan zbudil in je zarežal: »Kaj pa vidva tukaj?« Najprej sta se fanta jako prestrašila, a potem sta se ohrabrila in rekla: »Vas je Sambob začaral, prav tako kot naju. Ali veste, da zdaj živijo bolje razumete kot ljudi? Ne bodite hudi a nemara bi mogli drug drugemu pomagati!«

Celjske novice

c Nagrade, ki so jih razpisali celjski slikarji gg. Sirk, Ščuka, Modic in ga. Vera Pristovškova, so dobili: prvo ggč. Jenkova Slava, uradnica v Celju, tretjo četrti razred I. dekliške mestne šole v Celju, četrto pa g. prof. Peter Kovačič. Drugo nagrado, ki ima kupon št. 180, dobitnik ni dvignil v »Slovenčevem« uredništvu v Celju. Zaradi tega je nagrada zapadla zopet v last g. Ščuki.

c S seje KPD. Na zadnji seji KPD v Celju je bilo sklenjeno, da bo prihodnji družabni večer namesto v ponedeljek, v torek 16. januarja, in sicer v salonu hotela »Evrope«. Že sedaj prosimo člane, da se družabnega večera polnoštevilno udeležijo.

c Celjski šahovski klub je priredil v nedeljo izredni brzoturnir, katerega se je udeležilo 10 igralcev. Prvo mesto si je priboril g. Andrej Mi-

šura, prvak šahovskega kluba UZNZB Vidmar iz Maribora, ki je nastopil kot gost, je bil drugi in je dosegel 8 točk od 9 možnih, tretje mesto si je priboril g. Šmigovec s 7 in pol točkami, četrto mesto pa g. Schneider s 6 točkami.

c Poroka. V Črni sta se poročila g. Dobnik Franc, uradnik Borze dela v Celju, in ggč. Kompan Angela, uradnica v Črni. Bog daj srečo!

c Farni sestanek bo jutri v sredo ob 8. zvečer v Domu v Samostanski ulici. Na sestanek vabljeni člani, starejšine in prijatelji naših organizacij. Govoril bo g. dr. Benedičič.

c Sadržarji iz Celja in okolice so zborovali v nedeljo v okoliški šoli. Zborovanje je vodil dolgoletni agilni predsednik podružnice Vrtnarskega in sadjarskega društva senator g. Alojzij Mihelič. Glavna pridobitev podružnice je bila postavitev nove sadne sušilnice v Medlogu pri Celju, kjer so sadjarji iz Celja in celjske okolice posušili okoli 8000 kg sadja. Celjska podružnica šteje preko 150 članov. Na zborovanju se je poudarila potreba nastavitve strokovne moči pri sadni sušilnici v času sadne sezone. Članstvo je izrazilo zahtevano celjski mestni občini za vsestransko razumevanje in podporo sadjarjem, zlasti pa za sadno sušilnico, katero je zgradila celjska mestna občina. V bodoče bodo celjski sadjarji posvetili več pažnje pridelku namiznega sadja. Sprejeta je bila resolucija za spremembo lovškega zakona in je bila poslana oblasti, centralni upravi in Protituberkulozni ligi. Predsednik g. Mihelič se je v svojem govoru spomnil pokojnih agilnih članov društva Levstika in Kranjca, katerima so navzoči zaklical trikratni »Slava«. Pri volitvah je bil izvoljen z malo izpremembo dosedanj odbor s predsednikom g. A. Miheličem na čelu. Za podpredsednika je bil izvoljen g. Cimerman Martin, mestni ekonom, za tajnika g. Vuga, za odbornike pa ga. Pograjčva, gg. Jelovšek, Hosner, Šlander.

c Družabni klub v Celju priredi v soboto, 13. januarja ob pol 9 zvečer pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja v Narodnem domu vsakoletno družinsko zaključno prireditev.

c Zofija Lenart. Včeraj dopoldne je umrla v Celju 51 letna žena višjega sodnega svetnika v p. Lenart Zofija Mlajši sin Aleksander živi v Afriki starejši sin pa je uradnik na kr. banski upravi v Ljubljani. Najrajnka v miru počiva, svojcem naše iskreno sožalje!

c Številne nesreče. Ko je šla na praznik 14-letna hčerka topilniškega mojstra Zekar Kristina iz cerkve proti svojemu domu na Polule pri Celju je padla in si zlomila desno roko. V Novi vasi pri Celju je padel pri smučanju in si zlomil desno nogo 14letni Brežnik Evgen. V Javorju pri Črni je padla na poledenelih tleh, ko je nesla sadje, 39letna Romih Ana in si zlomila desno roko v podlaktu

Lov z letalom

Fanta sta se spogledala, ne da bi kaj rekla. Možak pa je svojo povest nadaljeval.

Naenkrat odprte oči, prečudno modre oči je imel, in reče: »Nisem še mrtev ne, pomagajte mi ven! Pomagal sem mu, da se je izmotal izpod avta. Res je malo šepal, drugače je bil pa kar dober. Ogledal si je avto. Kolo je fuč, je rekel, zato se je prevrnil. Ali so vas hoteli oropati, sem ga vprašal. O. saj me tudi so, mi je odgovoril in smeje se pokazal lepe bele zobe. Ali mi morate pomagati, da avto popraviva? me je vprašal. Če mi pomagate, vam funt ne odide. Seveda, funt je pri nas kaj redek gost. Zato mu pravim: Vzel bom kolo in pripeljal ljudi iz Milligrove garaže v Bromyardu. Pustim ga torej pri svoji bajti in se peljem do garaže. Prišli so z avtom, vzeli gospodov avto na vrh in ga vlekli v Bromyard. Meni pa je dal kar dva funta, pomislite! Takih gospodov ni veliko!«

»Ali je imel lase rdeče?« vpraša Jock ves iz sebe.

Možak pa zmaje z glavo: »Kaj šel! Črne je imel.«

»Lasuljo je imel, saj se je vendar moral skrivati, ne,« hitro pojasni Tim.

»Torej tudi ti misliš, da je bil Red?«

»Ne samo mislim, vem, da je bil,« reče Tim odločno.

31. Tim izve slabe novice.

»Ali morda gospoda poznate?« vpraša cestar.

»Da,« pove Jock mirno. »Skupaj sva čolnarila ob vhodni obali. Tim se je ugriznil v ustnice, da se ni zasmejal. »Prav veseli me, da ga niso ranili,« dostavi Jock. »Kam je iz Bromyarda odšel, pa najbrž ne veste, kaj?«

Starec je odkimal. »Nak, ga nisem več videl. Stavil pa bi lahko, da mu avta niso kmalu popravili, kajti blatniki so bili prav grdo zmlinčeni.«

Tim Jocku zašepeta: »Zdal bomo pa lahko pred Redom v Walesu.«

Jock prikima. »Zdi se že tako. A stvar bo nevarna. Le pomisli, da je Jasper še na Reda streljale!«

»Tebe pa je Red pred njim svaril, ne?«

»Je. In baš ta Jasper mora imeti smaragde!«

»Še huje pa je, da je že davno pred nami dospel v Wales!«

»To nič ne de. Ga bomo že poiskali,« reče Jock samozavestno.

Medtem je dež prenehal, zato so se od starca poslovili in se pripravili na odlet.

Tla so bila tako mokra, da je imel Tim nemalo truda, preden je spravil letalo v zrak. Preleteli so Brockhamptonski les, potem pa nad železniško progo hiteli proti Leominstru. Pol ure, pa so imeli Anglijo za seboj in leteli nad radnorshirskimi griči. Še pol ure in Tim je krasno pristal na trati pred očetovo hišo.

Ballard jim je prišel naproti, in Tim ga je najprej vprašal, je li očka doma.

»Ne, master Tim, ni ga še nazaj. Pač pa je večeraj zjutraj prišlo pismo za vas, in pisava je njegova. Ali sta z mastrom Jockom dobila dragulje?«

»Ne še, Ballard, pač pa sva jim ves čas na sledu. Pomagajte gospodu Hanleyju v hišo; izpahnil si je v členu nogo.«

Fincha so napol opirali napol nesli v hišo, kjer sta ga Jock in Ballard spravila na zofo. Tim pa je poiskal pismo in ga odprl.

Timu je obraz spreletelo začudenje, zato ga je Jock vprašal: »Menda ni kaj slabega, Tim?«

»Očka je odrinil v Južno Afriko,« je vzdihnil Tim.

»V Južno Afriko? Po kaj pa?«

»Neko posestvo imamo doli, oranžni nasad v Natalu. Stric Alan ga oskrbuje. Požgali pa so mu hišo in njega samega ranili. Oče piše, da odrine takoj s prvo ladjo. Gotovo je že davi odrinil.«

»Škoda.«

Tim pa se je zdrzil. »In očka je bil tako hudo razburjen, da niti ne piše, je li moje pismo dobil ali ne. Saj veš, pisal sem mu, česa sva se lotila.«

»Potem boš pa najbrž doma potreben,« reče Jock.

»Ne, saj je Ballard spreten in zanesljiv. Ne bom te zapustil, bodi brez skrbi!«

»Stori, kakor veš in znaš. Če morda misliš, da si tukaj doma potreben, te seveda ne bom upal nadlegovati, da mi pomagaj.«

Tim pa je zmajal z glavo.

»Ne, Jock, ne bom se ustavljal sredi pota. Vem, da bi mi oče ne prepovedal sodelovati. Pa me tudi stvar vedno bolj zanima, ker nočem, da bi bila nagrada izgubljena.« Pogledal je na uro. »Šele dve je. Kaj, ko bi stopila malo na Garev in povohala naokoli?«

»Tudi jaz sem že mislil na to, samo previdna bova morala biti.«

»Seveda, Jasperju v roke priti ne bi bilo dobro.«

»Jasperja ni na Garvu.«

»Kaj pa ne? Saj je prepričan, da je Red mrtev.«

»Zagotovo ne ve. Meni kar nekaj pravi, da njega na Garvu ni.«

»Kdo pa?«

»Tisti hrust, ki nama je skušal ustaviti letalo.«

Tim se nasmehne. »Tako lepo sva ga takrat pozdravila, da bo gotovo zelo vesel, ako se zopet vidimo.«

»Tim, do hiše ne bova hodila. Izpod drevja naokoli bova malo ogledala, da vidiva, kdo je v hiši.«

»Prav. Povejva še Finchu in pojdiva!«

Finchu njun načrt ni bil všeč.

»Vse bo prav, Finch,« ga zagotavlja Jock.

»Ne bova se podajala v nevarnost.«

»Kakor se nikoli ne, kajne,« zbode Finch.

»Ako se torej zopet najdeti na dnu kakšnega rova davnih dni, vaju bo že Red potegnil ven, jaz vaju ne bom mogel.«

»Takihi rovov v Walesu sploh ni,« reče Tim resno.

»Je pa zato falot Jasper, ki zaleže za pol tuceta rovov. Če že res morata iti, se vsaj pazita!«

»Bova,« obljubi Jock.

Takoj nato sta odšla. Deževalo ni več, a vendar je bil popoldan siv in neprijeten. Sonce ni bilo na spregled, griče je pokrivala megla.

Preko reke sta se prepeljala v koraklju, potem pa po nasprotnem bregu pridirala skozi mokre grmovje, dokler nista dospela na rob velike jase pred Garvom.

Jock je nekaj časa prežal skozi grm, nato pa rekel: »Nikjer ni videti žive duše.«

»In z nobenega dimnika ni dima,« odvrne Tim. »Ne verjamem, da bi bil kdo doma.«

»Pojdiva naokoli za hišo,« predlaga Jock in Tim prikima.

Ni bilo prijetno, plaziti se skozi mokri les. Prečkala sta stezo, po kateri je tekel Jock v jutru svojega pobega, in zlezla na grič za hišo.

a razen nekaj ptic in zajcev, pa dveh veveric nista zapazila živega bitja.

Končno sta prišla na precej ravna tla pod skupino smrek: bila sta ravno za hišo, v višini dimnikov. Pred seboj sta videla strm breg, ki se je pšušal proti visokemu zidu, obdajajočemu zelenjadni vrt. Tu je bil prav dobro obdelan, a človeka tu nista opazila nobenega.

»Neverjetno!« je godel Jock. »Nekoga je Red vendar pustil za varuha pri hiši.«

»Seveda ga je. Tamle prihaja.«

Rudnik rujava premoga v Golubovcu,
Banovina Hrvatska, išče za takoj

dva paznika

Eden nadpaznik je potreben za promet v jašku
prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava.
Pismene ponudbe z navedbo pogojev in pripo-
ročili na upravo »Slovenec« poslali do 20. t. m. pod
šifro: »Golubovec« štev. 85.

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrševa cesta
(palača Poštni dom)

Dotrpela je naša ljubljena sestra, teta
in svakinja, gospa

Marija Dermota roj. Milavec

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne
9. jan. 1940 ob pol 4 pop. iz hiše žalosti
Zabjek 6, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, 8. jan. 1940

Globoko žalujoči:

Jakob, Franc in Adolf Milavec, bratje
in ostalo sorodstvo

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din.
Debeli tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek
za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. —
Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka poltina
vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba
priložiti znamko.

Službe iščejo

Prodajalka

pridna in poštena, stara
23 let, išče mesto. — Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Pridna« št. 31.

Hlapec

trezen, vojašine prost,
nekadilec, išče službo. —
Nastop takoj. Naslov v
upravi »Slov.« pod št. 14.

Trgovski pomočnik

popolnoma verziran v
manufakturii, modl, aran-
žiranju izložb ter dober
prodajalec, išče službo za
takoj. Ponudbe na podr.
»Slovenec« Maribor pod
»Manufakturst« št. 31.

Trgovski pomočnik

mlad, s prakso samostoj-
nega vodstva trgovine z
mešanim blagom na de-
želi, želi namesčenje. s
1. februarjem v mestu ali
v večji trgovini na deže-
li. Ponudbe v upr. »Sl.«
pod »Sposobna moč« št. 246.

Službo dobe

Postrežnico

sprejem. Marmontova 45

Krojaškega pomočnika

za mešana dela, sprejme
Alojz Bele, Vižmarje 131.
št. Vid nad Ljubljano.

Pekovski pomočnik

dobi službo pri I. Cerar.
Sneberje, p. Dev. Mar. v
Polju. Nastop takoj.

Postrežnico

za dopoldanske ure —
sprejem. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 286.

Plačilno natakario

izurjeno, kakor tudi per-
fektno kuharico z daljšo
prakso, sprejem. Hotel
Henko, Laško.

Izurjene pletilje

in likarico za pletenje,
za stalno delo, sprejme
Fr. Kos, Ljubljana, 21-
dovska ulica.

Žensko

40 let staro, za hišna
opravila, takoj sprejem.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 278.

Kuharico

samostojno, sprejem za
gostilno. Ponudbe poslati
v upravo »Slovenec« pod
»Poštena« št. 238.

Mizarskega pomočnika

vajenega vseh del, sprej-
mem. Praprotnik Janez.
mizarstvo, Ljubno na Go-
renjskem.

Vzgojiteljico

zmožno nemščine, sprej-
me k dvema dečkoma. —
Ponudbe na J. Trifunov-
vič, odvetnik, Beograd,
Pašičeva ul. 10.

Mlado dekle

za vsa hišna dela, ki zna
tudi kuhati, sprejem. —
Nastop 15. jan. ali 1. fe-
bruarja. Ponudbe poslati
na Karlo Dienes, apote-
kar, Nova Gradiška.

Denar

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne,
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

Objave

Odpeljan pes

Zena v črni obleki, ki je
v Celju, iz hiše Lava 8,
odvedla malega rjavega
psa z dolgimi uhlji, naj
ga takoj vrne.

Izivali

Kravo s teletom

prodam. Izanska c. 117,
Ljubljana.

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Tesan les

8-8 do 24-29 cm, rezane
deske I-IV in V, nadalje
žage, ki bi lahko žagale
tanke in debele jelove
trame raznih dolžin od
8 do 15 metrov, končno
neparene, nežamane bu-
kove planke I-IIa 38 do
100 mm — kupim. Jasne
ponudbe s količino in ce-
naml žag in dobrih agen-
tov pod »Tesan les«, Za-
greb 1, poste restante.

Obrt

Mreže za postelje

najceneje pri Andlovicu,
Komenskega ulica 34.

Prodamo

Večjo peč

litoželezno, za večji pro-
stor, ugodno prodam. —
Metallia, Gosposvetska 16.
Telefon 22-88.

la suhe bosanske slive

zaboji 10 kg 57 din, vre-
če 50 kg 225 din, cele
la orehe 50 kg 290 din,
čista jedra 10 kg 198 din
franko prevoz razpošilja
G. Drechsler, Tuzla. (1)

Krasna

štajerska jabolka

»kanada« in »voščenska«
zopet na zalogi v trgovini

MARTINC

Ljubljana, Tyrševa c. 17
ključite telefon 27-01.

2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

Posvetva

Parcelo

prodam pri Sv. Krištofu.
Naslov v upravi »Sloven-
ec« pod št. 214. (p)

Sončna parcela

v Ljubljani ugodno na-
prodaj. Ponudbe upravi
»Slovenec« pod »Sončna
parcela« št. 230. (p)

Poceni prodam

4 orale vinogradnega po-
sestva, vilo, viničarijo s
mrtvim in živim inven-
tarjem, 3 km od Ptuja.
Karažinec, Kicar 100 pri
Ptuju.

Razno

Preproge

in perzarc se jemljejo v
strokovno popravilo, či-
ščenje in preceno na raz-
stavi Sarajevske tkalnice
preprog od 10.—15. jan.
v restavraciji pri »Se-
stici«.

Nenadoma nas je zapustil v starosti
25 let naš ljubljani

Anton Rovar

posestnik

in kovač v Planini pri Rakeku

Na zadnji poti ga spremimo iz hiše
žalosti v sredo ob 3 popoldne na
pokopališče v Planini.

Planina pri Rakeku, 8. jan. 1940.

Žalujoča mati, brat in sestra.

Umrli je naša dobra mati, sestra in svakinja, gospa

Zofka Lenard

roj. Senica

Pogreb bo v torek, dne 9. januarja 1940 ob 3 popoldne

iz mrtvašnice v Zalcu

Celje, dne 8. jan. 1940

Žalujoči ostali

Snoči ob 11 je dotrpela naša preljuba žena, mamica, hčerka,
sestra in svakinja, gospa

Milica Pavlič

roj. Feigel

Previdena s tolažili svete vere, je Bogu vdana zatislila svoje
oči za vedno. Pogreb bo v torek, 9. januarja 1940 ob 2 pop.
iz mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti,
na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 8. jan. 1940

Žalujoči soprog Jože s sinčkom Saškom, in ostalo sorodstvo

Po dolgem bolehanju je danes umrla naša ljubljena
mama

Frančiška Ivančič roj. Sirk

v 89. letu starosti. — Pogreb blage pokojnice bo v torek,
dne 9. januarja 1940 ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Cesta
29. oktobra št. 9-III., na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v križevniški cerkvi
dne 10. januarja 1940.

Ljubljana, dne 8. januarja 1940.

Družine: Ivančič, Valenčič, Rutar, Vuga, Stanič, Zega
in ostalo sorodstvo.

Naša ljuba, najboljša mama in stara mama, gospa

Marija Pleško

roj. Lenassi

nadsvetnikova vdova in posestnica na Vrhniki

je včeraj v 83. letu mirno v Gospodu zaspala, previdena s tolažili sv. vere.

Pokopali jo bomo v torek, dne 9. januarja 1940 ob pol štirih popoldne

na farnem pokopališču na Vrhniki.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo ob 8 v cerkvi pri sv. Pavlu.

Vrhnika, Ljubljana, Podboršt, dne 7. januarja 1940.

Marija Pleško, ravnateljica; Cirila Štebi in Ema Pajnič, hčere; dr. Edvard

Pajnič, inž. A. Štebi; Lenka in dr. Marko Pajnič z ženo Ivanko.

Občina Šoštanj javlja žalostno vest, da je gospod

dr. Fran Mayer

odvetnik v Šoštanju

odločil svojo blago dušo.

Dolgoletnega zaslužnega župana bivše občine Šoštanj-mesto ohranimo
v hvaležnem spominu.

Šoštanj, dne 7. januarja 1940.

OBČINA ŠOŠTANJ